

2 0 2 4

NOTULEN VERGADERING GEMEENTERAAD UTRECHT

4^e vergadering – 25 april 2024

Vergadering van de gemeenteraad, gehouden op donderdag 25 april 2024 te 10.00 uur.

Voorzitter: mevrouw Dijkma, burgemeester, afgewisseld door de heer Zwanenberg en de heer Bosch.

Aanwezig zijn de leden: Aït Daoua, Al-Saqaff, Bode, Bosch, Chirino, Claasen, Dada-Anthonij, Dekkers, Deldjou Fard, Dijkstra, Fattal, Van der Graaf, Heijne, Hessel, Van Heuven, Te Hoonte, Hornsveld, Kleinrensink, Koning, Maas, Meeding, Nolten, Paalman, De Pagter, Passier, Peters, Ramaker, Raaijmakers, Sasbrink, Snijder, Stam, Van Steeg, Stellinga, Stylianou, Sungur, Talhaoui, Vasters, Vermeulen, Van Vliet, De Vries, Van der Wilt, Zwanenberg, Van der Zweth en Zwinkels.

Aanwezig zijn de wethouders: Van Hooijdonk, Oosters, Schilderman, Streefland, Voortman en De Vries.

Griffier: mevrouw Van Hall.

Afwezig is het lid: Bos.

1. Opening.

De **voorzitter** opent de vergadering en heet de aanwezigen welkom. Zij verwelkomt mevrouw Chirino met haar terugkeer in de raad. Bericht van verhindering is ontvangen van de heren De Pagter en Bos. Meike Hellevoort is met zwangerschapsverlof. Haar vervanger, Fred Claasen, zal vanmiddag beëdigd worden. Hetzelfde geldt voor de beëdiging van mevrouw Veerbeek. Zij geeft het woord aan de heer Sungur voor een mededeling.

De heer **Sungur** (DENK) is enige tijd afwezig geweest, omdat vanuit de raad in het openbaar onjuiste beschuldigingen over hem zijn geuit. De betrokkenen hebben hem daarna geen sociale en psychologische veiligheid in de raad geboden. In de afgelopen weken heeft hij veel steun ontvangen van de inwoners van de stad. Dat heeft hem gesterkt om vandaag weer aanwezig te zijn. De zaak is echter niet afgedaan. Zolang het onrecht niet is hersteld, is hij in het belang van een veilige werkomgeving genoodzaakt om vervolgstappen te nemen.

De **voorzitter** schorst hierop de vergadering voor enkele ogenblikken.

Na hervatting van de vergadering merkt de **voorzitter** op dat er een onderzoek is gedaan naar het gebeurde. Daarna zijn er gesprekken gevoerd, die ook op dit moment nog gaande zijn. Zij hoopt dat het mogelijk is om de ruimte te nemen om de gesprekken af te ronden, in een omgeving die voor iedereen veilig voelt.

2. Vaststellen agenda.

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

3. Ingekomen stukken.

Over de ingekomen stukken wordt zonder stemming besloten overeenkomstig hetgeen daaromtrent is voorgesteld.

4. Opheffing geheimhouding.

De **voorzitter** stelt voor om, conform artikel 89, lid 4 van de Gemeentewet, de door het college opgelegde geheimhouding van de documenten zoals vermeld in de bij de agenda gevoegde bijlage, op te heffen.

Zonder stemming wordt overeenkomstig het voorstel van de voorzitter besloten.

5. Notulen raadsvergadering 28 maart 2024.

Deze notulen worden zonder stemming ongewijzigd vastgesteld.

De **voorzitter** stelt voor om de geheimhouding van het verslag op te heffen op het moment waarop alle stukken die in de besloten vergadering aan de orde zijn gekomen, openbaar zijn geworden.

De heer **Te Hoonte** (VVD) meent dat alles al openbaar is, zodat de geheimhouding kan vervallen.

De **voorzitter** concludeert dat de raad daarmee instemt.

6. Notulen vragenuur 7, 14, 21, 28 maart 2024 en 4 en 11 april 2024.

Deze notulen worden zonder stemming ongewijzigd vastgesteld.

7. Actuele moties.

Dit agendapunt wordt in de middagvergadering behandeld.

8. Raadsvoorstel Benoeming Wijkcontactpersoon Oost.

Zonder stemming wordt overeenkomstig het voorstel besloten.

De **voorzitter** wenst de heer Snijder veel succes in deze rol.

(Applaus.)

9. Raadsvoorstel Benoeming lid Referendumcommissie.

Dit agendapunt wordt in de middagvergadering behandeld.

10. Raadsvoorstel Herbenoeming leden Raad van Toezicht NUOVO en SPO Utrecht.

Zonder stemming wordt overeenkomstig het voorstel besloten.

11. Raadsvoorstel Zienswijze programma- en productbegroting Afvalverwijdering Utrecht (AVU) 2025 en begrotingswijziging 2024.

Zonder stemming wordt overeenkomstig het voorstel besloten.

12. Spoeddebat Stopzetting samenwerking in Aardgasvrij Overvecht-Noord (deel 1).

De heer **Bosch** (UtrechtNu!) memoreert dat is voorgesteld om bij agendapunt 12 direct aansluitend te stemmen over de voorstellen.

De **voorzitter** antwoordt dat het verzoek duidelijk is. Het is aan de raad om dat te honoreren. Zij meldt dat het debat op verzoek van de agenderende leden is verdeeld in twee delen. Bij agendapunt 12 wordt gesproken over de vraag of een onderzoek een goede vervolgstap is. De beraadslaging zal worden afgesloten met een stemming over ingediende voorstellen. Hierna volgt agendapunt 13, zijnde deel 2 van het spoeddebat.

De heer **Te Hoonte** (VVD) meent dat de moties van de heer Dijkstra in het eerste deel ingediend zouden worden.

De **voorzitter** antwoordt dat het de bedoeling was van de agenderende fracties dat het eerste deel over het onderzoek gaat.

De heer **Te Hoonte** (VVD) is een van de agenderende fracties. Het is de bedoeling om te stemmen over alle moties, om op basis daarvan te bepalen of in tweede termijn een speciale motie zal worden ingediend.

De **voorzitter** zegt dat de fracties zelf bepalen welke moties zij in welke termijn indienen.

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) vindt de knip op zich logisch. Bij punt 12 is het de bedoeling om terug te kijken en op dat punt wil hij eventueel ook een motie indienen. Bij punt 13 gaat het om de conclusies voor de toekomst.

De **voorzitter** concludeert dat er geen bezwaar is tegen de opsplitsing in twee delen. Het is aan de fracties om te beslissen welke moties in welk deel worden ingediend. Zij geeft als eerste het woord aan de fractie van het CDA.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) heeft door het debat in de commissie meer vragen gekregen dan antwoorden. Daarom is het belangrijk om aan waarheidsvinding te doen. Het project heeft inmiddels 4 miljoen gekost. De controlerende taak van de raad staat hierbij centraal. Daarom dient zij mede namens VVD, UtrechtNu!, PvdD, EenUtrecht, Utrecht Solidair en Horizon motie 150 in (Verzoek tot initiatief van een raadsenquête).

De heer **Peters** (D66) deelt het belang van waarheidsvinding. Bij een raadsenquête kan Eneco echter niet onder ede verhoord worden.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) is blij om te horen dat ook D66 de onderste steen boven wil hebben. Blijkens de Gemeentewet kunnen alleen overheidspartijen of personen die aan de gemeente verbonden zijn, onder ede gehoord worden. Wel kunnen partijen worden uitgenodigd om op vrijwillige basis mee te werken. Een van de partijen heeft aangegeven om onder ede mee te willen werken.

De heer **Peters** (D66) vraagt of een van die partijen Eneco is.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) antwoordt dat het een andere partij is dan Eneco.

De heer **Peters** (D66) vraagt waarom dan een raadsenquête wordt gevraagd als de input op vrijwillige basis wordt geleverd. Dan is het wellicht zinvoller om de rekenkamer een onderzoek te laten doen. Hij gaat ervan uit dat het college naar waarheid heeft gesproken en dus niet onder ede gehoord hoeft te worden.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) heeft niet gezegd dat Eneco niet onder ede gehoord wil worden. Eneco is er juist bij gebaat om het eerlijke verhaal te vertellen. Voorts zegt zij dat pas na vervolgvragen een tweede deel van de waarheid naar boven kwam vanuit het college. Bij de voorbereiding van het debat is gebleken dat er verschillende versies zijn van woningcorporaties, Eneco en gemeente. Dat is aanleiding genoeg om dit instrument in te zetten.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) vraagt waarom het CDA het allerswaarste middel inzet. Hij memoreert dat een dergelijk voorstel van de PvdA op een ander dossier destijds is weggestemd.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) wil geen vergelijking maken met allerlei voorgaande dossiers. Zij zit sinds 2018 in de gemeenteraad, maar heeft een dergelijke situatie nog nooit meegemaakt.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) vraagt of mevrouw Zwinkels heeft overwogen of een andere vorm niet beter zou passen.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) is verbaasd over het standpunt van de PvdA. Waarom zou nu niet voor dit middel moeten worden gekozen? Bovendien wordt een lichte variant van het middel voorgesteld.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) herhaalt dat dit het allerswaarste middel is. Hij pleit ervoor om in de raad naar een ander middel te zoeken. Is mevrouw Zwinkels daartoe bereid?

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) zegt dat de bereidheid er altijd is. Zij vindt het jammer dat er nu een

technische discussie volgt over het instrument. De raad heeft dit instrument tot zijn beschikking en moet er in het kader van de controlerende taak gebruik van maken. Zij vindt het vreemd dat de PvdA niet ingaat op de inhoud en alleen over de vorm valt.

De heer **Bosch** (UtrechtNu!) wijst op het persbericht van gisteren dat Utrecht een warmtebedrijf gaat oprichten. Daar is in het debat niet over gesproken. Hoe denkt het CDA daarover?

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) is van dat bericht geschrokken. De raad moet dat soort besluiten nemen, maar blijkbaar wordt vanuit het college of het stadskantoor een dergelijk bericht publiek gemaakt.

De heer **Bosch** (UtrechtNu!) vindt dit bericht van het college niet te rijmen met de reactie van het college in de commissie.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) zegt dat in de commissie de suggestie werd gedaan voor een warmtebedrijf. Nadere navraag leverde geen details op, omdat daar nog een verkenning voor loopt. Het is dan vreemd om het in een persbericht aan te kondigen. Inwoners krijgen daardoor de indruk dat de raad niets te vertellen heeft.

De heer **Van der Graaf** (ChristenUnie) zegt dat de raad een aantal instrumenten tot zijn beschikking heeft, maar dat goed afgewogen moet worden wanneer welk instrument wordt ingezet. Er is een debat gevoerd, er staat een RIB gepland en er wordt nog geëvalueerd. Is het niet verstandiger om dat af te wachten en dan te kijken welk instrument passend is?

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) heeft in het eerste commissiedebat al aangekondigd dat zij denkt aan een vorm van een raadsenquête. In de motie zijn verschillende doelen beschreven die uit het debat naar boven kwamen. De inbreng van de heer Van der Graaf had wat haar betreft in de commissie geleverd moeten worden.

De heer **Van der Graaf** (ChristenUnie) meent dat het debat niet ging over de instrumenten die ingezet kunnen worden. Hij pleit ervoor om de tijd te nemen en de instrumenten te wegen.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) antwoordt dat de raadsenquête de gelegenheid biedt om het onderzoek op een gedegen manier te doen. Het biedt juist mogelijkheden om als raadsleden betrokken te zijn.

De heer **Van der Graaf** (ChristenUnie) leest in de motie allerlei vragen over feiten. De motie loopt op de zaken vooruit en maakt het groter dan nodig is.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) is verbaasd over dit antwoord. Zij vraagt te onderzoeken wat er is gebeurd en wat daaruit geleerd kan worden. Zij constateert dat de ChristenUnie een andere opvatting heeft over de rol van raadsleden.

De heer **Te Hoonte** (VVD) vindt het kwalijk dat na zeven jaar het aardgasvrije project in Overvecht strandt. De VVD heeft zich vanaf het begin afgevraagd of dit de juiste plek was en heeft de afgelopen zeven jaar voorstellen gedaan om het project realistischer en overzichtelijker te maken. Op die voorstellen is keer op keer negatief gereageerd door de wethouder. Die houding was ook in het commissiedebat weer te zien. Tussen de commissiebehandeling en het raadsdebat is weer nieuwe

informatie bekendgemaakt, zoals over het warmtebedrijf. Hij wil graag van de wethouder horen of in het college is overwogen dat dit niet het juiste moment was.

Mevrouw **Heijne** (GroenLinks) heeft in de brief toezeggingen gelezen die in het debat gedaan zijn. In het debat is vooruitgekeken. Er is bijvoorbeeld een toezegging gedaan over integrale warmte-systemen. De brief is geschreven om de raad tegemoet te komen.

De heer **Te Hoonte** (VVD) wijst op de lengte van de brief en kan zich niet voorstellen dat die in een paar dagen is opgesteld. Hij vraagt zich af of het college wilde dat de samenwerking met Eneco klapte. Daarvoor is factfinding nodig. De brief over het warmtebedrijf is gebaseerd op een wet die nog niet bij de Tweede Kamer in behandeling is, terwijl de Raad van State onlangs negatief heeft geadviseerd over publiek eigendom van warmtebedrijven.

Mevrouw **Heijne** (GroenLinks) wijst op een motie uit 2020 waarin de raad aan het college heeft gevraagd om deze weg in te slaan en de mogelijkheden te onderzoeken.

De heer **Te Hoonte** (VVD) verwacht dat het college de politieke gevoeligheid van dossiers inschat en de processen van de raad respecteert. In 2018 heeft hij gevraagd om de Klopvaart eruit te halen. Als dat dan bestuurlijk wordt vastgesteld, moet dat gedeeld worden met de raad. Ook bij het bericht over het warmtebedrijf had overwogen moeten worden of het daarvoor nu het moment is.

Mevrouw **Heijne** (GroenLinks) reageert op de uitspraak over de verstoorde verhoudingen tussen gemeente en Eneco. Op het ene dossier kun je nu eenmaal prima samenwerken en op het andere gaat dat lastiger. Dat is in de raad niet anders.

De heer **Te Hoonte** (VVD) constateert dat het college gevraagd heeft om het warmtenet te mogen kopen van Eneco. Eneco heeft daarop in een brief gereageerd, waarin ook iets werd gezegd over Overvecht-Noord. Sindsdien lijkt de relatie behoorlijk verstoord.

De heer **Peters** (D66) reageert op de vraag van de VVD over het bewust laten klappen van de samenwerking met Eneco. Waarop baseert de VVD dat betaalbaarheid voor bewoners niet de doorslag heeft gegeven?

De heer **Te Hoonte** (VVD) denkt dat betaalbaarheid ook een rol heeft gespeeld. Volgens hem is factfinding nodig om het vertrouwen van de raad in dit proces te herstellen.

De heer **Peters** (D66) vraagt waar de sterke verdachtmakingen van de VVD vandaan komen.

De heer **Te Hoonte** (VVD) heeft geen verdachtmakingen geuit. Hij constateert dat er in de week waarin het spoeddebat wordt gevoerd, een brief komt van een publiek warmtebedrijf. Hij kan zich voorstellen dat dit invloed kan hebben op de samenwerking bij een grootschalige investering. Hij vervolgt zijn betoog. Het gaat hem vooral om het feit dat het respect voor de processen van de raad soms ontbreekt. Daarom steunt de VVD het voorstel voor een raadsenquête. Die biedt de mogelijkheid aan het college om gedegen en goed voorbereid en gericht op feiten vraagtekens weg te halen en te werken aan het herstel van vertrouwen in dit proces bij de inwoners en de raad. Hij doet een dringende oproep aan de coalitiepartijen om deze motie te steunen, in het bijzonder aan de

PvdA, die onlangs een meldpunt heeft geopend over de stadsverwarming.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) vraagt of de heer Te Hoonte ruimte ziet voor een andere vorm van onderzoek.

De heer **Te Hoonte** (VVD) vindt het belangrijk dat het een onderzoek van de raad is en dat raadsleden in dat proces een belangrijke rol spelen. De Gemeentewet biedt daartoe maar één middel. Hij is bereid om in gesprek te gaan, maar meent dat er geen ander middel beschikbaar is.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) wijst op de rekenkamer, die het onderzoek zou kunnen doen. Staat de VVD daarvoor open?

De heer **Te Hoonte** (VVD) geeft de voorkeur aan een raadsenquête. Als er een motie wordt ingediend voor een onderzoek door de rekenkamer, zal hij daarop reageren en die beoordelen. De rekenkamer kan zelfstandig bepalen welke onderzoeken hij doet.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) reageert dat een verzoek bij de rekenkamer kan worden neergelegd. Wellicht kan in de schorsing worden gezocht naar overeenstemming.

De heer **Te Hoonte** (VVD) vindt het belangrijk dat er een signaal komt vanuit de voltallige coalitie dat het proces niet goed is gelopen en dat de uitkomst niet goed is. Hij wacht de inbreng van die fracties af.

Mevrouw **Heijne** (GroenLinks) heeft een andere analyse dan de VVD van wat er is gebeurd. De wethouder is op pad gestuurd met duidelijke kaders. Zij zal hier in haar inbreng verder op ingaan.

De heer **Snijder** (Student & Starter) is bereid om het gesprek te voeren, hoewel hij de analyse van CDA en VVD niet helemaal deelt. Hij had die uitnodiging graag eerder in het proces ontvangen.

De heer **Te Hoonte** (VVD) memoreert dat er zeven uur lang is vergaderd over dit punt. Een groot deel van de coalitiefracties heeft de vragen die nu gesteld worden, niet in het commissiedebat gesteld.

De heer **Bosch** (UtrechtNu!) verwijst naar het commissiedebat, waar de coalitiepartijen geen mond open hebben gedaan. Hij weet uit eigen ervaring dat stadsverwarming een waardeloos product is. Hij betwijfelt of de gemeente inderdaad, zoals de wethouder zei, warme contacten heeft met Eneco. Communicatie met bewoners is toegezegd onder voorbehoud dat de agenda het toelaat. Communicatie en zelfreflectie blijven terugkerende thema's bij deze wethouder. Nu oppert de PvdA om de rekenkamer voor haar karretje te spannen, maar onlangs wilde de coalitie niet eens betalen voor een extra onderzoek door de rekenkamer.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) reageert dat hij een poging heeft gedaan om te bewerkstelligen dat er iets gebeurt, dat het niet oppositie tegen coalitie is.

De heer **Bosch** (UtrechtNu!) ziet bij de PvdA, sinds die in de coalitie zit, veel pogingen om wethouder Van Hooijdonk uit de wind te houden. Waarom wil de PvdA geen raadsenquête?

De heer **Van der Zweth** (PvdA) concludeert dat de heer Bosch de deur dicht smijt. Dan gebeurt er niets.

De heer **Bosch** (UtrechtNu!) vraagt wie keer op keer de deur dicht gooit. Een groot deel van de oppositie vraagt om een raadsenquête. Zo'n zwaar middel vraag je niet zomaar.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) doet een poging om ergens te komen, maar moet helaas constateren dat die niet wordt opgepakt.

De heer **Bosch** (UtrechtNu!) kan garanderen dat hij, als hij ooit in een coalitie komt, zich niet in alle bochten zal wringen, zoals de PvdA nu doet.

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) sluit zich aan bij de vorige sprekers. Ook zonder onderzoek is het zeer aannemelijk dat op 29 februari jl., toen twee moties over de lokale warmte-initiatieven van bewoners zijn weggestemd, de wethouder al twijfels had over de goede afloop. Zij heeft dat toen niet met de raad gedeeld.

Mevrouw **Heijne** (GroenLinks) memoreert dat er eerder brieven zijn ontvangen dat de afloop onzeker was.

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) zegt dat de wethouder heeft gezegd dat pas in de week van 18 maart 2024 duidelijk werd dat het niet goed zou aflopen. Het is echter niet aannemelijk dat er dan drie weken eerder geen twijfel zou zijn. Die twijfel is niet gedeeld.

Mevrouw **Heijne** (GroenLinks) reageert dat het project een pilot was. Het kenmerk van een pilot is dat die wel of niet kan slagen, maar niet dat het een rechte weg naar een einddoel is.

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) onderschrijft dat een pilot kan slagen of niet. In januari is het project aangepast om het misschien alsnog te redden. Partijen hebben daarover verschillende meningen en daarom is een raadsenquête zo belangrijk.

Mevrouw **Heijne** (GroenLinks) meent dat er op dit moment een andere situatie is, dat het speelveld opnieuw moet worden bekeken en dat alle opties open moeten worden gehouden.

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) zal bij agendapunt 13 een voorstel hieromtrent doen. Een van de moties op 29 februari stelde voor om nader onderzoek te doen naar alternatieven. Dat was een opening om die route niet af te sluiten. Nadat de moties zijn weggestemd, zijn beide initiatieven overigens gestopt. De wethouder had op dat moment de mogelijke slechte afloop met de raad moeten delen.

De heer **Te Hoonte** (VVD) voegt toe dat dit specifiek had moeten gebeuren voor de Klopvaartbuurt, die bestuurlijk op 24 januari 2024 buiten scope was gezet.

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) is het daarmee eens.

Mevrouw **Passier** (Volt) memoreert dat er zeven jaar is gewerkt aan een plan om Overvecht van het

gas af te krijgen. Waarom heeft dat zo lang geduurd en wat kan Utrecht leren van dit proces voor de toekomst en de energietransitie? Volt betwijfelt of een raadsenquête een passend middel is en of die antwoorden kan geven op de vragen die over de hele periode bestaan. Een raadsenquête is een goed middel voor waarheidsvinding en om te kunnen oordelen over het handelen van de wethouder. Volt was onaangenaam verrast door het recente bericht over het warmtebedrijf. Welke overwegingen zijn er om deze stap te zetten? Er heeft nog geen evaluatie plaatsgevonden.

De heer **Peters** (D66) verzoekt om een korte schorsing voor overleg over zijn inbreng.

De **voorzitter** stelt voor om eerst de PvdD het woord te geven.

De heer **Van Heuven** (PvdD) vond de debatten over het aardgasvrij maken van Overvecht-Noord heel frustrerend. De beantwoording van de wethouder was ongrijpbaar en relativerend. Er is 3 miljoen uitgegeven, er is geen huis aardgasvrij gemaakt en er is een belangrijk klimaatdoel geschrapt. In het debat is gevraagd waarom Eneco onverwacht een persbericht uitstuurde. De wethouder had nog geen contact opgenomen met Eneco. De PvdD wil van Eneco, woningcorporaties en lokale initiatieven horen wat er is misgegaan. Daarom dient zij de motie mede in. Het doel is vooral te leren van de gemaakte fouten, want heel Utrecht moet van het gas af, een pittige klus. De raadsenquête moet binnen enkele maanden worden afgerond. Als fracties kiezen voor een andere vorm van onderzoek, zal de PvdD, hoe jammer zij dat ook vindt, hiermee instemmen, omdat de andere betrokkenen gehoord moeten worden.

Mevrouw **Heijne** (GroenLinks) onderschrijft dat het belangrijk is om te evalueren en lessen te trekken. In de commissie is gesproken over een serie RIB's, waarin alle partijen konden worden gehoord. Waarom kiest de PvdD nu dan toch voor een raadsenquête?

De heer **Van Heuven** (PvdD) meent dat het idee van de RIB's van de heer Peters kwam. Hij ziet een defensieve houding bij de coalitiepartijen. Zij zijn blijkbaar bang voor een raadsenquête. Dat is jammer.

Mevrouw **Heijne** (GroenLinks) vindt het verschil tussen een RIB en een raadsenquête groot. Wat gaat er precies gebeuren bij een raadsenquête?

De heer **Van Heuven** (PvdD) antwoordt dat dit precies in de motie staat. Het gaat om vragen die ook GroenLinks beantwoord wil zien.

Mevrouw **Heijne** (GroenLinks) denkt dat GroenLinks hetzelfde wil als de PvdD, maar dat de manier waarop is verschillend.

De heer **Van Heuven** (PvdD) ziet geen wezenlijk verschil.

De heer **Peters** (D66) zegt dat bij een raadsenquête ambtenaren onder ede worden verhoord. Dat betekent dat aan de woorden van de wethouder in het commissiedebat geen geloof wordt gehecht. Dat is een teken van wantrouwen.

De heer **Van Heuven** (PvdD) heeft niets gezegd over wantrouwen. Hij wil graag weten wat er is

misgegaan, daarbij zelf het initiatief nemen en niet afhankelijk zijn van de rekenkamer. De wethouder heeft gezegd dat de samenwerking met Eneco altijd heel spannend is, maar zij zet toch al haar kaarten op Eneco. De lokale initiatieven werden niet omarmd, maar de wethouder zag vorige week deze initiatieven toch ineens als een mogelijkheid. Als dit eerder was gebeurd, was Overvecht mogelijk al een stuk verder gekomen.

De heer **Peters** (D66) is evenals de andere fracties verrast en teleurgesteld over de ontwikkelingen rondom Overvecht-Noord. Er zijn beloftes gedaan aan de bewoners, maar na een lang proces zitten zij met veel vragen en zorgen. Hij wil graag dat de wethouder samen met Eneco kritisch reflecteert op de gang van zaken. Hij dient motie 151 in (Verzoek aan de Rekenkamer voor een diepgaand onderzoek naar het project Aardgasvrij Overvecht-Noord).

De heer **Te Hoonte** (VVD) zegt dat de kosten van een raadsenquête voor rekening van het college komen. Een onderzoek van de rekenkamer brengt de kosten ten laste van de raadsorganen. Is de heer Peters bereid om de kosten van een rekenkameronderzoek ten laste van het college te brengen?

De heer **Peters** (D66) meent dat het een kwestie van prioriteiten is. Hij stelt voor om dit bij de Voorjaarsnota te bespreken. Hij staat open voor suggesties die de heer Te Hoonte aandraagt.

De heer **Te Hoonte** (VVD) vindt dat te mager. Hij wil een bevestiging dat de kosten voor rekening van het college komen.

De heer **Peters** (D66) wil kijken wat daarin mogelijk is.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) deelt de zorg van de VVD. Zij vraagt hoeveel doorlooptijd de rekenkamer hiervoor gaat nemen en ten koste waarvan.

De heer **Peters** (D66) reageert dat de raad wellicht een prioritering aan de rekenkamer kan meegeven. De doorlooptijd moet uiteraard zo kort mogelijk zijn, zodat de lessen in het vervolgtraject kunnen worden toegepast.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) wil graag weten hoe snel de rekenkamer dit kan doen en ten koste waarvan.

De heer **Peters** (D66) heeft contact gehad met de rekenkamer, maar er is niet gesproken over prioritering. Het is wel belangrijk dat een brede meerderheid van de raad de motie steunt. Hij wil de motie in stemming brengen als die een meerderheid haalt.

Mevrouw **Passier** (Volt) vindt het onwenselijk dat dit onderzoek ten koste zou gaan van andere onderzoeken. In de motie wordt gevraagd om de raad actief te betrekken bij het onderzoek. Volt vindt juist de onafhankelijkheid van de rekenkamer belangrijk.

De heer **Peters** (D66) vindt de rekenkamer juist een geschikt orgaan vanwege de onafhankelijkheid. Er zou een begeleidingscommissie vanuit de raad kunnen meekijken met het onderzoek.

Mevrouw **Passier** (Volt) vindt begeleiden iets anders dan meekijken. Welke rol ziet hij voor de raad?

De heer **Peters** (D66) denkt dat de raad als suggestie kan meegeven wie er geïnterviewd moet worden en welke vragen er in de raad leven.

De heer **Te Hoonte** (VVD) zegt dat raadsleden niet meer in de rekenkamer zitting mogen nemen. In hoeverre botst dat met het instellen van een begeleidingscommissie?

De heer **Peters** (D66) heeft dat nog niet uitgezocht, maar vindt het een terecht punt.

De heer **Te Hoonte** (VVD) vraagt waarom alleen D66 onder de motie staat.

De heer **Peters** (D66) heeft de motie pas kort geleden opgesteld.

De heer **Van Heuven** (PvdD) vraagt of de heer Peters denkt dat de raad bij een raadsenquête niet objectief is. Vertrouwt hij de raad als die zelf een onderzoek doet?

De heer **Peters** (D66) vertrouwt de raad zeker.

De heer **Van Heuven** (PvdD) vraagt waarom dan de rekenkamer ingeschakeld moet worden.

De heer **Peters** (D66) is tegen een raadsenquête omdat het het zwaarste instrument is. Mensen worden onder ede verhoord en dat zijn alleen de mensen op het stadskantoor. Hij wil juist ook het verhaal van Eneco en de andere betrokken partijen horen. Die kun je niet onder ede verhoren en dus kun je beter de rekenkamer verzoeken om interviews te houden.

De heer **Van Heuven** (PvdD) vindt het een defensief en ontwijkend antwoord. Hij roept op om het niet af te schuiven op de rekenkamer.

Mevrouw **Hessel** (Utrecht Solidair) vraagt de heer Peters waarom hij bang is voor een raadsenquête.

De heer **Peters** (D66) is er niet bang voor, maar vindt het een te zwaar instrument, waarbij maar één partij onder ede verhoord kan worden.

Mevrouw **Hessel** (Utrecht Solidair) vindt de raadsenquête juist een goed instrument. Zij vindt het jammer dat de coalitiepartijen zo defensief reageren op het voorstel voor een raadsenquête. Dat voedt haar wantrouwen.

De heer **Peters** (D66) heeft zijn gevoelens en mening uitgesproken. Ook de rekenkamer kan alles via Woo-verzoeken boven tafel krijgen.

De heer **Sungur** (DENK) vraagt opheldering over de uitspraak dat de heer Peters de motie alleen in stemming wil brengen als die een meerderheid haalt.

De heer **Peters** (D66) stelt voor om straks kort te schorsen.

De heer **Sungur** (DENK) is blij dat het idee van een warmtenet voor Overvecht is gestrand. DENK was vanaf het begin tegen. Het is teleurstellend dat het zo veel jaren en zo veel miljoenen heeft gekost

om tot dit resultaat te komen. Hij steunt het voorstel in de CDA-motie.

De heer **Paalman** (Horizon) steunt de motie van het CDA.

Mevrouw **Hessel** (Utrecht Solidair) steunt eveneens de motie van het CDA.

Mevrouw **Heijne** (GroenLinks) spreekt van een ingewikkeld proces. Om de opgave toch te realiseren, is het belangrijk om te evalueren. De gemeente en Eneco moeten dat samen doen. Ook is het belangrijk om lessen te trekken en om bij andere gemeenten te kijken.

De heer **Te Hoonte** (VVD) concludeert dat GroenLinks het voorstel voor een raadsenquête steunt.

Mevrouw **Heijne** (GroenLinks) wijst op haar interruptie waaruit het tegendeel blijkt. Bij een raadsenquête is de onderliggende gedachte dat er fouten zijn gemaakt. Dat is volgens GroenLinks niet het geval.

De heer **Van der Graaf** (ChristenUnie) zegt dat een groot deel van de vragen van zijn fractie zijn beantwoord. De ChristenUnie vindt het een goede keus om de stekker eruit te trekken. Betaalbaarheid voor de inwoners was en is een randvoorwaarde. Daar kon niet aan voldaan worden. Er moeten zeker lessen worden getrokken, maar een raadsenquête vindt hij een te zwaar middel.

De heer **Snijder** (Student & Starter) zegt dat veel vragen zijn beantwoord. Ook hij vindt een raadsenquête een te zwaar middel en niet zorgvuldig genoeg.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) vraagt wat er niet zorgvuldig is aan een raadsenquête.

De heer **Snijder** (Student & Starter) vindt het belangrijk om tot een goed besluit te komen in een gezamenlijke afweging.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) wijst op het debat van zeven uur, waar die afweging gemaakt had kunnen worden.

De heer **Snijder** (Student & Starter) heeft ook inbreng geleverd in het debat. Gebleken is echter dat bepaalde partijen vooraf richting hadden gekozen en niet open stonden voor een constructief gesprek.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) reageert dat er vanuit het CDA wél ruimte was voor een open en constructief debat.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) betreurt de gang van zaken in Overvecht-Noord, waardoor de transitie vertraging oploopt. Er kon niet worden voldaan aan de eis van betaalbaarheid. Ook is de PvdA verbaasd over de gebrekkige communicatie tussen gemeente en Eneco. Om die reden wil de PvdA evalueren wat er is gebeurd door middel van een onderzoek van de rekenkamer. Het zou fijn zijn als een meerderheid in de raad dat voorstel steunt.

De heer **Van Heuven** (PvdD) ziet een coalitie die een voorstel indient en van de oppositie verwacht dat

die aansluit. Dat is volgens hem niet tot elkaar komen.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) ziet een oppositie die een voorstel indient en die niet wil bewegen om tot elkaar te komen.

De heer **Van Heuven** (PvdD) constateert dat de coalitie evenmin beweegt.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) wijst op zijn eerdere argumenten. Als de fracties niet tot elkaar komen, halen beide moties het niet.

De heer **Paalman** (Horizon) verwacht dat Eneco in de raadsenquête ook een eerlijke inbreng levert.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) deelt die verwachting niet. Hij zal het voorstel voor een raadsenquête niet steunen. Er ligt een alternatief en hij is benieuwd of het lukt om tot elkaar te komen.

De heer **Te Hoonte** (VVD) hoort een dreiging van de PvdA dat, als de raadsenquête in stemming wordt gebracht, zij niet meer voor het rekenkameronderzoek stemt. Kan de heer Van der Zweth dat uitleggen?

De heer **Van der Zweth** (PvdA) antwoordt dat een verzoek aan de rekenkamer kan worden gedaan, maar wel met een ruime meerderheid.

De heer **Te Hoonte** (VVD) heeft behoefte aan schorsing.

De **voorzitter** stelt voor om eerst de wethouder het woord te geven voor de beantwoording.

Mevrouw **Van Hooijdonk** (wethouder) benadrukt dat het een enorme teleurstelling is dat het niet gelukt is om een aantrekkelijk aanbod te maken voor de inwoners in Overvecht. Ook de manier waarop dat naar buiten is gekomen, was buitengewoon ongelukkig. Doorgaan met het proces levert grote financiële risico's op voor de gemeente en de inwoners. Dit probleem speelt niet alleen in Utrecht.

De ingediende moties krijgen beide oordeel raad. Het college is sowieso van plan om een evaluatie te doen, ook om zich op het vervolg te beraden.

De heer **Peters** (D66) vraagt of de samenwerking met andere partijen in die evaluatie wordt betrokken en of er met die partijen zal worden gewerkt aan een set afspraken om dit soort problemen te voorkomen.

Mevrouw **Van Hooijdonk** (wethouder) antwoordt bevestigend. Zij zal de resultaten hiervan terugkoppelen naar de raad.

Het college heeft altijd gezegd dat de afloop onzeker was en dat de betaalbaarheid een vraagstuk was. In november is aan de raad bericht dat het er niet goed uitzag en dat, mocht het niet lukken, gezocht zou worden naar een alternatief. Dat was de stand in februari ook nog. Met de initiatieven was er geen aantrekkelijk alternatief. De overwegingen daarvan zijn gedeeld met de raad en zijn nog steeds valide. De omslag is in maart gekomen.

Raadsvergadering van 25 april 2024

14

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) vraagt of de wethouder de raad op 29 februari niet uitdrukkelijker had moeten waarschuwen.

Mevrouw **Van Hooijdonk** (wethouder) heeft bij herhaling gezegd, in elke brief, dat er geen zekerheid was. In februari waren er geen andere inzichten dan in november.

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) vindt het antwoord ongelofelijk teleurstellend.

De heer **Bosch** (UtrechtNu!) vraagt wanneer de wethouder zelfreflectie gaat toepassen.

Mevrouw **Van Hooijdonk** (wethouder) antwoordt naar eer en geweten met feitelijke antwoorden op feitelijke vragen.

De samenwerking met Eneco was goed tot de woensdag waarop het persbericht uitkwam. Daarover is met Eneco gesproken.

De heer **Bosch** (UtrechtNu!) meent dat de wethouder in het debat vorige week iets anders zei.

Mevrouw **Van Hooijdonk** (wethouder) weerspreekt dat. Zij heeft gezegd dat zij de donderdag na het persbericht met Eneco heeft gesproken.

In reactie op de vragen over het warmtebedrijf zegt zij dat dit al langer in de pen zit en al eerder in brieven is aangekondigd. Het is een samenloop van omstandigheden dat de brief op dat moment is gestuurd. Het streven was om de brief te sturen vóór het werkbezoek van de raad, op de woensdag na het reces. De raad moet een besluit nemen over het warmtebedrijf.

In reactie op de vraag van de heer Van Heuven zegt zij dat er een Eneco-netwerk ligt. Elk netwerk wat daarnaast wordt gelegd, is een vorm van inefficiëntie. Daarom was het niet de primaire keuze.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) zit vol verbazing te luisteren. Is het werkelijk toeval dat de brief over het warmtebedrijf een dag voor dit debat naar buiten wordt gebracht, nota bene met een interview?

Mevrouw **Van Hooijdonk** (wethouder) komt dan bij de vraag van de heer Te Hoonte.

De heer **Bosch** (UtrechtNu!) vindt het ongehoord dat de wethouder niet reageert op de vraag.

De **voorzitter** meent dat de wethouder juist was begonnen met een reactie. Zij stelt voor dat de wethouder haar beantwoording vervolgt.

Mevrouw **Van Hooijdonk** (wethouder) vervolgt dat de heer Te Hoonte heeft gevraagd hoe hierover in het college gesproken is. Het is in het college besproken en het college heeft stilgestaan bij de vraag of de brief nu moest worden verzonden of na het debat. De afweging was dat het goed was om de brief voor het debat te versturen, zodat de raad die bij het debat kon betrekken.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) vraagt of de wethouder zich kan voorstellen dat een aankondiging van de brief eleganter was geweest.

Mevrouw **Van Hooijdonk** (wethouder) heeft geprobeerd zich te verplaatsen in de raad. De inschatting was dat de raad de informatie liever een dag eerder had dan een dag later. De raad kan hier nog

ruimschoots over debatteren.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) drukt het college op het hart om andere afwegingen te maken.

De heer **Te Hoonte** (VVD) concludeert dat het college bewust heeft besloten om de brief te versturen, inclusief de communicatiestrategie van een nieuwsbericht met een quote van de wethouder.

Mevrouw **Van Hooijdonk** (wethouder) zegt dat de raad volledig in positie is om over de brief te debatteren. Het gaat om een raadsbesluit.

Mevrouw **Hessel** (Utrecht Solidair) vindt dat de wethouder de raad en heel Utrecht schoffeert.

De **voorzitter** verzoekt mevrouw Hessel zich te onthouden van persoonlijke kwalificaties.

Mevrouw **Hessel** (Utrecht Solidair) maakt haar excuses.

De **voorzitter** schorst hierop de vergadering.

Na hervatting van de vergadering geeft de **voorzitter** het woord aan mevrouw Zwinkels.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) wil de motie inzake de raadsenquête in stemming brengen. Mocht die het niet halen, dan zal het CDA, samen met alle partijen die de CDA-motie hebben ondertekend en Volt, de motie van D66 inzake het rekenkameronderzoek steunen.

Aan de orde is de stemming over motie 150 (Verzoek tot initiatief van een raadsenquête).

Over motie 150 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van CDA, DENK, EenUtrecht, Horizon, PvdD, Utrecht Solidair, UtrechtNu!, Volt en VVD ervoor gestemd hebben en de leden van de overige fracties ertegen, zodat de motie is verworpen met 18 tegen 24 stemmen.

Aan de orde is de stemming over motie 151 (Verzoek aan de Rekenkamer voor een diepgaand onderzoek naar het project Aardgasvrij Overvecht-Noord).

Over motie 151 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de motie met algemene stemmen is aangenomen.

13. Spoeddebat Stopzetting samenwerking in Aardgasvrij Overvecht-Noord (deel 2).

De heer **Bosch** (UtrechtNu!) dient een motie van wantrouwen in tegen de wethouder (motie 152, Motie van wantrouwen).

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) dient twee moties in: motie 153 (Gemeenteraad te laat gewaarschuwd over serieuze risico's warmtenet Eneco) en motie 154 (Lokale energie-initiatieven nu serieus opnemen in scenario's energietransitie).

De heer **Peters** (D66) vindt dat het nu tijd is om vooruit te kijken, samen met de bewoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties van Overvecht-Noord. Gezocht moet worden naar alternatieve duurzame energieoplossingen die haalbaar en betaalbaar zijn. Ook moet onderzocht worden hoe het obstakel van de investering kan worden weggenomen. Een publiek warmtebedrijf kan een oplossing bieden. Daar wordt op een later moment over gesproken. Flexibiliteit en aanpassingsvermogen zijn essentieel en daarom moet pragmatisch worden gekeken naar oplossingen. Daarom dient hij motie 155 in (Zonder dogma's kijken naar nieuwe plannen).

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) vraagt of de pragmatische blik betekent dat eerder genoemde opties toch haalbaar zijn.

De heer **Peters** (D66) reageert dat de warmtetransitie continu in beweging is. Daarom moet gekeken worden of alle aannames uit het verleden nog kloppen of moeten worden herijkt. Daarbij liggen alle opties op tafel.

De **voorzitter** schorst de vergadering.

Na hervatting van de vergadering geeft de **voorzitter** het woord aan wethouder Van Hooijdonk.

Mevrouw **Van Hooijdonk** (wethouder) laat het oordeel over de moties 152 en 153 aan de raad. Motie 154 moet zij ontraden, omdat in het dictum twee zaken door elkaar worden gehaald: de manier waarop je een alternatief organiseert en wat dat alternatief precies is. Dat is niet automatisch gekoppeld. In de brief die gisteren is gestuurd, is beschreven hoe een en ander gaat. Initiatieven worden serieus genomen en er wordt gekeken naar alternatieven.

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) vindt de term "serieus op te nemen" in het dictum een neutrale term.

Mevrouw **Van Hooijdonk** (wethouder) zegt dat een alternatief en een initiatief twee verschillende dingen zijn. Initiatieven worden serieus genomen en alternatieven worden onderzocht. De gemeenteraad weegt wat in het belang van bewoners het beste alternatief is en wat de rol van initiatieven daarbij kan zijn.

Motie 155 legt het vervolg goed vast. Het college komt in Q4 met beslisinformatie naar de raad. Zij kan de motie overnemen of positief adviseren.

De heer **Peters** (D66) trekt daarop motie 155 in.

De **voorzitter** stelt voor om meteen te stemmen over motie 152 en vanavond over de overige moties te stemmen.

De heer **Te Hoonte** (VVD) vindt de motie van de heer Dijkstra ook over de vertrouwenssfeer gaan en wil ook die nu in stemming brengen. Wel verzoekt hij om een schorsing voor fractieberaad.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) sluit zich aan bij het verzoek om schorsing.

De voorzitter schorst hierop de vergadering.

Na hervatting van de vergadering wordt overgegaan tot de stemmingen.

Aan de orde is de stemming over motie 152 (Motie van wantrouwen).

De heer **Van Heuven** (PvdD) vindt de manier waarop de wethouder in dit dossier met de raad heeft gecommuniceerd niet goed. Het is niet voor de eerste keer en daarom stemt de PvdD voor de motie.

Mevrouw **Meerding** (VVD) is blij dat er een rekenkameronderzoek komt. De VVD heeft niet het volste vertrouwen in de wethouder en steunt daarom de motie.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) heeft in het debat de feiten boven tafel willen krijgen. Zij is echter onaan- genaam verrast door de houding en reactie van de wethouder, bijvoorbeeld over het persbericht. Dit versterkt het beeld dat de raad buitenspel wordt gezet en de oppositie niet serieus wordt genomen. Het CDA ziet hierin een patroon. Daarom steunt zij de motie.

De heer **Paalman** (Horizon) zal de motie niet steunen, omdat hij op zoek is naar antwoorden en niet naar afrekeningen.

Over motie 152 wordt digitaal gestemd, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van CDA, DENK, EenUtrecht, PvdD, Utrecht Solidair, UtrechtNu! en VVD ervoor stemmen en de overige leden ertegen, zodat de motie is verworpen.

Aan de orde is de stemming over motie 153 (Gemeenteraad te laat gewaarschuwd over serieuze risico's warmtenet Eneco).

De heer **Te Hoonte** (VVD) vindt dat de gang van zaken rond het debat van 29 februari te veel vragen oproept en steunt daarom de motie.

De heer **Van Heuven** (PvdD) stemt in met de inhoud van de motie.

Mevrouw **Passier** (Volt) sluit zich aan bij de VVD.

Over motie 153 wordt digitaal gestemd, waarbij de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van CDA, DENK, VVD, PvdD, BIJ1, Volt, EenUtrecht, Utrecht Solidair, UtrechtNu! en Horizon ervoor stemmen en de overige leden ertegen, zodat de motie is verworpen.

De voorzitter schorst hierna de vergadering voor de lunchpauze.

Na heropening van de vergadering stelt de voorzitter aan de orde:

Beëdiging tijdelijk raadslid GroenLinks.

De **voorzitter** merkt op dat Fred Claasen benoemd zal worden als tijdelijk raadslid; hij vervangt Meike Hellevoort van de fractie van GroenLinks. Ze geeft het woord aan de voorzitter van de commissie tot onderzoek van de geloofsbrieven, de heer Te Hoonte.

Proces-verbaal van de commissie tot onderzoek van de geloofsbrieven van Fred Claasen.

De heer **Te Hoonte** (voorzitter commissie tot onderzoek van de geloofsbrieven) leest het proces-verbaal voor. De commissie tot onderzoek van de geloofsbrieven, bestaande uit de raadsleden David Bosch, Rick van der Zweth en hijzelf, heeft onderzoek gedaan naar de geloofsbrieven van Fred Claasen, die op 1 april 2024 benoemd is verklaard als lid van de gemeenteraad. De commissie is tot de conclusie gekomen dat hij voldoet aan de wettelijke vereisten voor het raadslidmaatschap. Ook heeft hij geen functies die onverenigbaar zijn met het raadslidmaatschap. De commissie adviseert de raad daarom Fred Claasen toe te laten als lid van de gemeenteraad van Utrecht.

Bij acclamatie wordt overeenkomstig het advies van de commissie tot onderzoek van de geloofsbrieven besloten.

Fred Claasen legt daarop in handen van de voorzitter de in de Gemeentewet voorgeschreven belofte af.

De **voorzitter** feliciteert Fred Claasen met zijn benoeming.
(*Applaus.*)

9. Raadsvoorstel Benoeming lid Referendumcommissie Utrecht.

De **voorzitter** merkt op dat Alyssa Uitdewilligen Bos te kennen heeft gegeven haar lidmaatschap van de Referendumcommissie te willen neerleggen. Zij is vandaag verhinderd, dus er zal afscheid van haar genomen worden in de raadsvergadering van 6 juni. Nu wordt overgegaan tot de benoeming van een nieuw lid van de Referendumcommissie. Zij geeft het woord aan de voorzitter van de sollicitatiecommissie, die de voordracht zal toelichten.

Mevrouw **Kleinrensink** (voorzitter sollicitatiecommissie) merkt op dat de sollicitatiecommissie van de CPR eerder met een aantal potentiële leden voor de Referendumcommissie heeft gesproken. Toen waren er veel meer echt goede kandidaten dan plekken. Nu komt er alsnog een plek vrij omdat Alyssa Uitdewilligen Bos gaat stoppen. Namens de CPR en de sollicitatiecommissie wil zij Alyssa graag bedanken, maar dat zal later uitgebreider gebeuren.

De sollicitatiecommissie beveelt de raad van harte aan om Marion Veerbeek als opvolger van Alyssa te benoemen en daarmee het team van de Referendumcommissie verder te versterken met iemand die al op veel plekken ervaring heeft met referenda en referendumverordeningen. De commissie denkt dat Marion Verbeek een heel mooie aanvulling van het team is. Zij wenst haar alvast veel succes.

Bij acclamatie wordt overeenkomstig de aanbeveling van de sollicitatiecommissie besloten.

Marion Veerbeek legt daarop in handen van de voorzitter de in de Gemeentewet voorgeschreven belofte af.

De **voorzitter** feliciteert Marion Veerbeek met haar benoeming en wenst haar veel succes.
(*Applaus.*)

7. Actuele moties.

Actuele motie 146, Samen aan het roer in het sociaal domein!

Mevrouw **Van der Wilt** (D66) constateert dat de raad met amendement "Borgen positie raad in sturing voorzieningen sociale domein" heeft uitgesproken beter te willen kunnen sturen op de opdrachten in het sociale domein. Voor goede (bij)sturing is een startpunt nodig in de vorm van duidelijke (streef)doelen. Daarom dient zij mede namens EenUtrecht, PvdA, Volt en Student & Starter motie 146 (Samen aan het roer in het sociaal domein!) in, die het college oproept om:

1. In de opdrachten voor iedere ontwikkelopgave alsnog te komen met concrete, voor de raad navolgbare, doelen (bijv. streefcijfers en concrete afspraken);
2. Daarbij in ieder geval op te nemen dat de opdrachtnemers binnen deze uitvraag op een gelijkwaardige manier moeten samenwerken met andere (informele) partners en bewonersinitiatieven in de wijk;
3. Aanvullend op te nemen dat iedere opdrachtnemer met bovenstaande partijen moet komen tot werkbare (financiële) afspraken en vormen om deze gelijkwaardige samenwerking te en stimuleren, bij voorkeur middels een wijkbudget gekoppeld aan wijkopgaves zoals genoemd in de raadsbrief;
4. Te zorgen dat deze aanvullende afspraken geconcretiseerd worden in het eerste jaar na de opdrachtgunning en hierna worden gedeeld met de raad in het licht van amendement "Borgen positie raad in sturing voorzieningen sociale domein".

Actuele motie 147, Overgangsjaar Sociale basis.

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) stelt dat de nota van uitgangspunten Sociale Basis vaag is en geen concrete doelen heeft. Daarnaast ging het uit van het een-op-een verlengen van huidige contracten zonder de afspraak dat lokale gemeenschapsorganisaties een deel van die opdracht zelf sturen en zelfstandig zouden kunnen uitvoeren. Inmiddels is er interesse van derden om een deel van de opdracht te gaan doen. Ook zijn de ontwikkelopgaven niet voldoende uitgewerkt. Daarom dient hij motie 147 (Overgangsjaar Sociale basis) in, die het college opdraagt om:

1. Alle opdrachten in de Sociale basis met de bestaande uitvoeringspartners met een overbruggingsjaar te verlengen;
2. De ontwikkelopgaven in de komende periode, samen met partners in de stad, concreet uit te werken en als kaders uiterlijk Q4 2024 aan de gemeenteraad ter besluitvorming voor te leggen, als basis voor de opdrachten Sociale basis vanaf 2026.

Actuele motie 148, Streef naar 30% zelfsturend bij opdrachten Sociale basis.

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) constateert dat in de afgelopen tien jaar in Utrecht vele tientallen burger- en buurtorganisaties (BBO's) zijn gestart die een deel van het sociaal werk in de Sociale basis zelf zijn gaan doen, in eigen regie en soms volledig zelfsturend. Dit laat zien dat de samenleving zich organiseert van consumerend naar zelfsturend. Daarom dient hij motie 148 (Streef naar 30% zelfsturend bij opdrachten Sociale basis) in, die het college opdraagt om bij opdrachten in de Sociale basis op te nemen dat de opdrachtnemer zich maximaal inzet om binnen vijf jaar minimaal 30% van de omzet over te dragen aan lokale burger- en buurtorganisaties actief in de Utrechtse gemeenschap die de bijbehorende taken zelfstandig en zelfsturend uitvoeren.

Mevrouw **Voortman** (wethouder) reageert op motie 146 over samen aan het roer staan in het sociaal domein. De langdurige looptijd van de opdrachten is tien jaar en daarom is het niet mogelijk om voor de hele periode in de overeenkomsten concrete doelen met streefcijfers op te nemen. Het college is wel van plan om een jaarcyclus in de overeenkomsten een expliciete plek te geven. In de jaarcyclus staat een plan centraal met resultaten en indicatoren. Zij ontraadt de motie op dictumpunt 3, want het college wil dat opdrachtgevers en opdrachtnemers met formele en informele partners uit de wijk afspraken maken op wijkniveau over resultaten en de bijdragen daaraan. Eventuele financiële afspraken dienen echter via de gemeente te lopen, zodat er meer kan worden gestuurd. Het college staat positief tegenover dictumpunt 4, behalve dat een deel van de ontwikkelopgaven mogelijk niet reeds in het eerste jaar geconcretiseerd wordt. Het college is voornemens om de concretisering van de doelen in de jaarcyclus in de eerste jaren van de overeenkomst te implementeren.

Mevrouw **Van der Wilt** (D66) vraagt waartoe de nota met doelen dient. De wethouder zegt nu dat er voor een periode van tien jaar geen concrete doelen kunnen worden opgesteld.

Mevrouw **Voortman** (wethouder) reageert dat de uitwerking van de doelen per jaar en in de evaluatiemomenten dient te worden gerealiseerd.

Mevrouw **Raaijmakers** (PvdA) hoort enerzijds dat de wethouder financiële afspraken via de gemeente wil laten lopen, maar dat anderzijds de financiële afspraken niet aan de voorkant gemaakt mogen worden. Spreekt dit elkaar niet tegen?

Mevrouw **Voortman** (wethouder) benadrukt dat er aan de voorkant reeds financiële afspraken worden gemaakt. Het gaat hier echter om de uitwerking van de doelen. Het college stuurt stevig aan de voorkant, maakt jaarplannen en organiseert evaluatiemomenten.

Mevrouw **Van der Wilt** (D66) heeft met de motie beoogd dat de financiële afspraken gezamenlijk moeten worden gemaakt. Er dient een concrete oplossing te komen die het mogelijk maakt dat de samenwerking daadwerkelijk gelijkwaardig wordt.

Mevrouw **Voortman** (wethouder) constateert dat D66 en de wethouder het op dit punt deels eens zijn. Het is echter niet wenselijk om tien jaar van tevoren alle afspraken volledig in te richten. Toekomstige gemeenteraden zullen er ook grip op moeten hebben.

De wethouder ontraadt motie 147 over het overbruggingsjaar van de Sociale basis. Het college onderzoekt op dit moment de onderdelen gemeenschapskracht, informatie, onafhankelijke cliëntondersteuning, hulp bij financiën en sociale raadslieden. De raad wordt hierover uiterlijk voor het zomerreces geïnformeerd. Dit kan betekenen dat er een overbruggingsjaar zal zijn, want er is interesse van andere partijen. Dictumpunt 2 wordt ontraden omdat de afspraak is dat de raad de kaders vaststelt. Dit wordt gedaan met de Nota van Uitgangspunten. Het college stelt de opdracht op als basis voor de gunning van opdrachten aan aanbieders. Daarnaast zijn er evaluaties toegezegd, die via amendementen zijn opgenomen in het raadsbesluit.

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) vraagt of het voor de samenhang verstandig is om voor alle opdrachten een Sociale basis te hanteren

Mevrouw **Voortman** (wethouder) denkt van niet.

Zij reageert op motie 148 over het streven van 30% zelfsturend bij opdrachten Sociale basis. Het college heeft geconstateerd dat dit niet past bij de behoefte aan gelijkwaardige samenwerking. De samenwerking tussen bewonersinitiatieven en betaalde beroepskrachten heeft meerwaarde. Daarnaast worden bewonersinitiatieven via andere regelingen door de gemeente gefinancierd. Het college is voornemens om budget uit de opdrachten, breder dan de sociale basis, te halen voor de ondersteuning van groepsgericht werken in de sociale basis. Dit wordt gefinancierd via de gemeente aan een initiatief of een bewonersorganisatie. Het college staat de ondersteuning van bewonersorganisaties dus voor, maar niet op de wijze die EenUtrecht voorstelt.

Actuele motie 149, Aflossen van studieschuld via IKB-budget.

De heer **Sungur** (DENK) constateert dat het Rijk vanaf 2025 werknemers de mogelijkheid biedt om maximaal € 2.000 per jaar van hun Individueel Keuze Budget (IKB) in te zetten voor het aflossen van hun studieschuld, onder gebruikmaking van de fiscale Werkkostenregeling. Het Rijk wil met deze regeling een aantrekkelijke werkgever zijn en blijven voor jonge werknemers. Een aanzienlijk aantal werknemers van de gemeente Utrecht heeft immers een studieschuld heeft DUO. Het is belangrijk om als gemeente een aantrekkelijke werkgever te blijven voor jong talent, dat essentieel is voor een dynamische en innovatieve publieke sector. Daarom dient hij mede namens Student & Starter motie 149 (Aflossen van studieschuld via IKB budget) in, die het college opdraagt om:

1. Te onderzoeken hoe een vergelijkbare regeling, zoals toegepast door het Rijk, geïmplementeerd kan worden voor de werknemers van de gemeente Utrecht, waarbij werknemers een deel van hun jaarlijkse IKB kunnen gebruiken voor het aflossen van hun studieschuld;
2. Indien de implementatie als gemeente niet mogelijk is, dan dit idee mee te nemen naar de eerst volgende CAO onderhandelingen voor de gemeenten.

Mevrouw **Streefland** (wethouder) kan motie 149 overnemen. De raad kan hierover uiterlijk in Q1 2025 worden geïnformeerd. Het college onderstreept het belang van het behouden van jonge talenten. Wel zal er gekeken moeten worden naar de huidige voorziening, vooral gezien de aanstaande bezuinigingen.

De heer **Sungur** (DENK) brengt de motie wel in stemming, ondanks het feit dat die is overgenomen. Aannemen van de motie zou namelijk een krachtig signaal zijn vanuit de raad.

De **voorzitter** merkt op dat over de actuele moties vanavond gestemd zal worden.

14. Raadsvoorstel Wijziging Ontwikkelingskader Detailhandel 2012, APV Utrecht 2010, standplaatsen en legesverordening gemeente Utrecht 2024.

Mevrouw **Sasbrink** (PvdD) legt uit dat er met voorliggend raadsvoorstel vergunning wordt verleend op basis van onder meer selectie op duurzaamheid en binding met de wijk. Wat echter opvalt, is dat de onderdelen duurzaamheid en klimaat nog nauwelijks uitgewerkt zijn. Het benoemen van aspecten waarop ondernemers kunnen verduurzamen, kan hen inspireren en helpen hierover na te gaan denken. Daarom dient zij mede namens EenUtrecht motie 156 (Onder verduurzamen valt ook plantaardig en gezond) in, die het college opdraagt:

bij de uitwerking van de selectiecriteria in deze conceptwerkwijze in ieder geval gezondheid en de eiwittransitie van dierlijk naar plantaardig expliciet te benoemen, bijvoorbeeld bij de thema's achter Verduurzamen bedrijfsvoering:

- (1) klimaat, waaronder ook de transitie naar plantaardige voeding;
- (2) en gezonde leefomgeving voor mens en dier en gezonde voeding.

Zij dient mede namens EenUtrecht amendement 32 (Verkoop geen levende dieren op de standplaatsen) in, met het dictum:

Aan beslispunt 1.a. i de woorden "uitgezonderd levende dieren", toe te voegen waardoor het komt te luiden:

i. Food, uitgezonderd levende dieren, en bloemen/planten op dagstandplaatsen bij winkelgebieden.

De heer **Peters** (D66) vraagt of er van de Partij voor de Dieren nog oesters en mosselen verkocht mogen worden bij de viskraam.

Mevrouw **Sasbrink** (PvdD) bevestigt dat dit onder het amendement valt.

De heer **Peters** (D66) vraagt zich af hoe wenselijk dat is.

Mevrouw **Sasbrink** (PvdD) reageert dat wetenschappelijk onderzoek heeft aangetoond dat ook mossels en oesters stress, angst en pijn ervaren. Het is de vraag of de gemeente dat moet willen faciliteren.

Mevrouw **Al-Saqa** (VVD) acht het van groot belang dat in het vervolgproces alles goed gaat voor de standplaatshouders. De uitleg in het raadsvoorstel wijkt toch af van wat er in het uitvoeringsplan staat. De VVD vraagt daarom om een toezegging dat de raad een brief ontvangt over de aanstaande wijzigingen bij de uitvoering van de selectiecriteria op subcriteriumniveau. De beoordeling van de selectiecriteria dient goed geregeld te worden en daarom dient zij mede namens Volt, EenUtrecht, UtrechtNu!, ChristenUnie, Utrecht Solidair en D66 motie 157 (Betreft de wijk bij binding met de wijk) in, die het college opdraagt om in de nadere regel op te nemen dat er een inspanningsverplichting is vanuit het college om in ieder geval een branchevertegenwoordiger en wijkbewoners aan de beoordelingscommissie toe te voegen.

De heer **Peters** (D66) constateert dat het college in het coalitieakkoord als doel heeft gesteld om meer kansen te bieden aan (horeca)ondernemers in de verschillende centra buiten de binnenstad. Ruimte voor ondernemerschap is essentieel om de wijken en buurten levendiger te maken en daarom dient hij mede namens EenUtrecht en Student & Starter motie 158 (Stimuleer ondernemerschap) in, die het college opdraagt:

1. Om toekomstige standplaatshouders de mogelijkheid te geven hun standplaats aantrekkelijk in te richten met meubilair en groen;
2. Hierbij een benadering te hanteren bij de handhaving op het plaatsen van meubilair en groen die ruimte biedt voor sfeerbeleving en lokale dynamiek, mits dit niet leidt tot significante belemmeringen of overlast. Dit houdt in:
 - a. Het toestaan van enige flexibiliteit in de positionering van meubilair, zolang deze bijdragen aan de levendigheid en aantrekkelijkheid van de standplaats, zonder dat de openbare orde en veiligheid in het geding komen;

- b. Kenbaar te maken dat het meubilair openbaar toegankelijk dient te zijn;
- c. Te waarborgen dat deze inrichtingen geen hinder of belemmeringen veroorzaken in de openbare ruimte en conform zijn met de geldende veiligheids- en orderegels;
- d. Te voorzien in duidelijke communicatie naar de ondernemers onder welke omstandigheden handhaving zal optreden;
- e. Na een jaar een evaluatie uit te voeren over de effectiviteit en impact van deze flexibiliteit op de lokale sfeer en veiligheid.

Mevrouw **Al-Saqaff** (VVD) vraagt of de extra ruimte voor inrichting geldt binnen de vierkante meters van de standplaats zelf.

De heer **Peters** (D66) bevestigt dit. Op een paar centimeters extra voor een picknick- of statafel zou niet gehandhaafd moeten worden.

Mevrouw **Al-Saqaff** (VVD) hoort van D66 hoe zij denkt over het stellen van duidelijke regels voor de bestemde ruimte van standplaatsen.

De heer **Peters** (D66) wil voorkomen dat er, net als bij de terrassen, op elke centimeter gehandhaafd gaat worden.

De heer **Bosch** (UtrechtNu!) benadrukt allereerst dat het onderwerp van de standplaatshouders zijn partij niet onberoerd heeft gelaten. Hij dient allereerst (hoewel EenUtrecht eigenlijk pleit voor een vergunning voor standplaatshouders van 25 jaar) mede namens de VVD, Volt, GroenLinks, ChristenUnie, D66, CDA en PvdA amendement 33 (Langere vergunningsduur standplaatshouders) in, met het dictum:

Aan beslispunt 2 van het raadsbesluit "Wijziging Ontwikkelingskader Detailhandel 2012, APV Utrecht 2010, standplaatsen en legesverordening gemeente Utrecht 2024" toe te voegen:

"e. Met dien verstande dat in de Nadere regel artikel 5.13 APV 2010 een vergunningsduur van 15 jaar wordt opgenomen inclusief een onderbouwing daarvan op basis van de in dit amendement genoemde overwegingen."

Hij dient mede namens Utrecht Solidair amendement 34 (Niet-verrijdbare verkoopinrichtingen standplaatshouders) in, met het dictum:

Aanpassing van Artikel 5.13 van de APV 2010, 'standplaatsen' in het ontwerp raadsbesluit 'Ontwikkelingskader Detailhandel 2012', paragraaf V.4, d.d. 25 april 2024, kenmerk 11832801, als volgt:

- a. Deze bouwsels nog vijf jaar binnen de duur van een nieuwe vergunning te laten voortduren/gedogen, zodat deze standhouders nog enige tijd hebben om financieel het vaste bouwsel aan te passen aan de eisen van een omgevingsvergunning;
- b. Indien een standplaatsvergunning is verkregen op deze plek, een omgevingsvergunning te verlenen en een redelijke periode te bieden om het bouwsel aan te passen aan de voorwaarden van de omgevingsvergunning;
- c. Deze plek te onttrekken aan het huidige bestand van standplaatsen en vervolgens elders een nieuwe standplaats toe te voegen.

Standplaatshouders moeten investeren in emissievrij vervoer en kramen, terwijl banken terughoudend zijn in het verstrekken van leningen/krediet voor investeringen met een korte terugverdientijd vanwege onzekerheid over de terugbetaling. Het is in het belang van de

vergunninghouders en de continuïteit van hun ondernemingen dat de bestaande kiosken als standplaats kunnen blijven functioneren. Daarom dient hij mede namens Utrecht Solidair motie 159 (Denk aan niet-verrijdbare verkoopinrichtingen standplaatshouders) in, die het college opdraagt om:

- Na verlening van de nieuwe standplaatsvergunningen, medewerking te verlenen bij aanvragen voor omgevingsvergunningen of overleggen, voor ondernemers die een standplaats naar een kiosk willen omzetten;
- In geval van een toegekende omgevingsvergunning, de betreffende locatie te onttrekken aan het standplaatsenbestand;
- Bij handhaving rekening te houden met individuele situaties, zodat ondernemers met een vast bouwwerk zich kunnen aanpassen aan de nieuwe situatie, waarbij de huidige standplaatshouder ook in de nieuwe situatie de vergunninghouder blijft.

Ten slotte dient hij motie 160 (Denk ook aan persoonlijke omstandigheden van ondernemers) in, die het college opdraagt om:

- Het standplaatsbeleid zodanig vorm te geven dat in gevallen van persoonlijke dringende omstandigheden of gezondheidstoestanden een tijdelijke aanpassing van de operationele dagen niet leidt tot onbedoelde aanpassingen in de vergunning die het bedrijfsvoeren bemoeilijken;
- Duidelijk en transparant te communiceren met de betrokken standplaatshouders over de specifieke voorwaarden en eventuele wijzigingen in hun vergunningen;
- Te overwegen om voor houders die door gezondheidsredenen of andere persoonlijke omstandigheden niet in staat zijn hun standplaats regelmatig te verplaatsen een maatwerkoplossing toe te passen.

De heer **Van der Graaf** (ChristenUnie) is van mening dat standplaatshouders een grote waarde hebben voor de samenleving. Met het nieuwe beleid heeft het college geprobeerd om zo veel mogelijk rekening te houden met bestaande standplaatshouders en de wensen van de raad. De standplaatshouders moet echter voldoende perspectief en toekomst worden geboden. De ChristenUnie vindt de vergunningsduur die het college voorstelt daarom te kort. Standplaatshouders hebben in de laatste jaren immers onder andere te maken gekregen met gestegen kosten, een hoge inflatie en nieuwe landelijke en lokale regels waar ze aan moeten voldoen. Dit maakt de terugverdientijd die standplaatshouders hebben op investeringen langer. Daarom is de ChristenUnie medeondertekenaar van amendement 33.

De heer **Stellinga** (CDA) is blij met de branchering en het grotendeels loslaten van loting, zoals dit in het nieuwe beleid wordt voorgesteld. De selectie van de selectiecriteria is en blijft echter duister. Het CDA vindt dat andere criteria beter onderzocht moeten worden. De gemeente stelt vanuit duurzaamheid en lokale binding eisen die een terugverdientijd van vijftien jaar rechtvaardigen. Daarom is het CDA medeondertekenaar van amendement 33.

Mevrouw **Bode** (Volt) benadrukt dat de standplaatshouders een verbindende rol vervullen. Dit werd merkbaar uit de steunbetuigingen van de afgelopen maanden. Voorliggend raadsvoorstel is een grote stap voorwaarts, met een groot oog voor de huidige standplaatshouders en voor nieuwe ondernemers. De investeringen voor duurzaamheid en lokale binding verdienen echter een langere terugverdientijd en daarom is Volt medeondertekenaar van amendement 33.

De heer **Talhaoui** (PvdA) is verheugd over het raadsvoorstel: eindelijk wordt er meer zekerheid geboden aan de standplaatshouders. Hij complimenteert de wethouder met de wijze waarop zij de

wensen van de raad heeft uitgewerkt. Het is een goede ontwikkeling dat de loting van de baan is en daarnaast zijn de selectiecriteria inmiddels beter uitgewerkt. Het is nu zaak om in te zetten op een soepele overgang, waarbij wordt gestreefd naar behoud van zo veel mogelijk ondernemers op hun vertrouwde plekken. De investeringen voor duurzaamheid en lokale binding verdienen echter een langere terugverdientijd en daarom is de PvdA medeondertekenaar van amendement 33.

Mevrouw **Fattal** (GroenLinks) heeft sinds het begin gezegd dat standplaatshouders een juridisch houdbaar en eerlijk systeem verdienen. De investeringen voor duurzaamheid en lokale binding verdienen echter een langere terugverdientijd en daarom is GroenLinks medeondertekenaar van amendement 33.

Mevrouw **Hessel** (Utrecht Solidair) is een van de weinigen die niet blij is met het voorliggende raadsvoorstel. Standplaatshouders zijn niet te spreken over het nieuwe beleid en hadden liever het lotingsysteem gehouden. In plaats daarvan moeten zij een bouwvergunning of een omgevingsvergunning aan gaan vragen en dit kost duizenden euro's, zonder garantie dat die vergunning wordt verleend. Het nieuwe beleid heeft voor de meeste standplaatshouders ernstige gevolgen. Utrecht Solidair verzoekt de wethouder om de mobiliteitseis te laten vervallen en om de standplaatshouders tegemoet te komen. Ook de branchering is geen goed idee. Een extern bureau heeft alle detailhandel van heel Utrecht onderzocht en dit kost publiek geld. Een projectleider begeleidt de branchering en ook dit kost publiek geld. Standplaatshouders moeten nu zelf criteria gaan verzinnen waarop zij de vergunning verleend kunnen krijgen. De aanvraag voor een vergunning wordt anoniem behandeld door een commissie en dit is tegen de algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Frequente handhaving gaat plaatsvinden op de door aanvrager ingevulde criteria, welke bekostigd wordt door de huur met 13% extra te verhogen. Mede daarom dient zij motie 161 (Voorwaarden Standplaatsvergunning Broddelwerk) in, die het college opdraagt: Het voorliggende voorstel van selectiecriteria in te trekken en met een nieuw voorstel te komen, waarin de aanvraag voor een vergunning objectieve en meetbare voorwaarden heeft.

Mevrouw **Al-Saqaff** (VVD) vraagt aan Utrecht Solidair wat er dan wel objectief en meetbaar zou zijn.

Mevrouw **Hessel** (Utrecht Solidair) antwoordt dat de criteria objectiever moeten en dat het geen zin heeft om de standplaatshouders zelf met criteria te laten komen die in de toekomst getoetst worden. Op dit moment heeft degene die het creatiefst is met taal de grootste kans op een vergunning.

De heer **Sungur** (DENK) noemt het voorliggende raadsvoorstel een baggervoorstel. Dit ligt meer aan de gemeenteraad dan aan de wethouder. Het primaire voorstel om te loten is namelijk beter. Standplaatshouders staan door dit voorstel voor de lastige uitdaging om zelf de vergunning aan te vragen middels een creatief verhaal. De raad zorgt met dit voorstel enkel voor extra werk waarbij niemand echt is geholpen.

De voorzitter schorst hierop de vergadering.

Na hervatting van de vergadering geeft de voorzitter het woord aan wethouder Schilderman.

Mevrouw **Schilderman** (wethouder) benadrukt dat het belangrijk is dat er duidelijkheid komt voor de standplaatshouders. De wethouder heeft in de afgelopen tijd velen van hen gesproken en gemerkt dat zij snakken naar duidelijkheid. De standplaatshouders dragen bij aan de levendigheid in de stad en zij verdienen zekerheid en duidelijkheid over hun toekomst. De nieuwe wijze waarop standplaatsen worden toegewezen, is echter een heftige verandering. Het is begrijpelijk dat dit spannend is voor de standplaatshouders. Het college heeft geprobeerd om binnen de bestaande kaders zo goed mogelijk invulling te geven aan de wensen die de raad mee heeft gegeven. Het raadsvoorstel is daar een uitvloeisel van.

De wethouder reageert op motie 165 over plantaardig en gezond verduurzamen en de eiwittransitie. Het college heeft met dit voorstel beoogd om enerzijds onderscheidbaar te zijn, en anderzijds niet te veel veranderen ten opzichte van de huidige situatie. Het toevoegen van plantaardige voeding aan de criteria voor een vergunning levert niet de juiste balans. Daarnaast verkopen standplaatshouders meer dan alleen voedsel. Zij ontraadt de motie.

Zij reageert op amendement 32 over een verbod op verkoop van levende dieren op standplaatsen. Dierenwelzijn is voorzien in de Wet dieren. Deze wet is uitputtend bedoeld, waardoor de gemeente geen extra eisen kan stellen op het gebied van dierenwelzijn. Het verbod dat de Partij voor de Dieren voorstelt is daarmee niet mogelijk. De wethouder moet het amendement negatief adviseren.

De VVD vroeg om een toezegging dat bij wijziging van de uitvoering van de selectiecriteria de raad wordt geïnformeerd. De wethouder zegt dit toe. Afhankelijk van wat de raad aanneemt, is het college niet van plan om heel wilde veranderingen door te voeren.

Zij reageert op motie 157 over een inspanningsverplichting om een branchevertegenwoordiger en een wijkbewoner aan de beoordelingscommissie toe te voegen. Dit lijkt de wethouder een goed idee en zij kan de motie positief adviseren.

Zij reageert op motie 158 het stimuleren van ondernemerschap. Het dictum van de motie is een onderstreping van hoe het gaat in de uitvoeringssituatie. Een extra statafel moet kunnen, maar te veel uitbreiding is niet wenselijk. Zij kan de motie overnemen.

Zij reageert op amendement 33 over een wijziging van de vergunningsduur naar 15 jaar. Dit is een begrijpelijke inzet, echter brengt afwijken van de bandbreedte uit het onderzoek van het ministerie een reëel juridisch risico met zich mee. De kans is aanwezig dat de rechter oordeelt dat de verlenging van de vergunningsduur naar 15 jaar niet voldoende is onderbouwd en dat dit kan leiden tot het terugdraaien van het besluit. Het college acht dit risico te groot en moet het amendement daarom negatief adviseren.

Zij reageert op amendement 34 over niet-verrijdbare verkoopinrichtingen standplaatshouders. Het mobiele karakter van standplaatsen is altijd onderdeel geweest van de regels en in 2013 is gezegd dat de inrichting mobiel moest zijn. Amendement 34 stuurt aan op een verdere gedoogsituatie en het college kan de gewenste zekerheid niet bieden. Daarom zal het college dit amendement moeten ontraden.

Zij reageert op motie 159 over niet-verrijdbare verkoopinrichtingen standplaatshouders. De wethouder kan zich vinden in de motie en is er positief over, maar maakt de kanttekening dat er met deze motie potentieel meer kiosken komen in Utrecht. Zij kan de motie positief adviseren.

Zij reageert op motie 160 over het meewegen van de persoonlijke omstandigheden van de standplaatshouders. Het college gaat in geval van dringende omstandigheden altijd flexibel om met de verleende vergunning. Zij kan de motie positief overnemen.

Zij reageert op motie 161 over het intrekken van het raadsvoorstel. Het college heeft gepoogd om met deze selectiecriteria te zoeken naar objectieve, vergelijkbare en navolgbare criteria. Zij zou de motie willen ontraden.

Utrecht Solidair vroeg naar een toezegging om de mobiliteitseis te laten vallen. Ambulante handel is mobiel. In de regels is ervan uitgegaan dat men op aaneengesloten verkoopdagen de mobiliteitseis kan laten vervallen. Een verdere beweging zou op gespannen voet staan met het feit dat het om ambulante handel gaat.

Mevrouw **Hessel** (Utrecht Solidair) vraagt of de wethouder zich ervan bewust is dat er veel plaatsen zijn waar standplaatshouders al 30 jaar staan.

Mevrouw **Schilderman** (wethouder) reageert dat er op sommige plekken zaken zijn neergezet die passen. Om hoeveel jaren het gaat, wisselt per plek. Het feit dat dit niet tot de mogelijkheden behoort, is geruime tijd bekend.

De heer **Peters** (D66) trekt motie 158 in, want deze is door de wethouder overgenomen.

De heer **Bosch** (UtrechtNu!) trekt motie 160 in, want deze is door de wethouder overgenomen.

De heer **Sungur** (DENK) hoort van de wethouder graag of zij vindt dat het huidige voorstel beter is dan het primaire voorstel.

Mevrouw **Schilderman** (wethouder) vindt dat een lastige gewetensvraag. Het huidige voorstel is beter dan het vorige voorstel, want hierbij is er beter overlegd, ook met de brancheverenigingen, en heeft er betere participatie plaatsgevonden. Kortom, het huidige voorstel is zorgvuldiger tot stand gekomen. Het nadeel is echter dat het meer werk is om vergunningen te verlenen aan standplaatshouders, ook voor henzelf. De raad is helder geweest door niet te kiezen voor het lotingsysteem.

De **voorzitter** sluit de beraadslaging over dit agendapunt. Stemming over de moties, het amendement en het voorstel vindt vanavond plaats.

15. Raadsvoorstel Wijziging van de Verordening Parkeerbelasting 2024 voor het heffen van parkeerbelasting stadsbreed.

Mevrouw **Meerding** (VVD) constateert dat er maar weinig onderwerpen in deze raad zijn die zo veel reactie oproepen als het plan om betaald parkeren in te voeren in de hele gemeente. Alle Utrechters roepen dan ook op om hiermee te stoppen. Zij vinden dit een slecht plan en de VVD is het daar volledig mee eens. Het idee dat een automobilist 5 euro per uur moet betalen om te parkeren, ook in een rustige woonwijk, is bespottelijk. Daarnaast zullen de bewoners ieder kwartaal moeten betalen voor een parkeervergunning, terwijl er meestal genoeg plek is en er geen parkeerproblemen zijn. Dit beleid kost de bewoners veel geld, soms wel meer dan 100 euro per maand. Zij dient allereerst en mede namens UtrechtNu! en Utrecht Solidair amendement 35 (Laat de buurt zelf stemmen over invoeren betaald parkeren) in, met het dictum om beslispunt 1 van het raadsvoorstel te schrappen en de buurt zelf te laten bepalen of er ergens betaald parkeren komt.

De heer **Sungur** (DENK) vraagt of hetgeen de VVD voorstelt niet gewoon de huidige situatie is.

Mevrouw **Meerding** (VVD) reageert dat dat klopt. Het amendement heeft maar één beslispunt en is eigenlijk een oproep om het raadsvoorstel te schrappen.

De heer **Sungur** (DENK) merkt op dat met tegenstemmen hetzelfde effect wordt bereikt.

Mevrouw **Meerding** (VVD) ontkent dat. De VVD wil niet dat partijen bij hun stemverklaring zeggen dat zij tegenstemmen vanwege een bepaald deel of overweging. Met amendement 35 wordt duidelijk welke partijen precies voor de invoering van betaald parkeren zijn en welke niet.

De **voorzitter** verzoekt mevrouw Meerding om haar bijdrage te hervatten.

Mevrouw **Meerding** (VVD) vindt het belangrijk dat in blokken 2 en 3 geen betaald parkeren wordt ingevoerd. Het is te vroeg om te besluiten over betaald parkeren na 2026. Daarom dient zij mede namens UtrechtNu!, Utrecht Solidair en het CDA amendement 36 (Geen betaald parkeren in blokken 2 en 3) in, met het dictum:

In beslispunt 1 van het voorstel de woorden

“...waarmee het hele grondgebied van de gemeente wordt aangewezen...”

te wijzigen in:

“...enkel blok 1 zoals opgenomen in de gewijzigde Verordening parkeerbelastingen wordt aangewezen...”

Zij dient mede namens UtrechtNu! en Utrecht Solidair amendement 37 (Geen delen van Leidsche Rijn in blok 1) in, met het besluit:

Aan beslispunt 1 van het voorstel een zinsnede toe te voegen, die komt te luiden:

“, met dien verstande dat de buurt Grauwaart wordt opgenomen in blok 2”.

Mede namens UtrechtNu!, Utrecht Solidair, CDA en PvdA dient zij amendement 38 in, met het besluit:

Beslispunt 1 onder c van het voorstel als volgt te wijzigen:

“met als basisvenstertijd (tijdsperiode waarbinnen belastingplicht geldt) van maandag tot en met vrijdag van 6 uur – 11 uur, en een ruimere venstertijd:

- in gebieden waar inwoners of bedrijven verzoeken om uitbreiding van de venstertijden (draagvlakmeting), of,
- in gebieden waar dit naar het oordeel van de raad nodig is.”

Zij vindt het belachelijk dat Utrechters straks in rustige woonwijken € 5 per uur moeten betalen om te parkeren. Daarom dient zij mede namens UtrechtNu! motie 162 (Laag tarief voor woonwijken) in, die het college opdraagt om:

1. Een voorstel uit te werken voor veel lagere parkeertarieven in rustige woonwijken waar betaald parkeren gaat gelden;
2. Bij de hoogte van de tarieven aansluiting te zoeken bij tarieven die in andere gemeenten gelden voor rustige woonwijken;
3. Voor de grenzen van de tariefzones aansluiting te zoeken bij de zones A, B en C in het Mobiliteitsplan;
4. Dit voorstel aan te bieden bij de parkeerbelastingverordening 2025.

Ten slotte benadrukt ze dat er nog gemeenteraadsverkiezingen plaatsvinden voordat betaald parkeren in de meeste wijken wordt ingevoerd. Dat is het moment waarop de Utrechters zich kunnen uitspreken tegen het parkeerbeleid van de gemeente door op de VVD te stemmen.

De heer **Sungur** (DENK) constateert dat er in veel delen van Utrecht helemaal geen parkeerdruk is, zoals de indieners van het voorstel menen. Betaald parkeren voor de hele stad moet direct de prullenbak in. De kwijtschelding van gemeentebelastingen is bedoeld om inwoners met een minimuminkomen te ondersteunen en te voorkomen dat zij financieel nog verder in de problemen komen. De gemeente Utrecht heeft momenteel echter geen regeling die het mogelijk maakt voor inwoners met kwijtschelding van gemeentebelastingen om gratis een parkeervergunning te verkrijgen. Daarom dient hij motie 163 (Gratis parkeervergunning voor inwoners die kwijtschelding krijgen voor gemeentebelastingen) in, die het college opdraagt om te onderzoeken hoe het mogelijk kan worden gemaakt dat inwoners van Utrecht die in aanmerking komen voor kwijtschelding van hun gemeentebelastingen gratis in aanmerking kunnen komen voor een eerste parkeervergunning en indien mogelijk, dit ook te realiseren.

Hij dient motie 164 (Parkeervergunning en Parkeerboete naar draagkracht) in, die het college opdraagt om te onderzoeken op welke manieren het mogelijk zou kunnen zijn om de kosten voor een parkeervergunning en de parkeernaheffing (ook bekend als parkeerboete) te bepalen naar inkomen van inwoners.

Hij dient motie 165 (Meer parkeervergunningen per adres in nieuwe gebieden) in, die het college opdraagt om in de gebieden die in het raadsvoorstel zijn aangewezen als blok 1, 2 en 3 de bewoners de mogelijkheid te geven om bij voorkeur drie en als dat niet mogelijk is twee parkeervergunningen per adres te krijgen.

Mevrouw **Passier** (Volt) wil meer ruimte in Utrecht voor zaken als groen en speelruimte voor kinderen. Daarom deelt Volt de ambitie van het college om het aantal auto's in Utrecht te verminderen. Betaald parkeren is daarvoor vaak een effectief middel, maar niet altijd. De auto is voor veel mensen een middel om naar hun werk te gaan of om andere voorzieningen te kunnen bereiken. Invoering van betaald parkeren raakt daarmee sommige inwoners harder dan anderen, want niet voor iedereen zijn de alternatieven geschikt. Daarom dient zij mede namens het CDA amendement 39 (Ook bereikbaarheid in het afwegingskader voor prioritering gebieden binnen een blok) in, met het dictum:

Beslispunt 1b van het ontwerp raadsbesluit Wijziging verordening parkeerbelasting (december 2023) d.d. 28 maart 2024, kenmerk 11334075 als volgt te wijzigen:

1b. Met een afwegingskader voor prioritering van gebieden binnen een blok met de volgende criteria:

- Oplevering bouwontwikkelingen
- Parkeerdruk
- Aantal meldingen
- Bereikbaarheid.

Mede namens GroenLinks, ChristenUnie, CDA, PvdA en D66 dient zij motie 166 (Bereikbaar Utrecht) in, die het college opdraagt om:

1. Bereikbaarheidsindicatoren op te stellen, met als doel een afweging te kunnen maken voor het verlengen van de venstertijden van betaald parkeren, en deze bereikbaarheidsindicatoren aan te bieden aan de raad voor eind 2024;
2. Te verkennen voor welke doelgroepen het invoeren betaald parkeren effect heeft op de bereikbaarheid;
3. In deze verkenning binnen de mogelijkheden van beschikbare data en tijd zo veel mogelijk inzicht te krijgen in de volgende elementen:
 - a) De verschillen in reistijd per vervoersmiddel naar voorzieningen en banen

- b) De verschillen in reiskosten per vervoersmiddel naar voorzieningen en banen
 - c) De bereikbaarheid van (benodigde) voorzieningen en banen met een modaliteit anders dan de auto;
 - d) De effecten daarvan voor de doelgroepen voor wie het invoeren van betaald parkeren de bereikbaarheid kan belemmeren;
4. Het resultaat van bovenstaande punten met de raad te delen voor het einde van 2024.

De heer **Van Steeg** (CDA) roept op om van betaald parkeren geen melkkoe te maken. Met het voorstel om betaald parkeren in de gehele stad in te voeren, wordt de doelstelling van bijsturen van parkeeroverlast definitief verlaten en is dit een middel geworden om de financiën van de stad overeind te houden. Dit ondermijnt het draagvlak voor de maatregel die toch al de nodige weerstand oproept. Betaald parkeren is een noodzakelijk kwaad dat alleen ingezet moet worden op de benodigde plekken en daarom is CDA tegen het besluit om nu al betaald parkeren in de hele gemeente in te voeren. Daarom dient hij mede namens EenUtrecht amendement 40 (Betaald parkeren alleen voor een stad op mensenmaat) in, met het dictum:

- Beslispunt 1: de passage “het hele grondgebied van de gemeente” te wijzigen in “blok 1 zoals opgenomen in de gewijzigde verordening parkeerbelasting”.
- Bij 1c. de zinsnede “en op termijn te streven naar....zonder auto op orde is” te schrappen.
- 1d. te schrappen.
- En toe te voegen: 1f. Verdere uitbreiding naar de volgende blokken en de prioritering daarvan is afhankelijk van een evaluatie van de actuele situatie waarin in ieder geval de volgende elementen worden meegenomen:
 - o Lokaal ervaren parkeeroverlast met een onderbouwde ontwikkeling van het waterbedeffect
 - o Alternatieven voor autogebruik en autoparkeren.

Mede namens EenUtrecht dient hij motie 167 in, die het college opdraagt om:

1. In overleg met een aantal doelgroepen een speciaal parkeerregime te ontwikkelen en op te nemen in parkeerplaatsenverordening waarbij in ieder geval de volgende groepen worden aangemerkt:
 - Leraren
 - Politied medewerkers en boa's
 - Medewerkers in de kinderopvang
2. Alert te blijven en in te spelen op signalen van andere groepen die getroffen worden door het nieuwe parkeerregime;
3. En de raad te informeren over de uitwerking hiervan in Q1 van 2025.

Maatwerk is noodzakelijk, ook bij de sportaccommodaties. Daarom dient hij motie 168 (Bied maatwerk bij sportaccommodaties) in, die het college opdraagt om:

1. In overleg te treden met sportverenigingen en SportUtrecht, met als doel om knelpunten die betaald parkeren opleveren weg te nemen;
2. Hierbij Utrecht als aantrekkelijke en gastvrije sportstad en het maatschappelijk gebruik van sportaccommodaties als speerpunten te kiezen;
3. En te komen tot alternatieve invullingen van parkeerregimes voor sportaccommodaties.

Mede namens Volt dient hij motie 169 (Alternatieven op orde bij betaald parkeren) in, die het college opdraagt om:

1. Bij iedere uitbreiding van betaald parkeren, zowel ruimtelijk als in venstertijd, te beargumenteren waarom de alternatieven voor autoparkeren en autogebruik voldoende op orde zijn;
2. Hierbij inwoners van de wijk en bezoekers alternatieven te bieden zoals parkeren op afstand en/of parkeermogelijkheden in nabijgelegen parkeergarages;

3. En een deel van de opbrengsten voor betaald parkeren op straat te gebruiken om parkeren in nabijgelegen parkeergarages te financieren.

De heer **Van der Graaf** (ChristenUnie) hoort graag van de wethouder of zij de garantie kan geven dat de gemeente klaar is voor de stap naar betaald parkeren. Hij vraagt om de toezegging dat wanneer de techniek er niet klaar voor is, de gemeente niet overgaat tot betaald parkeren in bepaalde wijken of buurten.

Hij constateert dat het college van plan is om betaald parkeren in te voeren op diverse locaties in de stad, waaronder wijken waar politiebureaus liggen. De uitvoering van de plannen baart zijn partij echter zorgen, waaronder ten aanzien van de politie. Een goed functionerende politieorganisatie is van essentieel belang voor het handhaven van veiligheid en leefbaarheid in Utrecht en het is wenselijk om eventuele negatieve effecten van de invoering van betaald parkeren voor politiemedewerkers te minimaliseren. Daarom dient hij mede namens PvdA en D66 motie 170 (Kom tot een oplossing met de politie) in, die het college opdraagt om:

1. Op het moment dat betaald parkeren wordt ingevoerd op een locatie waar een politiebureau is gevestigd, de verantwoordelijkheid te pakken om samen met de politie als werkgever te zoeken naar een parkeeroplossing die tegemoetkomt aan de behoeften van politiemedewerkers;
2. De raad hierover te informeren op moment dat de invoering van betaald parkeren in de nabijheid van een politiebureau aan de orde is.

De heer **Bosch** (UtrechtNu!) vraagt of dit niet wat selectief is. Niet alleen de politie zou last hebben van dit parkeerbeleid. Er zijn tal van mensen die niet met het ov kunnen.

De heer **Van der Graaf** (ChristenUnie) erkent dat meerdere groepen hier last van hebben. Daar zal de raad blijvend aandacht voor moeten hebben.

De heer **Sungur** (DENK) merkt op dat de indieners van deze motie alleen voor politieagenten het parkeerbeleid wil verzachten. Ook kinderopvangcentra hebben echter grote zorgen over het parkeerbeleid. Dit voorstel is funest voor het hele sociale leven in Utrecht, dus waarom dan beperken tot alleen de politieagenten?

De heer **Van der Graaf** (ChristenUnie) reageert dat de raad een verantwoordelijkheid heeft richting een brede groep. De politie wordt er specifiek uitgelicht, omdat zij een andere rol heeft.

De **voorzitter** verzoekt de heer Van der Graaf om zijn betoog voort te zetten.

De heer **Van der Graaf** (ChristenUnie) constateert dat ook voor het onderwijs er problemen zijn met het parkeerbeleid. Kan de wethouder een update geven wanneer deze oplossing er komt? Op 1 mei 2024 wordt betaald parkeren ingevoerd in Transwijk, de Woonboulevard en Voordorp. Welke oplossing wordt er aan scholen geboden die in dit gebied liggen nu een definitieve oplossing nog op zich laat wachten?

Hij constateert dat in andere steden, zoals Parijs, maatregelen worden genomen om zware voertuigen, waaronder SUV's en pick-ups, te ontmoedigen door middel van hogere parkeertarieven vanwege verkeersveiligheids- en milieubelangen. Verkeersveiligheid moet voor met name voetgangers en fietsers prioriteit hebben, omdat zij de kwetsbare verkeersdeelnemers zijn. Daarom

dient hij mede namens GroenLinks, Horizon, Volt, Partij voor de Dieren, Student & Starter en D66 motie 171 (Weer pick-ups en SUV's uit Utrechtse straten) in, die het college opdraagt om:

1. Ontwikkelingen in andere steden te volgen;
2. Waar mogelijk maatregelen te nemen pick-ups en SUV's uit de Utrechtse straten te weren.
3. De raad bij de jaarlijkse rapportage mobiliteit te informeren of er maatregelen gevonden zijn die we in Utrecht zouden kunnen toepassen.

De heer **Vasters** (D66) is van mening dat het voorliggende parkeerbeleid in de ambitie past om tot een duurzaam mobiliteitssysteem te komen. Dat betekent echter dat de effecten goed in beeld gebracht moeten worden en dat de gemeente bereid moet zijn om het beleid eventueel aan te passen op basis van de inzichten daaruit. Hij dient daarom amendement 41 (Meten is weten) in, met het dictum:

Beslispunt 1f en 1g als volgt toe te voegen:

- f. met periodieke evaluaties van de effecten van deze parkeerbelasting op een duurzaam mobiliteitssysteem en de verandering in de verdeling van de openbare ruimte;
- g. met een advies op basis van de periodieke evaluaties voor eventuele aanpassing van de wijze van uitvoering van het invoeren van betaald parkeren, zowel generiek (tarieven, venstertijden, aantallen (op te heffen) parkeerplaatsen, et cetera) als specifiek de planning voor blok 3 (per gebied/buurt: zoals gepland, eerder, later), dat ter besluitvorming aan de Raad wordt aangeboden.

De heer **Van Steeg** (CDA) hoort van D66 graag wat er concreet verandert bij aanname van dit amendement.

De heer **Vasters** (D66) reageert dat met dit amendement er duidelijk voor blok 3 wordt gekeken naar cijfers en inzichten van de uitrol in blok 1 en 2. Op basis daarvan kan bepaald worden of versnelling of juist vertraging van invoering van het beleid wenselijk is.

De heer **Van Steeg** (CDA) denkt niet dat er daarmee iets verandert aan de timing. Beleid in blok 3 wordt namelijk ingevoerd conform besluit.

De heer **Vasters** (D66) wijst erop dat in het amendement staat dat die timing kan worden aangepast.

Mevrouw **Meerding** (VVD) wil van D66 weten of dit voorstel de deur openzet naar een niet verdere uitvoering van betaald parkeren in blokken 2 en 3.

De heer **Vasters** (D66) reageert dat het amendement niet gaat om een niet verdere uitvoering van het parkeerbeleid. Met het collegevoorstel wordt betaald parkeren uiteindelijk in de hele gemeente uitgevoerd. Het is echter belangrijk om zich af te vragen waarom dit wordt gedaan, namelijk vanwege de mobiliteitstransitie. Dit amendement toetst of die transitie ook daadwerkelijk plaatsvindt. Gebeurt dit niet, dan dient er opnieuw gekeken te worden naar de timing van de invoering van het parkeerbeleid.

Mevrouw **Meerding** (VVD) vindt het amendement van D66 niet duidelijk genoeg.

De heer **Vasters** (D66) wijst erop dat volgens de timing in het voorstel parkeerbeleid in blok 3 wordt ingevoerd in 2030–2034. Dit zijn wijken en buurten waarin geen hoge parkeerdruk wordt ervaren, maar waar het parkeerbeleid enkel wordt ingevoerd voor het stimuleren van de mobiliteitstransitie. Daarom mag dit pas worden ingevoerd wanneer is bewezen dat het voldoende effect realiseert.

De heer **Sungur** (DENK) vraagt wat de lange termijn in het voorstel voor zin heeft wanneer het parkeerbeleid geen effect heeft op de mobiliteitstransitie.

De heer **Vasters** (D66) legt uit dat de mobiliteitstransitie ook wordt gedreven door alternatieven als ov en fiets. De gemeente dient naar het hele pakket aan maatregelen te kijken. Mogelijk kan er worden gewacht met het parkeerbeleid totdat zaken wel op orde zijn.

De heer **Sungur** (DENK) vraagt of het voor D66 een optie is om, wanneer uit de meting blijkt dat het parkeerbeleid niet werkt, er niet mee verder te gaan in blok 2 of 3.

De heer **Vasters** (D66) legt uit dat er in het amendement specifiek over blok 3 wordt gesproken. Voor blok 3 is het een optie om nog naar de timing te kijken.

De heer **Sungur** (DENK) heeft het niet over de timing, maar over de invoering van betaald parkeren. Hoe staat D66 tegenover afstel van dit beleid wanneer uit het meten blijkt dat het niet werkt?

De heer **Vasters** (D66) vindt het woord "afstel" te ver gaan. Het plan is om betaald parkeren uiteindelijk overal in te voeren.

De heer **Dekkers** (GroenLinks) wijst erop dat in het amendement staat dat men ook aan andere knoppen in het parkeerbeleid en bereikbaarheidsbeleid zou kunnen draaien om de doelen van de mobiliteitstransitie te realiseren.

De heer **Vasters** (D66) bevestigt dat. Het gaat tevens over generieke elementen uit het parkeerbeleid, waaronder de hoogte van de parkeertarieven en de venstertarieven.

De heer **Van Steeg** (CDA) vraagt of de parkeertarieven ook na 2034 mogen worden ingevoerd.

De heer **Vasters** (D66) geeft aan dat dat wat D66 betreft open staat. Met amendement 41 wordt er gekeken naar de timing, waar ook van worden afgeweken als dat uit de inzichten nodig blijkt.

De **voorzitter** verzoekt de heer Vasters om zijn betoog voort te zetten.

De heer **Vasters** (D66) vindt het goed dat er eerder afspraken zijn gemaakt over een tegemoetkoming via de U-pas voor Utrechters met een kleine portemonnee en leerkrachten die willen parkeren bij hun school. D66 is net als de ChristenUnie benieuwd naar de oplossing voor scholen.

Mevrouw **Nolten** (BIJ1) maakt zich ernstig zorgen over de gevolgen van het invoeren van betaald parkeren. BIJ1 is voor een groene en autovrije stad, maar vindt niet dat de werkende klasse hiervan de dupe mag zijn. Mobiliteit moet geen privilege worden. Ov dient gratis te worden, pas dan kan BIJ1 meegaan met de invoering van betaald parkeren in de stad.

De heer **Bosch** (UtrechtNu!) sluit zich aan bij de opmerking dat mobiliteit geen privilege mag worden. UtrechtNu! vindt betaald parkeren in de stad totaal abject en ongewenst. UtrechtNu! is fel tegenstander van de invoering van parkeertarieven en van de wijze waarop dit tot stand is gekomen.

De heer **Talhaoui** (PvdA) is van mening dat de gemeente goed om dient te gaan met de schaarse openbare ruimte in Utrecht. Een schone en groene stad is van groot belang en de PvdA steunt het principe van de gebruiker betaalt. Er dient stevig rekening te worden gehouden met de mensen die te weinig te besteden hebben. De PvdA heeft geregeld dat er compensatie komt voor mensen met een laag inkomen. Ligt deze compensatie er ook echt bij de invoering van betaald parkeren? Kan de wethouder dit nogmaals toezeggen? Daarnaast hebben scholen veel moeite met het behoud en aantrekken van leraren in verband met parkeren. Kan de wethouder aangeven hoe snel deze regeling voor parkeren bij scholen wordt ingevoerd? Is dat op tijd voor de invoering van betaald parkeren? Ten slotte steunt de PvdA de wethouder bij haar inzet om gratis openbaar vervoer voor mensen met een laag inkomen mogelijk te maken.

De heer **Dekkers** (GroenLinks) vraagt aandacht voor pleinen als De Neude en Vredenburg zonder geparkeerde auto's, water in de Catharijnesingel en Weertsingel, minder geparkeerde auto's langs de grachten, autoloze buurten en mooie groene plekjes als in de Tesselschadestraat. Dit is het resultaat van jarenlange voor minder rijdende en stilstaande auto's in de stad. Daarom is GroenLinks voor het op termijn invoeren van betaald parkeren in de hele stad. Zodoende kan er ruimte worden gemaakt voor lopen, fietsen, spelen, groen en de mobiliteitstransitie. Er is rekening gehouden met diverse bezwaren.

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) zal tegen het raadsvoorstel stemmen, al was het maar om het evidente argument dat de gemeente hiermee het enige middel afschaffen waar de inwoners tussen twee verkiezingen door nog een zekere mate van stemrecht hebben, namelijk de draagvlakmeting.

Mevrouw **Hessel** (Utrecht Solidair) is tegen het betaald parkeren in de hele stad en sluit zich aan bij de woorden van de VVD. Het is zeer teleurstellend, want van de vijf coalitiepartijen had slechts één partij het betaald parkeren in haar programma. De overige vier zijn blijkbaar abrupt overtuigd van het belang van betaald parkeren wanneer de allerarmsten iets tegemoet worden gekomen.

Mevrouw **Van Hooijdonk** (wethouder) is er sterk van overtuigd dat de invoering van parkeertarieven in heel Utrecht goed is voor de stad, niet alleen voor de parkeerdruk, maar ook voor ruimte op de weg, voor de vergroening van Utrecht en voor de investering in de stad.

Zij reageert op amendement 35 over de buurt zelf laten stemmen over betaald parkeren. Zij ontraadt dit amendement.

Zij reageert op amendement 36 over geen betaald parkeren in de blokken 2 en 3. De inzet is om betaald parkeren in te voeren in de hele stad. Zij ontraadt het amendement.

Zij reageert op amendement 37 over geen parkeertarieven in Grauwaart. De parkeerdruk is hier reeds hoog. Zij ontraadt het amendement.

Zij reageert op amendement 38 over het niet uitbreiden van venstertijden. In de commissie is voorgesteld om de raad in positie te brengen door met cyclusdocumenten te werken. Op die manier is een groot deel van het amendement te implementeren. Toch moet de wethouder het amendement negatief adviseren, want op sommige plekken zal het nodig zijn om een grotere venstertijd te

hanteren, bijvoorbeeld omdat er op die betreffende plek voorzieningen zijn. Bij Merwede moet het mobiliteitsconcept werkend worden gemaakt en daar zijn voorwaarden voor nodig, waaronder de venstertijd in de omgeving. Wanneer de indieners bereid zijn om Merwede een uitzonderingspositie te geven, kan de wethouder haar advies heroverwegen.

Zij reageert op amendement 39 bereikbaarheid in het afwegingskader voor prioritering gebieden binnen een blok. De wethouder kan dit amendement positief adviseren. Dit amendement zal echter een sterkere invloed op blok 3 hebben dan op blok 2.

Zij reageert op amendement 40 over betaald parkeren met mensenmaat. Zij ontraadt dit amendement.

Zij reageert op amendement 41 over meten is weten. Zij kan dit amendement positief adviseren. Dat brengt de wethouder bij motie 162 over lage tarieven voor woonwijken. Door de korte venstertijd is er het grootste deel van de dag geen tarief. Het is daarom redelijk om in de andere uren het tarief te verhogen. Daarnaast is er een lager tarief via de bezoekersregeling. Ten slotte zou deze motie effect hebben op de verwachte opbrengsten.

Zij reageert op motie 163 over de gratis vergunning bij kwijtschelding. De raad heeft middels een motie gekozen voor een tegemoetkoming aan U-pashouders. Kwijtschelding zou voor een heel kleine groep gelden. Daarnaast zorgen de regels omtrent autoformaat om een lastig taxatieproces. Het college adviseert om te blijven bij de eerder afgesproken tegemoetkoming. Zij ontraadt de motie.

De heer **Sungur** (DENK) denkt niet dat dat taxatieproces heel ingewikkeld is. De gemeente behoort dit namelijk al te doen bij het behandelen van kwijtscheldingsaanvragen voor gemeentebelastingen. Wat is daar dan zo ingewikkeld aan? Bovendien kunnen kwijtschelding en het budget voor de U-pas naast elkaar bestaan.

Mevrouw **Van Hooijdonk** (wethouder) antwoordt dat er eerder een andere keuze is gemaakt, namelijk voor de tegemoetkoming. De raad heeft niet gekozen voor de kwijtschelding.

De heer **Sungur** (DENK) vraagt of de tegemoetkoming en de kwijtschelding naast elkaar kunnen bestaan. En hoe ingewikkeld is het taxatieproces daadwerkelijk?

Mevrouw **Van Hooijdonk** (wethouder) geeft aan dat het college eerder heeft geoordeeld dat dat niet tegen elkaar opweegt. Het taxatieproces kost te veel werk en levert te weinig op.

De heer **Sungur** (DENK) begrijpt dat de wethouder steeds teruggrijpt naar een eerdere uitspraak van de raad, maar dat betekent toch niet dat het niet meer kan?

Mevrouw **Van Hooijdonk** (wethouder) zegt dat het U-pasbudget met een bepaald bedrag is verhoogd en dat dit bedrag zou wijzigen op het moment dat de raad tevens voor een kwijtschelding kiest. Er volgt nog een raadsvoorstel over de U-pas.

De **voorzitter** verzoekt de wethouder om haar beantwoording voort te zetten.

Mevrouw **Van Hooijdonk** (wethouder) reageert op motie 164. Ook deze motie ontraadt de wethouder, want het is per wet verboden om dergelijke belastingen inkomensafhankelijk te maken.

Zij reageert op motie 165 over meer vergunningen per adres. Wanneer betaald parkeren wordt ingevoerd, hanteert de gemeente een overgangsregeling, waarbij het bestaande autobezit zo veel mogelijk wordt geacommodeerd. Is de overgangssituatie voorbij, dan geldt maximaal twee auto's per adres. Ook deze motie ontraadt zij.

De heer **Talhaoui** (PvdA) vraagt hoe compensatie voor de laagste inkomens voor hogere parkeertarieven wordt gecommuniceerd.

Mevrouw **Van Hooijdonk** (wethouder) legt uit dat de raad zich eerst dient uit te spreken voordat de gemeente iets kan communiceren. De organisatie van U-pas heeft echter wel al goed over nagedacht over hoe dit gecommuniceerd wordt.

De heer **Talhaoui** (PvdA) is vooral nieuwsgierig naar de volgorde. Worden bewoners vooraf aan de invoering van betaald parkeren geïnformeerd over de compensatie of andersom?

Mevrouw **Van Hooijdonk** (wethouder) geeft aan dat mensen een hoger U-pastegoed hebben op het moment dat de raad zich uitsprekt voor het voorliggende raadsvoorstel. Vervolgens, een paar maanden daarna, kunnen mensen het ook voor de parkeervergunning gebruiken. Dit wordt zowel gecommuniceerd via de U-pas als bij het invoeren van betaald parkeren in nieuwe gebieden. Zij reageert op motie 166 Volt over bereikbaarheidsindicatoren. Deze motie is een goede invulling van hetgeen is besproken en is toegezegd voor het vierde kwartaal van 2024. Zij kan de motie positief adviseren.

Zij reageert op motie 167 over tegemoetkomen van bepaalde doelgroepen, waaronder politieagenten en onderwijzers. Het college wil voorkomen dat er allerlei verschillende soorten vergunningen ontstaan, want uitvoerbaarheid is belangrijk. Voor onderwijs werkt het college nog aan een oplossing. De wethouder verwacht voor de zomer van 2024 een voorstel te kunnen doen aan de raad. Waar zit bijvoorbeeld de knip tussen kinderopvang en onderwijs? Ook gaat het college in gesprek met de politie als werkgever om vanuit de bestaande gereedschapskist het een en ander mogelijk te maken. De wethouder moet motie 167 ontraden, maar daarmee is niet gezegd dat er voor deze groepen niets geregeld wordt.

Zij reageert op motie 168 over sportvoorzieningen. Bij de nieuwe gebieden gaat het over een korte venstertijd en dat is grotendeels niet gedurende de sporttijden. De invloed van het nieuwe parkeerbeleid op de sportvoorzieningen is dus beperkt. Daarnaast is het ontwikkelen van een nieuw soort zakelijke vergunning voor sportvoorzieningen een goed alternatief. Zij ontraadt de motie.

De heer **Van Steeg** (CDA) herinnert de wethouder aan haar uitspraak tijdens het commissiedebat dat zij met een voorstel voor sportaccommodaties komt. Dit is in tegenspraak met hetgeen zij nu beweert. De venstertijden zullen immers in de toekomst worden uitgebreid. Wat kan de wethouder dan wel voorstellen voor deze groepen?

Mevrouw **Van Hooijdonk** (wethouder) kan zich niet herinneren op dit punt een toezegging te hebben gedaan. In de commissie heeft zij hetzelfde gezegd als dat zij nu zegt: de invloed van het nieuwe parkeerbeleid op de sportaccommodaties zal beperkt zijn. De ontwikkeling van een nieuwe zakelijke vergunning kan voor deze groep een verbetering en een oplossing zijn. Tussen 06.00 uur en 11.00 uur zijn er niet veel mensen die gebruikmaken van een sportvoorziening.

De heer **Van Steeg** (CDA) herhaalt dat de venstertijden conform het raadsvoorstel in de toekomst worden uitgebreid.

Mevrouw **Van Hooijdonk** (wethouder) denkt dat het op dit moment niet tot grote problemen leidt. Overleg op een later moment is altijd mogelijk.

De heer **Van Steeg** (CDA) constateert dat de wethouder bereid is om in gesprek te gaan met de raad op het moment dat er problemen ontstaan als gevolg van het nieuwe parkeerbeleid. Is zij dan bereid om te kijken naar een apart regime voor de sportaccommodaties?

Mevrouw **Van Hooijdonk** (wethouder) wil dat op dit moment niet toezeggen. Zij benadrukt dat in een groot deel van de stad betaald parkeren al geldt en dat dit goed functioneert.

Zij reageert op motie 169 over alternatieven op orde bij betaald parkeren. Zij ontraadt deze motie, met name vanwege de ingewikkeldheden. Er worden allerlei aannames gedaan over waar de opbrengsten heengaan en dit is ongedekt. Deze opbrengsten zijn reeds gealloceerd. Dit voorstel gaat specifiek over de mobiliteitstransitie en niet over het gratis accommoderen van heel veel autobezit.

Zij reageert op motie 170 over tot een oplossing komen met de politie. De wethouder kan de motie overnemen. De afspraak is dat er goed met de politie wordt besproken wat de aanpak is ten aanzien van de nieuwe gebieden.

Zij reageert op motie 171 over het weren van pick-ups en SUV's uit Utrechtse straten. Ook deze motie kan de wethouder overnemen. In het debat over verkeersveiligheid heeft zij gezegd dat het college voornemens is om een quickscan uit te voeren, breder dan alleen parkeerbeleid.

De ChristenUnie vroeg naar parkeerbeleid rondom scholen in de nieuwe gebieden. Het college breidt steeds gebieden uit die gaan vallen onder het nieuwe parkeerbeleid en daaronder vallen ook scholen. Zoals altijd gaat het college met allerlei voorzieningen in gesprek, inclusief scholen. Er worden speciale regelingen getroffen voor het onderwijs en het college is van plan om te zorgen dat deze regelingen vanaf het schooljaar 2024–2025 beschikbaar zijn, waarbij dit tot in de loop van 2025 verder wordt uitgewerkt.

De ChristenUnie vroeg ook of het college goed is voorbereid op het invoeren van het parkeersysteem, dat per 1 mei 2024 voor de eerste gebieden gaat plaatsvinden. Invoeren van het parkeersysteem gaat op dit moment best aardig. Het college is op dit moment hard bezig met alle bestaande producten, waaronder de normale vergunningen, vergunningen voor gehandicapten en parkeren voor bezoekers. Daarna komen de bijzondere varianten en de nieuwe arrangementen. De organisatie heeft er vertrouwen in dat invoeren van betaald parkeren niet het grootste probleem is. Het wordt lastiger wanneer er met vele soorten vergunningen wordt gewerkt.

De heer **Van der Graaf** (ChristenUnie) hoort de wethouder spreken over een tijdelijke oplossing. Dat is precies waar de ChristenUnie bang voor is: parkeerbeleid dat net niet helemaal goed functioneert. Kan de wethouder concreet toezeggen dat wanneer iets niet helemaal werkt, te zullen wachten met bepaald beleid?

Mevrouw **Van Hooijdonk** (wethouder) reageert dat de normale vergunningen voor normale bewoners – bezoekersvergunningen, gehandicaptenvergunningen en zakelijke vergunningen – allemaal prima zijn geregeld. De raad heeft echter opgeroepen om, vooruitlopend op de onderwijsvergunning, ook

tijdelijk wat te doen. Dat houtje–touwtje is dus een gevolg van een raadsuitspraak. Het college geeft gehoor aan die uitspraak.

De heer **Van der Graaf** (ChristenUnie) vraagt of het college het aandurft om, wanneer de techniek nog niet gereed is, beleid uit te stellen.

Mevrouw **Van Hooijdonk** (wethouder) legt nogmaals uit dat het parkeerbeleid per 1 mei 2024 wordt uitgebreid. Daar zijn mensen op dit moment vergunningen voor aan het aanvragen.

De heer **Van der Graaf** (ChristenUnie) benadrukt dat er ook na 1 mei 2024 nog verschillende startmomenten van beleid zijn. Hij concludeert dat de wethouder bereid is om beleid uit te stellen wanneer de techniek daarom vraagt.

De heer **Sungur** (DENK) merkt op het betaald parkeren per 1 mei 2024 wordt ingevoerd in delen van Kanaleneiland. De gemeente organiseert bijeenkomsten om burgers te ondersteunen bij het aanvragen van een vergunning. Wil de wethouder toezeggen dat de gemeente in de maand mei 2024 niet heel actief boetes gaat uitdelen, en in plaats daarvan vooral gaat inzetten op het ondersteunen van mensen om aan die vergunning te komen?

Mevrouw **Van Hooijdonk** (wethouder) zou die vraag graag willen beantwoorden op een later moment in de vergadering van vandaag.

De **voorzitter** antwoordt dat dat mogelijk is. De behandeling van agendapunt 15 wordt op een later moment in de vergadering voortgezet.

16. Raadsvoorstel Vaststelling Bestemmingsplan Museumhotel, Binnenstad.

De heer **Stellinga** (CDA) benadrukt dat het 112 weken geleden dat de gemeente conform de wet Utrechtse om hun mening vroegen over het Bestemmingsplan Museumhotel. Pas twee jaar later besluit de raad over dit bestemmingsplan. Daarmee laat de raad zien dat de ruimtelijke participatie er niet toedoeft. Daarom dient het CDA mede namens EenUtrecht motie 172 (Museumhotel opnieuw de participatie in!) in, die het college opdraagt om het raadsvoorstel bestemmingsplan "Museumhotel, Binnenstad" in te trekken en het bestemmingsplan opnieuw in ontwerp ter inzage te leggen.

De heer **Dekkers** (GroenLinks) informeert naar de kunst in het Museumhotel. Het zou mooi zijn als die kunst ook voor anderen te zien is. Ziet de wethouder instrumenten om dat te bevorderen?

De heer **Eerenberg** (wethouder) moet motie 172 ontraden. De motie is begrijpelijk, want het heeft inderdaad lang geduurd om tot een besluit te komen over het Museumhotel. Daarentegen zijn daar voldoende redenen voor. Zo moesten er ingewikkelde afspraken worden gemaakt over de binnentuinen, die beschikbaar moesten blijven voor de stad. Bovendien is er van ontwikkelaar gewisseld. De wethouder schat in dat een nieuwe zienswijze geen nieuwe inzichten gaat opleveren. Daar is geen extra juridische noodzaak toe, terwijl het veel tijd en geld kost. Daarnaast is er slechts één reactie gekomen op de mededeling dat het raadsgesprek over het Museumhotel zal

plaatsvinden. In januari, na het collegebesluit, is er een wijkbericht over verspreid en ook daarop is relatief weinig reactie gekomen.

De heer **Stellinga** (CDA) vraagt aan de wethouder of hij aan participatie een maximale houdbaarheidsdatum toeschrijft.

De heer **Eerenberg** (wethouder) denkt dat participatie niet absoluut gemaakt kan worden, want ook participatie is maatwerk.

De heer **Stellinga** (CDA) vraagt of de wethouder er anders over denkt als het vijf jaar zou hebben geduurd tot het raadsbesluit.

De heer **Eerenberg** (wethouder) antwoordt dat dat niet de casus is die nu voorligt. Het is in dit geval te rechtvaardigen om de besluitvorming door te zetten. In een ander geval maakt de wethouder allicht een andere weging.

De **voorzitter** verzoekt de wethouder om zijn beantwoording voort te zetten.

De heer **Eerenberg** (wethouder) reageert op de vraag van GroenLinks over de toegankelijkheid van de kunst in het Museumhotel. De exploitant van het hotel zal het mogelijk niet fijn vinden dat er allerlei mensen over de gangen dwalen om de kunst te bewonderen. Wanneer de kunst echter in de volière of in het restaurant te vinden is, is dit misschien een welkome toevoeging. Hij zal de wens van GroenLinks over toegang voor Utrecht tot de kunst in het Museumhotel doorgeven aan de exploitant.

De **voorzitter** sluit de beraadslaging over dit agendapunt.
Daarop schorst zij de vergadering.

Na hervatting van de vergadering stelt de voorzitter aan de orde:

17. Burgeragendering energiezuiniger nieuwbouw.

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) stelt dat de raad de kwaliteitsverklaring van Eneco kan accepteren of weigeren. Door deze niet te accepteren, kan dit leiden tot mogelijk meer dan 20% extra energiebesparing in de nieuwbouw en lagere woonlasten. Het lijkt dus heel aantrekkelijk om dit te overwegen. Bovendien gaat het niet om een erkende verklaring. Daarom dient EenUtrecht mede namens Partij voor de Dieren motie 173 (Laat geen kans lopen om energiezuinig te nieuwbouwen) in, die het college opdraagt om:

1. Te erkennen dat we inderdaad als gemeente technisch-juridisch in staat zijn de kwaliteitsverklaring van Eneco wel of niet te accepteren;
2. Expliciet en inzichtelijk na te gaan wat de voor- en nadelen kunnen zijn van het niet accepteren door de gemeente van de kwaliteitsverklaring van Eneco, in het bijzonder bij de nieuwbouw van woningen;
3. De gemeenteraad hierover uiterlijk Q3 2024 te informeren.

De heer **Van der Graaf** (ChristenUnie) informeert of deze motie de woningbouw verder zal stagneren.

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) reageert dat dit in sommige opzichten zou kunnen. De vraag is echter of de raad wil dat mensen woningen kunnen kopen en huren én dat er energiezuinigheid is.

Mevrouw **Van Hooijdonk** (wethouder) onderstreept dat dit de afronding is van een wat ingewikkeld debat over juridische mogelijkheden. De adviseurs van de gemeente Utrecht schatten in dat de motie juridisch niet uitvoerbaar is. Met de kwaliteitsverklaring van Eneco dient de gemeente rekening te houden.

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) wijst erop dat er een verschil is tussen erkende kwaliteitsverklaringen en reguliere kwaliteitsverklaringen. De tweede hoeft niet geaccepteerd te worden en dit tonen websites van deskundigen dan ook aan. Is de wethouder daarvan op de hoogte?

Mevrouw **Van Hooijdonk** (wethouder) schat de situatie juridisch anders in. Dit systeem werkt anders. De wethouder vaart hier op het advies van de juridische adviseurs, die aangeven dat dit niet kan.

De **voorzitter** sluit de beraadslaging over dit agendapunt. Stemming over de motie vindt vanavond plaats.

Daarop stelt zij aan de orde de voortzetting van de behandeling van:

15. Raadsvoorstel Wijziging van de Verordening Parkeerbelasting 2024 voor het heffen van parkeerbelasting stadsbreed.

Mevrouw **Meerding** (VVD) deelt mee dat amendement 38 over het niet uitbreiden van venstertijden ingetrokken wordt. Amendement 42 wordt een technische wijziging op dit eerdere amendement, waarbij wordt aangegeven dat reeds genomen raadsbesluiten, bijvoorbeeld over de Merwede, worden uitgezonderd.

Mevrouw **Van Hooijdonk** (wethouder) kan amendement 42 daarmee positief adviseren.

18. Afrondende besluitvorming na debat over Baas in eigen groen.

Mevrouw **Sasbrink** (PvdD) memoreert dat anderhalf jaar geleden de Utrechtse raad de biodiversiteitscrisis heeft uitgeroepen. De raad droeg daarbij het college op om de versterking van biodiversiteit op te nemen in al het beleid en om dit hoge prioriteit te geven. Zij dient mede namens Stadsbelang Utrecht, ChristenUnie, GroenLinks en BIJ1 motie 174 (Biodiversiteit bij zelfbeheer) in, die het college opdraagt om het versterken van de biodiversiteit op te nemen in de overeenkomst zelfbeheer groen.

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) constateert dat in 2007 voor het laatst de gemeenteraad beleid heeft vastgesteld voor 'groen in zelfbeheer' met de nota 'Meedoen met beheer'. Dit is te lang geleden. De gemeenschapskracht van Utrechtse bewoners voor een verdere vergroening en toename van biodiversiteit is onmisbaar en er is voldoende informatie bij de groene zelfbeheerinitiatieven gezamenlijk beschikbaar is om de beplanting biodivers en invasievrij te maken en te houden. Hij dient daarom motie 175 (Uitwerken kader zelfbeheer openbaar groen) in, die het college opdraagt om:

1. De nota 'Meedoen met beheer' uit 2007 en het 'Actieplan zelfbeheer van openbaar groen' uit 2021 te actualiseren en om te zetten naar heldere en beknopte kaders voor zelfbeheer van openbaar groen, mede op basis en met behulp van ervaringen van actieve bewoners;
2. Deze kaders uiterlijk Q4 2024 aan de raad ter vaststelling voor te leggen.

Het "Actieplan zelfbeheer van openbaar groen" biedt ruimte voor informeel – dus zonder schriftelijke toestemming van de gemeente – zelfbeheer van openbaar groen, als het gaat over geveltuinen, boomspiegels en plantenbakken. Een overeenkomst tussen gemeente en bewoners is niet voor alle Utrechters op te nemen in hun dagelijkse realiteit en kan demotiverend werken. Grotere stukken bestaand groen, zoals bermen en grasveldjes, kunnen prima op informele wijze (melding volstaat) beheerd worden met een gelijke (zelf)beheeraanpak als bij geveltuinen, boomspiegels en plantenbakken. Hij dient daarom motie 176 (Uitbreiden informeel zelfbeheer bestaand openbaar groen) in, die het college opdraagt om:

1. Het beleid voor informeel zelfbeheer van openbaar groen uit te breiden met grotere stukken bestaand groen, zoals bermen en grasveldjes;
2. Deze mogelijkheid duidelijk en actief te communiceren naar bewoners en wijkopzichters;
3. In dit nieuwe informeel groen haar beheertaken op te schorten;
4. Dit expliciet op te nemen in (de nieuwe) beleidskaders voor zelfbeheer van openbaar groen.

Hij merkt dat mensen tegen veel regels uit het Handboek Openbare Ruimte aan lopen en hij dient ten slotte motie 177 (Ruimte voor afwijking bij informeel zelfbeheer openbaar groen) in, die het college opdraagt om:

1. Ruimte te geven aan de wijkopzichter om 'in de geest van de huidige kaders' af te kunnen wijken van de huidige kaders voor geveltuinen en boomspiegels, om zo onnodige verharding te voorkomen;
2. Dit expliciet op te nemen in (de nieuwe) beleidskaders voor zelfbeheer van openbaar groen.

Mevrouw **Sasbrink** (PvdD) twijfelt of motie 177 de toegankelijkheid voor mensen in rolstoelen ten goede komt. Komt de rolstoeltoegankelijkheid van de openbare ruimte hiermee niet onder druk te staan?

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) reageert dat dit in strijd zou zijn met de geest van de kaders. De toegankelijkheid van de stoepen moet goed zijn: in de overwegingen van de motie staat dat de resterende stoep altijd minimaal 120 cm blijft. Onnodige verharding dient echter wel te worden tegengegaan.

De voorzitter schorst hierop de vergadering.

Na hervatting van de vergadering geeft de voorzitter het woord aan wethouder Schilderman.

Mevrouw **Schilderman** (wethouder) reageert op motie 175 over meedoen met beheer. Dat actieplan is vastgesteld in 2021 en daarmee kortgeleden. Zij stelt voor om bij de evaluatie in 2025 te bepalen of het nodig is om nieuw beleid vast te stellen. Veel van de doelen in het verleden zijn nog actueel; het gaat met name om bijstelling. De wethouder zegt toe om bij de evaluatie in 2025 te bekijken of het nodig is om kaders van zelfbeheer in groen aan te passen. Zij ontraadt de motie.

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) vraagt of de wethouder ziet dat het beleid uit 2021 is vastgesteld door het college. Motie 175 gaat over het nemen van een raadsbesluit op zelfbeheer in groen.

Mevrouw **Schilderman** (wethouder) ziet op dit moment niet welke kaders er gesteld zouden moeten worden. Op basis van de evaluatie kan worden bekeken of er andere inzichten zijn en of die vragen om nieuwe kaderstelling.

Zij reageert op motie 176 over uitbreiden van informeel groen. Bij grote stukken informeel groen, waarvan men verwacht dat de gemeente die onderhoudt, is het belangrijk dat de gemeente weet wie die aan het beheren is. Omwonenden hebben vaak geklaagd over een stuk groen dat eerst door iemand beheerd werd en vervolgens is verloederd. Daarnaast is het belangrijk dat de openbare ruimte voor iedereen is. Stukken groen in zelfbeheer geven, kan daarom alleen in goed overleg. Deze motie roept echter op het zelfbeheer geheel vrij te laten en dat is niet verstandig. Zij ontraadt de motie.

Zij reageert op motie 177 over de ruimte aan de wijkopzichter om meer ruimte te geven om af te wijken. Het college ziet graag dat de wijkopzichter zich gesteund voelt door het beleid. De wethouder zegt toe om samen met de wijkopzichters te kijken hoe zij op een prettige manier meer ruimte kunnen krijgen in hun werkzaamheden.

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) vraagt of de wethouder motie 175 positief kan adviseren wanneer hij het tweede dictum herschrijft naar "Deze kaders uiterlijk Q1 2025 aan de raad ter vaststelling voor te leggen".

Mevrouw **Schilderman** (wethouder) heeft niet het idee dat er een nieuw raadsvoorstel moet komen op dit punt. De raad zou eerst de evaluatie in 2025 moeten afwachten.

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) zou hier graag in de gemeenteraad willen besluiten over het zelfbeheer van groen.

Mevrouw **Schilderman** (wethouder) reageert dat de stukken een aanzienlijk detailniveau hebben. Op het kaderstellend gedeelte is volgens de wethouder in de afgelopen jaren niets veranderd, maar dat zal blijken tijdens de evaluatie.

Zij reageert op motie 174 over biodiversiteit bij zelfbeheer. Het past Utrecht goed om meer te doen aan biodiversiteit en klimaat, maar aan de andere kant wil de raad een laagdrempelig zelfbeheer. Deze motie zou juist een drempel opleggen aan mensen die aan zelfbeheer doen. De wethouder zou er voorstander van zijn om mensen bijvoorbeeld via de website te informeren over biodiversiteit en zelfbeheer. Zij ontraadt de motie.

Mevrouw **Sasbrink** (PvdD) merkt op dat er in de overeenkomst zelfbeheer groen al verschillende eisen worden gesteld. Kan dit niet aan die overeenkomst worden toegevoegd?

Mevrouw **Schilderman** (wethouder) vermoedt dat dat leidt tot minder zelfbeheer, omdat mensen opname van biodiversiteit in de overeenkomst zien als een drempel. Daarnaast zal de handhaving op biodiversiteit bij zelfbeheer van groen complex zijn.

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) trekt motie 175. Ter vervanging dient hij motie 178 (Uitwerken kader zelfbeheer van openbaar groen) in. In de overwegingen is tevens opgenomen dat een serieuze

evaluatie van het 'Actieplan zelfbeheer van openbaar groen' nog niet heeft plaatsgevonden, maar wel nog in 2024 gaat plaatsvinden en dit een natuurlijk moment is de raad op basis daarvan een verbeterde en geactualiseerd aanpak ter vaststelling voor te leggen. De motie draagt het college op:

1. De nota 'Meedoen met beheer' uit 2007 en het 'Actieplan zelfbeheer van openbaar groen' uit 2021 te actualiseren en om te zetten naar heldere en beknopte kaders voor zelfbeheer van openbaar groen, mede op basis en met behulp van ervaringen van actieve bewoners;
2. Deze kaders uiterlijk Q1 2025 aan de raad ter vaststelling voor te leggen.

Mevrouw **Schilderman** (wethouder) ontraadt de motie, want er wordt van uitgegaan dat de kaderstelling echt anders moet. Er is op dit moment geen aanleiding om te denken dat de kaderstelling zal moeten worden gewijzigd.

De **voorzitter** sluit de beraadslaging over dit agendapunt. Stemming over de moties, het amendement en het voorstel vindt vanavond plaats.

19. Afrondende besluitvorming na debat over Langetermijnaanpak Leerlingenvervoer.

Mevrouw **Vermeulen** (GroenLinks) vindt het betrekken van ouders en scholen bij de ontwikkeling van beleid over het leerlingenvervoer belangrijk. Op papier is er een klankbordgroep met ouders, maar in de praktijk loopt dit moeizaam. Ouders zijn onderdeel van het leerlingenvervoer en willen als zodanig erkend worden. Zij dient daarom mede namens VVD, Volt, EenUtrecht, PvdA en CDA motie 179 (Ouderparticipatie Leerlingenvervoer) in, die het college opdraagt om:

1. Toe te werken naar een vorm van ouderbetrokkenheid waarbij ouders zeggenschap hebben in het proces en betrokken worden bij het ontwikkelen, uitvoeren en verbeteren van het leerlingenvervoer;
2. Contact te zoeken met eerdergenoemde organisaties en collega's binnen de organisatie die veel ervaring en expertise hebben in participatieprocessen, zodat de participatie beter aansluit bij deze doelgroep;
3. Aan de raad uiterlijk voorafgaand aan de commissiebehandeling van de programmabegroting terug te koppelen hoe zij de participatie heeft verbeterd.

Mevrouw **Dada-Anthonij** (D66) merkt op dat in het dictum wordt geïmpliceerd dat er nu niet toegewerkt wordt naar een vorm ouderenbetrokkenheid bij beleid over leerlingenvervoer, terwijl daar juist al heel veel aan gedaan wordt. Hoe verhoudt dit zich daartoe?

Mevrouw **Vermeulen** (GroenLinks) legt uit dat er steeds wordt ingezet op een klankbordgroep, waar op dit moment niemand komt. Ouderenparticipatie werkt op deze manier niet.

Mevrouw **Dada-Anthonij** (D66) vraagt of dit samenhangt met de huidige omgangsvorm zoals bekend in het onderwijs, waarbij ouders afstand nemen van scholen.

Mevrouw **Vermeulen** (GroenLinks) ontvangt signalen van ouders dat zij juist wel betrokken willen worden bij beleid over leerlingenvervoer. Mogelijk kan er gekeken worden naar andere vormen van klankbordgroepen, waarbij ouders van het begin af aan meer betrokken worden.

Mevrouw **Dada-Anthonij** (D66) vraagt wat er specifiek anders is aan deze klankbordgroepen.

Mevrouw **Vermeulen** (GroenLinks) legt uit dat het niet per se een klankbordgroep hoeft te zijn, maar dat ouders eerder bij het proces betrokken kunnen worden. Daarvoor zijn diverse vormen mogelijk.

De heer **Eerenberg** (wethouder) heeft eerder in het commissiedebat gezegd dat het college graag met ouders spreekt over het leerlingenvervoer en dat er naar allerlei vormen daarvoor wordt gezocht. Hij heeft reeds toegezegd in het commissiedebat dat het college dit gesprek blijvend wil verbeteren. De motie is een inkleuring van deze toezegging, en daarom geeft de wethouder motie 179 oordeel raad.

De **voorzitter** sluit de beraadslaging over dit agendapunt. De stemming over de motie vindt vanavond plaats.

20. Afrondende besluitvorming na debat over Alternatief tracébesluit Ring Utrecht.

De heer **Dekkers** (GroenLinks) constateert dat het Rijk de gemeente en de provincie Utrecht in de gelegenheid heeft gesteld een alternatief te ontwikkelen voor het Tracébesluit Ring Utrecht dat binnen de bestaande bak bij Amelisweerd de bereikbaarheidsproblematiek op gelijkwaardige wijze oplost. De gemeente en de provincie Utrecht hebben een alternatief uitgewerkt dat berust op drie Pijlers en dit alternatief is ontwikkeld door gerenommeerde adviesbureaus en in overleg met diverse Kennisinstellingen. Met het alternatief kan minstens een gelijkwaardige bereikbaarheid, doorstroming en verkeersveiligheid worden bereikt als met het Tracébesluit. Het alternatief zorgt voor beperktere groei van het autoverkeer ten opzichte van het Tracébesluit, ook op het onderliggend wegennet, waarmee de gemeente ruimte creëert voor het doorgaande verkeer. Het alternatief zorgt voor minder sluipverkeer op lokale en regionale wegen en een betere bereikbaarheid voor voetgangers, fietsen en ov. Daarom dient hij mede namens ChristenUnie, BIJ1, Horizon, Volt, Student & Starter, PvdA, D66 en CDA motie 180 (Alternatief Ring Utrecht) in, die het college oproept om het Alternatief Ring Utrecht als uitgangspunt te hanteren voor het oplossen van de bereikbaarheidsproblematiek. De motie draagt het college op om deze oproep over te brengen naar de regering, de formerende partijen, de Tweede Kamer en de betrokken ministeries. Daarnaast dient hij mede namens ChristenUnie, BIJ1, Horizon, Volt, Student & Starter, PvdA, D66 en CDA motie 181 (Noordelijke Randweg Utrecht) in, die het Rijk oproept om:

1. Samen met gemeente en provincie Utrecht toe te werken naar één voorkeursvariant die werkt in samenhang met het Alternatief Ring Utrecht en de leefbaarheid van Overvecht verbetert;
2. Samen met gemeente en provincie Utrecht de noodzakelijke middelen ter beschikking te stellen om die variant te realiseren;

Motie 181 draagt het college op om deze oproep over te brengen naar de regering, de formerende partijen, de Tweede Kamer en de betrokken ministeries.

Mevrouw **Sasbrink** (PvdD) merkt op dat het Alternatief Ring Utrecht weliswaar de aantasting van Amelisweerd voorkomt, maar dat ondertussen in Overvecht duizend bomen worden gekapt om de NRU te verbeteren. Deelt GroenLinks dat het alternatief niet moet leiden tot bomendiscriminatie? Was het niet verstandig om in de oproep die aan het Rijk wordt gedaan ook als aandachtspunt te nemen dat bomenbehoud het uitgangspunt dient te zijn bij de voorkeursvariant?

De heer **Dekkers** (GroenLinks) deelt de ambitie om ook bij de NRU zo veel mogelijk bomen te sparen. Bomenkap zal echter niet geheel te voorkomen zijn. Daarnaast zijn er behoorlijke verschillen tussen de verschillende varianten en wil GroenLinks nog geen keuze maken voor een voorkeursvariant.

Mevrouw **Sasbrink** (PvdD) reageert dat vanwege de hoeveelheid verschillen het wenselijk is om de voorkeur uit te spreken voor de variant met de minste bomenkap.

De heer **Dekkers** (GroenLinks) heeft gekozen voor een motie die op brede steun van de raad kan rekenen. Verschillende partijen maken verschillende afwegingen. Het is vooral belangrijk dat de zaak weer verder wordt geholpen en dat er geld wordt vrijgemaakt voor de best mogelijke variant.

De heer **Te Hoonte** (VVD) wijst erop dat in de brief van het college staat dat er nog drie varianten op tafel liggen en dat daarvoor gelobbyd wordt.

De heer **Dekkers** (GroenLinks) reageert dat deze motie niet haaks staat op hetgeen het college beoogt. Het is juist een ondersteuning van wat het college probeert te bereiken. Een brede uitspraak van de raad kan helpen om perspectief te bieden voor zowel het alternatief als voor het weer op gang brengen van keuzes en financiering van de Noordelijke Randweg Utrecht.

De heer **Te Hoonte** (VVD) informeert naar de exacte strekking van de motie.

De heer **Dekkers** (GroenLinks) legt uit dat met de motie wordt gepoogd om zo snel mogelijk een voorkeursvariant te kiezen.

De heer **Te Hoonte** (VVD) geeft aan dat het college uitgaat van drie varianten, en die zijn alle drie twee keer twee en 70 of 80. GroenLinks heeft het nu over meer ruimte.

De heer **Dekkers** (GroenLinks) beaamt dat. De verschillen tussen de varianten zitten echter op andere punten.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) wil een oplossing binnen de bak en heeft haar hoop gevestigd op het regionale alternatief, dat onlangs is gepresenteerd. Het Rijk heeft een unieke kans gegeven en dit betekent dat er serieuze aandacht moet zijn voor verkeersveiligheid, verschuiving van sluipverkeer naar het onderliggend wegennet en voor de leefbaarheid van wijken, waaronder Overvecht. Het CDA ziet verder graag dat de kostenbesparingen ten goede komen aan investeringen in de NRU bij Overvecht en aan goede ov-verbindingen richting de toekomstige woonwijk Rijnenburg, conform het huidige regeerakkoord en de lobby van CDA Utrecht daarin. Zij sluit af met een haiku:

In lente ontwaakt
Amelisweerd beschermd groen
Veilig stroomt het verkeer.

(Geroffel op de bankjes)

Mevrouw **Van Hooijdonk** (wethouder) constateert dat GroenLinks heeft beoogd om namens de gemeenteraad een appel aan het Rijk te doen. Dat maakt dat zij moties 180 en 181 oordeel raad geeft. Beide moties zijn in lijn met de inzet van de gemeente en de provincie Utrecht.

De heer **Te Hoonte** (VVD) vraagt of de wethouder herkent dat in de brief staat dat het twee keer twee en 70 of 80 is.

Mevrouw **Van Hooijdonk** (wethouder) reageert dat de beide moties niets veranderen aan de brief.

De **voorzitter** sluit de beraadslaging over dit agendapunt. De stemming over de moties vindt vanavond plaats.

21. Raadsvoorstel Vestigen voorkeursrecht Ravellaan Noord.

De heer **Stellinga** (CDA) dient mede namens Volt, Utrecht Solidair en VVD motie 182 (De Utrechtse aanpak voor Ravellaan Noord) in, die het college opdraagt om:

1. Aan de Ravellaan Noord de Utrechtse aanpak toe te passen;
2. In overleg te gaan, c.q. het overleg voort te zetten met de grondeigenaar;
3. Hierbij onder meer te kijken naar de parkeereisen;
4. Trachten tot overeenstemming te komen met de grondeigenaar over het toe te passen woningbouwprogramma en daarbij recht te doen aan de voorgeschiedenis van dit dossier;
5. Hierbij te streven naar een woningbouwprogramma dat enerzijds een acceptabele hoeveelheid betaalbare woonruimte toevoegt en anderzijds een voldoende haalbare businesscase oplevert, waarbij zowel de gemeente als de grondeigenaar een eerlijke hoeveelheid water bij de wijn doen;
6. Hierover uiterlijk Q3 terug te koppelen aan de raad.

De heer **Te Hoonte** (VVD) hoort graag van het CDA of dit betekent dat het voorkeursrecht niet noodzakelijk zou zijn en waarom dat het geval zou zijn.

De heer **Stellinga** (CDA) bevestigt dat het voorkeursrecht voor het CDA niet noodzakelijk is en misplaatst is op deze plek. Men dient samen met de grondeigenaar tot overeenstemming te komen, zeker gezien de voorgeschiedenis van dit dossier.

Mevrouw **Nolten** (BIJ1) constateert dat ontwikkeling van de Ravellaan al ruim een decennium duurt en er momenteel een wooncrisis gaande is. Vanwege deze wooncrisis is het van belang dat hier snel woningen ontwikkeld worden. Grootschalig braakliggend gebied in handen van private bezitters is dan ook een schending van het recht op huisvesting. Er is geen garantie dat de gemeente er met de private bezitter uit komt. Daarom dient zij mede namens Partij voor de Dieren en PvdA motie 183 (Indien het niet lukt: onteigenen!) in, die het college opdraagt om:

1. Indien in september 2025 blijkt dat de eigenaar van de Ravellaan Noord niet instemt met het omgevingsplan, in te zetten op het overnemen van het eigenaarschap, via aankoop van de grond;
2. Of, indien de eigenaar niet bereid blijkt te zijn tot verkoop, een onteigeningsprocedure te starten.

De heer **Van Vliet** (D66) vraagt of BIJ1 denkt dat door het instrument van onteigening op tafel te leggen, het proces wordt versneld.

Mevrouw **Nolten** (BIJ1) legt uit dat met de motie wordt beoogd om het proces te versnellen. De eigenaar van de Ravellaan heeft nog één laatste kans.

De heer **Zwanenberg** (GroenLinks) vraagt hoe BIJ1 denkt over indienen van deze motie over één jaar. Dan is namelijk bekend hoe het proces is gelopen en of onteigening daadwerkelijk aan de orde is.

Mevrouw **Nolten** (BIJ1) wijst erop dat er ruim tien jaar wordt gepraat met de eigenaar van de Ravellaan Noord.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) is van mening dat de gemeente helder dient te zijn jegens alle betreffende partijen in de stad over het feit dat onteigening een mogelijkheid is wanneer er geen oplossing wordt gevonden.

De heer **Te Hoonte** (VVD) zal tegen motie 183 stemmen. Iedereen die de illusie heeft dat er met onteigening woningen gebouwd kunnen worden in 2025, woont in luchtkastelen.

Mevrouw **Nolten** (BIJ1) wil geen luchtkastelen; BIJ1 wil dat er zo snel mogelijk volkshuisvesting komt. Daarom is er eerst een andere optie gegeven, waar druk op wordt uitgeoefend door tevens onteigening op tafel te leggen.

De heer **Te Hoonte** (VVD) had zijn opmerking gericht aan de heer Van der Zweth, die zei dat er in 2025 woningen gebouwd kunnen worden op de Ravellaan. De onteigeningprocedure zal in 2025 nog niet afgerond zijn.

Mevrouw **Nolten** (BIJ1) wijst erop dat de motie inzet op snelheid. Daarom wordt er eerst gekeken naar de eerste optie. Onteigening is pas daarna aan de orde.

Mevrouw **Voortman** (wethouder) reageert op motie 183 over onteigenen indien het niet lukt. Zij geeft de motie oordeel raad. De gemeente zet namelijk al volledig in op een onmiddellijke oplossing met de eigenaar van de Ravellaan Noord. Daarvoor wordt ook gekeken naar compromissen om zo snel mogelijk betaalbare woningbouw te realiseren. Tegelijkertijd behoort onteigening tot het instrumentarium van de gemeente.

Mevrouw **Nolten** (BIJ1) informeert bij de wethouder wat dan wel het ultieme moment voor onteigening zou zijn.

Mevrouw **Voortman** (wethouder) kan daar geen specifiek moment voor aanwijzen. Eerst dient het gesprek met de eigenaar te worden aangegaan.

De heer **Eerenberg** (wethouder) reageert op 182 over het hanteren van de Utrechtse aanpak voor de Ravellaan. Hij adviseert het CDA om de Utrechtse aanpak voorlopig in gedachten te houden. Eerst dient het gesprek met de eigenaar te worden aangegaan en vanuit dit gesprek zal er gekeken moeten worden wat er mogelijk is. Pas daarna kan er gekeken worden of de Utrechtse aanpak in dit proces relevant zou zijn. De wethouder ontraadt de motie.

De **voorzitter** sluit de beraadslaging over dit agendapunt. De stemming over de moties en het

voorstel vindt vanavond plaats.

22. Raadsvoorstel Adviezen Burgerberaad Jaarwisseling.

De heer **Van Steeg** (CDA) dient motie 184 in (Organiseer aftelmoment siervuurwerk), waarin het college wordt opgedragen om:

1. Bij het voorgestelde "Utrecht Uitgelicht" door de stad aftelmomenten met siervuurwerk te organiseren;
2. Dit te doen binnen het gestelde financiële kader van € 1,3 miljoen;
3. En na de jaarwisseling te evalueren hoe dit heeft bijgedragen aan het draagvlak voor de nieuwe viering van Oud & Nieuw.

Mevrouw **Meerding** (VVD) zegt dat het Burgerberaad een advies heeft gegeven over de invoering van een lokaal afsteekverbod voor vuurwerk. Dat thema ligt al jaren heel gevoelig in de raad. Daarom dient zij amendement 43 in (Geen lokaal vuurwerkverbod).

De heer **Bosch** (UtrechtNu!) verwijst voor het standpunt van UtrechtNu! naar de commissiebehandeling. Hij vindt dat de transparantie verbeterd moet worden en dient daarom mede namens D66, Student & Starter en EenUtrecht motie 185 (Transparant Burgerberaad), waarin het college wordt opgedragen:

Draagt het college op

- Te onderzoeken hoe we de transparantie van het burgerberaad kunnen verbeteren zonder inbreuk te maken op de privacy van de deelnemers;
- Succesvolle voorbeelden van andere steden en gemeenten waar transparantie en privacy hand in hand gaan, te verzamelen en te beoordelen;
- Op basis van dit onderzoek concrete aanbevelingen te formuleren voor aanpassingen in het beleid of de praktijk van burgerberaden;
- De gemeenteraad te informeren over de resultaten van het onderzoek en de aanbevelingen in uiterlijk Q1 2025.

De heer **Maas** (Volt) mist in de motie een constatering. Wat verandert deze motie aan het beleid? Als dat niet duidelijk is, waarom wordt dan capaciteit ingezet om dit uit te gaan zoeken?

De heer **Bosch** (UtrechtNu!) vindt dat een wonderlijke vraag. Er zijn veel partijen die verder willen met burgerberaden. Partijen mogen hun eigen overweging hebben waarom de transparantie tot nu toe niet goed was.

De heer **Maas** (Volt) vraagt wat de motie bijdraagt. Waarom moet de transparantie worden verbeterd als niemand constateert dat die slecht was?

De heer **Bosch** (UtrechtNu!) antwoordt dat hij heeft geconstateerd dat er daags na het Burgerberaad veel opmerkingen over de transparantie waren in de pers en online.

De heer **Maas** (Volt) heeft die ook gelezen. Hij vraagt zich nog steeds af wat er wordt veranderd met deze motie.

De heer **Bosch** (UtrechtNu!) denkt dat het Burgerberaad een volgende keer anders aangevlogen kan worden, zodat mensen die zich erin verdiepen, een kans krijgen om te kijken of het goed is verlopen.

De **voorzitter** meldt nog dat mevrouw Hessel vandaag jarig is.

(Hierna wordt door de raad "Lang zal ze leven" gezongen.)

De heer **Paalman** (Horizon) feliciteert mevrouw Hessel en wenst haar nog vele gezonde en gelukkige jaren.

De jaarwisseling is voor veel mensen een moment om naar uit te kijken. Veel studenten vieren de jaarwisseling gezamenlijk in het IBB-complex, maar dat gaat niet altijd goed, overigens buiten de schuld van de studenten. Bewoners van de locatie hebben het gevoel dat het geweld bewust op hen gericht is. Er zijn al langere tijd spanningen tussen de bewoners en de wijk eromheen. Horizon dient daarom 186 in (Tot hier en niet verder – IBB weer een veilige locatie voor studenten tijdens de jaarwisseling), waarin het college wordt opgedragen:

1. Te erkennen dat deze problemen spelen op de IBB, en dat het daarmee een uniek overlastgebied is tijdens oud en nieuw en daarom een unieke en harde aanpak verdient zodat bewoners en hun bezoekers zich weer veilig kunnen voelen tijdens de jaarwisseling;
2. De toegangswegen tot het studentencomplex IBB zichtbaar en onzichtbaar beter te beveiligen met bijvoorbeeld boa's tijdens de jaarwisseling, om te voorkomen dat niet-bewoners met kwade intenties daar geweld of vernieling kunnen toepassen, en daarbij ook te onderzoeken of het mogelijk is om het aantal toegangswegen te beperken, zoals al gebeurt bij de tunnel tussen de IBB en Sterrenwijk;
3. Bewoners van het studentencomplex IBB samen met het woonbestuur van de IBB proactief op te roepen om bij elke verdachte situatie het noodnummer te bellen en te filmen, zodat daders opgespoord kunnen worden en afgeschrikt worden;
4. Te identificeren waar de daders van de gewelds- en vernielingsincidenten tijdens de jaarwisseling vandaan komen en wat hun motieven zijn, en op basis daarvan een plan te maken om de bewoners en bezoekers van de IBB een veilig oud en nieuw te kunnen laten vieren.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) wijst op de term "purge-zone" in de motie. Wordt de IBB de facto een soort moordzone met de jaarwisseling?

De heer **Paalman** (Horizon) weerspreekt dat. Wel worden meerdere auto's in brand gestoken en moeten de studenten soms vluchten.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) vindt dat het probleem in de motie zwaar wordt aangezet.

De heer **Paalman** (Horizon) is eventueel bereid om de term uit de motie te schrappen.

De heer **Snijder** (Student & Starter) is blij dat Horizon zich ook bekommert om studenten. Hij vraagt zich af waarop wel of niet moet worden gehandhaafd en wat dit concreet betekent voor de studenten in het IBB-complex.

De heer **Paalman** (Horizon) is zich bewust van de beperkte capaciteit, maar wellicht kan het aantal

toegangswegen tot het IBB worden beperkt met wegblokkades. Het moet mogelijk zijn om te bepalen wie er is om feest te vieren en wie er is om overlast te veroorzaken. De laatste groep is vaak te herkennen doordat zij gezichtsbedekking dragen. Hopelijk kunnen de studenten dan op een veiliger manier de jaarwisseling vieren.

De heer **Snijder** (Student & Starter) lijkt het gezien de beperkte capaciteit verstandiger om af te gaan op meldingen.

De heer **Paalman** (Horizon) neemt aan dat dat het geval is. Bij de jaarwisseling is het echter heel druk.

De heer **Snijder** (Student & Starter) roept op om eerst af te wachten wat er in de praktijk gaat gebeuren bij een andere manier van het vieren van de jaarwisseling.

De heer **Paalman** (Horizon) vindt juist dat een nieuwe aanpak de mogelijkheid biedt om het in één keer goed te doen.

Mevrouw **Nolten** (BIJ1) reageert op de uitspraak dat je aan mensen kunt zien dat zij daar komen om overlast te veroorzaken. Samen met de voorgestelde harde aanpak klinkt dat als preventief fouilleren en dat vindt zij zorgwekkend.

De heer **Paalman** (Horizon) is tegen preventief fouilleren. Met extra inzet van capaciteit kan beter worden bepaald waar het mis gaat.

Mevrouw **Nolten** (BIJ1) is niet echt gerustgesteld.

De heer **Sungur** (DENK) vraagt wat het dragen van een jas met capuchon zegt over iemand die op straat loopt.

De heer **Paalman** (Horizon) antwoordt dat het niet alleen gaat om uiterlijke kenmerken maar ook om gedragingen.

De heer **Sungur** (DENK) vraagt of de heer Paalman de achtergrond van zijn vraag begrijpt. Het gaat om de risico's die een selectie op uiterlijke kenmerken met zich meebrengt.

De heer **Paalman** (Horizon) begrijpt dat goed.

De heer **Van Heuven** (PvdD) heeft in de commissie zekerheid gekregen dat de regels voor het afsteken van vuurwerk geen eenmalig karakter hebben. Na overleg met GroenLinks zal de PvdD het initiatiefvoorstel "Verbod afsteken consumentenvuurwerk" intrekken. Hij dankt oud-raadslid Heleen de Boer voor de prettige samenwerking en feliciteert haar met de komst van het afsteekverbod. De PvdD ziet uit naar een volgend Burgerberaad en wacht een voorstel van het college af.

De heer **Sungur** (DENK) kan in grote lijnen aansluiten bij de PvdD. Hij is wel verbaasd dat vervolgens 1,3 miljoen wordt verkwanseld aan allerlei activiteiten. Daarom stemt hij tegen het voorstel.

Mevrouw **Fattal** (GroenLinks) is blij dat er eindelijk een afsteekverbod voor vuurwerk in de stad komt. Ook zij dankt Heleen de Boer voor het vele werk op dit punt. Blijkens het Burgerberaad hebben in de afgelopen jaren steeds meer Utrechters deze cultuurverandering doorgemaakt.

De heer **Snijder** (Student & Starter) is blij dat het Burgerberaad goed heeft gewerkt en is positief over de uitkomsten.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) steunt het voorstel. Over het Burgerberaad zal nog nader worden gesproken. De wethouder heeft toegezegd dat de gespreksleiding intern geregeld zal worden.

(Mevrouw Dijkma draagt daarop het voorzitterschap van de vergadering over aan de heer Zwanenberg.)

Mevrouw **Oosters** (wethouder) heeft in de commissie gezegd dat het college aanraadt om het advies van het Burgerberaad integraal over te nemen. Daarom ontraadt zij motie 184. Ook het amendement 43 wordt ontraden. Het amendement gaat in tegen het advies van het Burgerberaad.

Motie 185 kan zij overnemen. Zij heeft toegezegd dat er in Q3 een brief naar de raad komt waarin wordt geëvalueerd en vooruitgekeken. Daarin kan de motie verwerkt worden. Eind 2025 komt er een landelijk onderzoek naar burgerberaden en ook daarin zal het voorstel van de heer Bosch onder de aandacht worden gebracht.

Mevrouw **Dijkma** (burgemeester) reageert op motie 186. Deze motie heeft haar enigszins overvallen, omdat hier in het commissiedebat niet over is gesproken. Hetgeen met de motie naar voren wordt gebracht, geldt niet alleen voor het IBB. Bij de jaarwisseling misdragen mensen zich op een manier die alle perken te buiten gaat. Als er aanleiding is om op bepaalde plekken extra alert te zijn, gebeurt dat risicogericht. De voorstellen van de heer Paalman kan zij echter niet steunen. Het lijkt haar onverstandig om één gebied een bijzondere positie te geven. Het kan wel een extra aandachtsgebied zijn voor VTH en boa's, maar dat geldt ook voor een aantal andere plekken.

De heer **Paalman** (Horizon) meent dat dit gebied uniek is, omdat de studenten het gevoel hebben dat ze daar getarget worden omdat ze student zijn.

Mevrouw **Dijkma** (burgemeester) is het daar niet mee eens. Het gebied is niet uniek. Zij ontraadt de motie.

De **voorzitter** sluit de beraadslaging over dit agendapunt. De stemming over de moties, het amendement en het voorstel vindt vanavond plaats.

Hierna stelt de voorzitter aan de orde de gelijktijdige behandeling van:

23. Raadsvoorstel Vaststelling Chw bestemmingsplan Papendorp.
24. Raadsvoorstel Vaststelling Chw bestemmingsplan Groenewoud.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) vindt het belangrijk dat Papendorp en Groenewoud snel worden

gebouwd. Hij is blij met de toezegging dat een verhoging van het aantal woningen ook een verhoging van het percentage betaalbare woningen betekent. Wanneer hoort de raad daar meer over? In Papendorp is er 11% betaalbare koop. Daarover is toegezegd dat er een actieplan betaalbare koop komt. Bij het bestemmingsplan is dat actieplan er, maar het fonds niet. Daardoor kunnen geen eisen worden gesteld. Deze gang van zaken resulteert erin dat de PvdA een volgende keer bij betaalbare koop zal proberen daar met middenhuur iets tegenover te zetten. Kan de wethouder daarop reageren?

Mevrouw **Sasbrink** (PvdD) gaat in op de dieren en de bomen in het gebied en zal tot slot iets zeggen over hotelkamers. Dieren komen steeds meer in de verdrukking. Bij elk bouwproject is er sprake van het bouwen in of ten koste van het leefgebied van dieren. In de commissie bleek dat er niets is gedaan om rekening te houden met de vele hazen en konijnen in het gebied. De PvdD is positief verrast dat het college nu toch moeite gaat doen om deze dieren te behouden. Eigenlijk moet daar eerder in de planvorming naar gekeken worden. Daarom dient zij een motie 187 in (Dieren op de tekentafel), waarin het college wordt opgedragen:

Bij nieuwe gebiedsplannen al vanaf de tekentafel rekening te houden met de dieren voor wie het plangebied hun leefgebied is door;

- a. Te streven naar natuurinclusief bouwen waarbij natuurinclusief betekent dat de woningen zoveel mogelijk ingepast zijn in bestaande (of nieuwe) natuur en geen dieren verjaagd of vermoord zijn voor de bouw;
- b. In de flora- en faunaparagraaf in de toelichting van bestemmingsplannen en omgevingsplannen voortaan toe te lichten of en welke dieren in het gebied leven en hoe met hen rekening gehouden wordt, óók dieren die niet op de Rode Lijst staan of voor wie een vrijstelling geldt.

Voor de hazen in Papendorp komt deze motie te laat. Kan de wethouder toezeggen de raad te informeren over de uitkomsten van het aangekondigde onderzoek?

In het voorliggende plan worden veel bomen gekapt, naar nu blijkt ruim twee derde meer dan eerst werd voorzien. Zij vraagt de wethouder bij toekomstige bomenparagrafen niet meer dit soort eufemistische conclusies te formuleren. Naar aanleiding van de commissiebespreking wordt kritisch gekeken naar een aantal locaties, bijvoorbeeld de 29 bomen die moeten worden gekapt voor het rechte trekken van een watergang. Wanneer krijgt de raad hierover een terugkoppeling?

In het Utrechts hotelbeleid is vastgesteld dat er in principe geen nieuwe hotelkamers meer bijkomen. De PvdD vindt dat dat ook geldt voor Papendorp. Daarom dient zij amendement 44 in (Hotelstop ook in Papendorp).

De heer **Te Hoonte** (VVD) is blij dat de raad de woningen kan beschermen tegen slagschaduw van een eventueel windpark in Rijnenburg. Hij steunt het voorstel.

De heer **Claasen** (GroenLinks) steunt het voorstel. Hij complimenteert de wethouder met het feit dat hij in overleg is met PlaceMaker zodat de wijk vanaf het begin een cultureel levend hart krijgt.

De heer **Eerenberg** (wethouder) reageert als eerste op amendement 44. Het is een heel ingewikkelde plek voor woningbouw doordat dure oplossingen moeten worden gevonden voor geluid en parkeren. Bovendien wordt in het bestemmingsplan een hotel alleen nog maar planologisch mogelijk gemaakt. Op de locatie kunnen ook andere functies komen. In het huidige bestemmingsplan is op elke plek waar een kantoor mogelijk is, ook een hotel mogelijk. Door die plekken te bestemmen voor woningbouw, komen er dus de facto minder hotelmogelijkheden.

Mevrouw **Sasbrink** (PvdD) denkt dat met het aannemen van het amendement er nog minder hotelmogelijkheden zijn. Het amendement noemt ook een aantal andere functies. Kan de wethouder daarop reageren?

De heer **Eerenberg** (wethouder) wil niet categorisch een hotel op die plek uitsluiten, omdat dit een goede toevoeging in het gebied kan zijn.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) vraagt of er iets fout gaat als het amendement wordt aangenomen.

De heer **Eerenberg** (wethouder) antwoordt dat dit de oplossingsruimte beperkt. Het schrappen van het hotel brengt een groot risico voor de grondexploitatie met zich mee. Een hotel op deze plek is niet onlogisch en het brengt bovendien werkgelegenheid met zich mee.

Hij vervolgt met een reactie op motie 187. Hij is het niet oneens met het idee achter de motie. De motie is echter heel absoluut en daarom moet hij die ontraden. Als je ergens een woonwijk bouwt, in dit geval met 3.000 woningen, kun je niet elk dier en elke boom redden. Het woord "moord" acht hij niet op zijn plaats.

Mevrouw **Sasbrink** (PvdD) wijst op de termen "streven naar" en "zo veel mogelijk inpassen". Die bieden volgens haar ruimte voor een positieve reactie van de wethouder.

De heer **Eerenberg** (wethouder) zegt dat binnen de grenzen van de Omgevingswet een zorgvuldige belangenafweging plaatsvindt. Hij ontraadt de motie.

Over de hazen en konijnen wordt samen met de provincie een pilot gestart om te kijken of een nieuw onderkomen kan worden gevonden. Eind dit jaar volgt een update over het verhuizen daarvan.

Hij betreurt dat de bomenparagraaf achteraf niet goed bleek te zijn en trekt hieruit lessen voor de toekomst.

In de brief in Q4 zal ook duidelijkheid worden geboden over de bomen bij de watergang.

Het verbinden van de placemaking met de toekomstige cultuur in de wijk is precies de inzet van het college.

De heer **Van der Zweth** (PvdA) wijst op zijn vraag over de betaalbare koop.

De heer **Eerenberg** (wethouder) zegt dat de heer Van der Zweth gelijk heeft. Het vorige college heeft toegezegd dat er een fonds is om dit te financieren. Dat blijkt er nu niet te zijn. Daarom wordt nu voorgesteld om te faseren. De betaalbare woningen zullen zo laat mogelijk worden uitgegeven, in de hoop dat er dan landelijke wetgeving is om er langer op te sturen dan nu het geval is.

De heer **Van der Graaf** (ChristenUnie) heeft in de commissie vragen gesteld over het hotel. Wellicht komt hij daar in tweede termijn op terug.

De voorzitter schorst hierop de vergadering tot 20.00 uur voor de dinerpauze.

(Bij heropening van de vergadering heeft de heer Zwanenberg het voorzitterschap van de vergadering overgedragen aan de heer Bosch.)

De **voorzitter** heropent de vergadering en heet alle aanwezigen welkom, in het bijzonder de gasten van de raad. Daarop stelt hij aan de orde de voortzetting van de gelijktijdige behandeling van:

23. Raadsvoorstel Vaststelling Chw bestemmingsplan Papendorp.

24. Raadsvoorstel Vaststelling Chw bestemmingsplan Groenewoud.

De heer **Van der Graaf** (ChristenUnie) merkt op dat de ChristenUnie een hotel op deze locatie niet logisch vindt. Een hotel zou de levendigheid op deze locatie zeker bevorderen, maar wat zijn fractie betreft kan dat ook op veel andere manieren. Zolang het proces niet wordt vertraagd en de financiën niet in de knel kome, pleit zijn fractie ervoor om naar alternatieven te kijken. Daarom dient hij motie 188 in (Alternatieve invulling hotel Papendorp), waarin het college wordt opgedragen:

1. De alternatieve mogelijkheden voor het hotel, die ook zorgen voor sfeer en levendigheid op deze plek, te onderzoeken, en indien mogelijk hier de voorkeur aan te geven ten opzichte van een hotel op deze plek;
2. Eveneens de voorwaarden te verkennen waaronder woningbouw wel mogelijk is, bijvoorbeeld door te bouwen voor bijzondere doelgroepen of combinaties van wonen en zorg waarbij minder geluidgevoelige voor akoestische afscherming zorgt.

Deze motie wordt mede ingediend door de fracties van PvdD, PvdA en GroenLinks.

De heer **Te Hoonte** (VVD) snapt het niet helemaal. De ChristenUnie maakt deel uit van het college, dat een tienminutenstad wil. Nu is er een optie voor een hotel midden op een bedrijventerrein, zodat iedereen die daar te gast is in dat hotel kan verblijven, maar de ChristenUnie wil dit niet.

De heer **Van der Graaf** (ChristenUnie) merkt op dat op deze plek ook woningen gebouwd worden. Daarom zijn er ook andere voorzieningen vereist, zoals culturele voorzieningen, horecavoorzieningen en zorgcombinaties. Die zijn keihard nodig. De indieners van de motie geven daar de voorkeur aan.

De heer **Te Hoonte** (VVD) stelt dat er juist op die plek behoefte is aan een hotel voor de bedrijven die daar gevestigd zijn. Daarom is het hotel ook al eerder op de markt geweest. Hij snap niet waar de wens van de indieners van de motie ineens vandaan komt.

De heer **Van der Graaf** (ChristenUnie) antwoordt dat deze wens al in de commissie is aangegeven. Op die wens zou worden teruggekomen in een brief. Daarin wordt gezegd dat een hotel moet zorgen voor een stukje levendigheid, ook in de avonduren. Maar daarvoor zijn ook veel andere oplossingen mogelijk. Als er nog andere redenen zijn om daar een hotel te vestigen, hoort hij die graag.

De heer **Van Vliet** (D66) merkt op dat het bestemmingsplan nu wordt aangenomen. De ontwikkelaar moet er dan van uit kunnen gaan dat het bestemmingsplan blijft zoals het is. De motie is als het ware een geitenpaadje om de mogelijkheid van het realiseren van een hotel er achteraf weer uit te halen.

De heer **Van der Graaf** (ChristenUnie) beseft dat de motie heel laat in het proces komt. Het amendement dat hierover is ingediend, vindt zijn fractie te rigoureuus. In de motie wordt gevraagd om alles op alles te zetten om te kijken of er nog iets anders mogelijk is. De motie mag niet zorgen

voor vertraging in het proces en ook de financiële haalbaarheid van het plan mag niet in het geding komen, want de woningen op deze locatie zijn keihard nodig.

De heer **Van Vliet** (D66) merkt op dat de ChristenUnie ingestemd heeft met het SPvE. Waarom moet nu opeens alles op alles gezet worden om de vestiging van een hotel te voorkomen? Een hotel op die locatie kan zeker een meerwaarde hebben voor Utrecht.

De heer **Van der Graaf** (ChristenUnie) herhaalt dat de motie laat in het proces komt. Tegelijkertijd vindt hij dat de raad een verantwoordelijkheid heeft om te beoordelen of het plan nog steeds past in de huidige tijd en wat de impact is als er aan bepaalde knoppen gedraaid wordt. De tijd is veranderd. Er ligt een enorme opgave op het vlak van huisvesting, bijvoorbeeld de huisvesting van kwetsbare groepen, en Utrecht loopt enorm achter wat betreft bepaalde voorzieningen. Dat zijn de dingen die gerealiseerd moeten worden, en niet een hotel.

De heer **Van Vliet** (D66) begrijpt dat een hotel volgens de ChristenUnie wel mogelijk is als blijkt dat een hotelfunctie nodig is vanuit commercieel oogpunt.

De heer **Van der Graaf** (ChristenUnie) antwoordt dat dit precies de vraag is die zijn fractie in de commissie heeft gesteld. Op die vraag kon op dat moment geen duidelijk antwoord gegeven worden; daarover is de raad later in een brief geïnformeerd. In die brief werd niets gezegd over de financiële haalbaarheid, dus hij deelt niet de zorg dat een hotel vanuit dat oogpunt noodzakelijk is. Als blijkt dat dat anders is, wordt zijn fractie daar graag over geïnformeerd.

De heer **Eerenberg** (wethouder) ontraadt de motie. Hij vindt motie 188 ingewikkeld. In eerste termijn heeft hij de argumenten opgesomd voor het opnemen van een hotel in het plan. Het eerste argument heeft te maken met de betrouwbaarheid van het proces, gelet op de eerdere besluitvorming. Het tweede argument heeft te maken met de financiën. Een hotel op deze plek draagt financieel meer bij aan de ontwikkeling dan woningen. Normaal gesproken is dat niet zo, maar op deze plek moeten er heel dure maatregelen getroffen worden om daar woningbouw te realiseren, als dat überhaupt mogelijk is. Iets vergelijkbaars geldt voor het realiseren van kantoren. En hetzelfde bedrag ophalen met het realiseren van een restaurant of een cultuurvoorziening is eveneens niet reëel. Een hotel is een functie die bij de stad hoort. Er komen 3.000 woningen bij, naast een bedrijventerrein. Een hotel heeft een functie voor dat bedrijventerrein en wellicht voor mensen die in die wijk op bezoek komen. Een hotel biedt ook prachtige werkgelegenheid voor een groep mensen voor wie het niet makkelijk is om meteen aan een baan te komen. Hij vraagt zich daarom af welk onderzoek hij nog zou moeten doen naar de wenselijkheid van een hotel. Bovendien is een dergelijk onderzoek al gedaan toen het stedenbouwkundig plan van eisen werd opgesteld. Gelet op de huidige tijden van schaarste, hoge werkdruk en de behoefte om door te bouwen, vindt hij het niet verstandig om tijd te verdoen met een onderzoek.

De heer **Van der Graaf** (ChristenUnie) merkt op dat het aannemen van de motie geen vertraging en ook geen financiële gevolgen voor het plan zal opleveren.

De heer **Eerenberg** (wethouder) stelt dat in de motie in feite wordt opgeroepen: zet alles op alles om te voorkomen dat er een hotel wordt gebouwd. Een functie die evenveel geld in het laatje brengt, bestaat echter niet. Elke andere ontwikkeling daar zal minder opleveren.

De heer **Van der Graaf** (ChristenUnie) vindt het jammer dat het laatste niet eerder in het proces naar voren is gekomen. Als de financiering onder druk komt te staan als er geen hotel wordt gerealiseerd, is dat een belangrijk gegeven. Maar dan nog kan overwogen worden een onderzoek te doen. Hij zal overleggen met de indieners van de motie wat er met de motie gebeurt.

De **voorzitter** verklaart hierna de beraadslaging over dit raadsvoorstel voor geëindigd. Aan het eind van de vergadering zal er gestemd worden over het amendement, de raadsvoorstellen en de moties.

25. Raadsvoorstel Afschrijvingstermijn Depot en Stedenbouwkundig Programma van Eisen en Grondexploitatie Isotopenweg.

De heer **Van Heuven** (PvdD) merkt op dat het debat in de commissie vooral ging over de groene gevels van het nieuwe depot. Hoe graag de Partij voor de Dieren ook wil dat elk gebouw een groen karakter krijgt, werd in de commissie het verkeerde debat gevoerd. Het had moeten gaan over het kappen van 302 bomen en het aantasten van de groenstructuur, en over het feit dat het voorkeursscenario uit 2020 niet inging op de gevolgen voor bomen en de groenstructuur. De raad heeft naar de mening van de Partij voor de Dieren toen geen goede afweging kunnen maken. Nu wordt zo ongeveer het enige stukje groen op Lage Weide aangetast door een gebouw. Weliswaar komt er natuurcompensatie, maar dit lijkt binnen de mogelijkheden te moeten passen. Hij valt een beetje over het woord "lijkt". Graag wil hij de bevestiging van de wethouder dat als de beloofde groencompensatie niet in het gebied kan worden gerealiseerd, de bouw van het depot dan niet kan doorgaan en dat de raad daar dan over geïnformeerd wordt.

Zijn fractie wil principieel niet dat er 29 bomen gekapt worden voor een vrachtwagenparkeerplaats. Daarom dient de Partij voor de Dieren samen met BIJ1 en EenUtrecht amendement 45 in (Geen bomen plat voor een vrachtwagenparkeerplaats).

De heer **Te Hoonte** (VVD) heeft begrepen dat de vrachtwagenparkeerplaats noodzakelijk is voor de energietransitie en duurzaam vervoer.

De heer **Van Heuven** (PvdD) antwoordt dat er wat zijn fractie betreft een andere plek voor de parkeerplaats wordt gezocht. Nu al wordt gewoon op de straten geparkeerd. Weliswaar is er nog geen laadinfrastructuur, maar er zouden ook her en der individuele laadpalen kunnen worden gerealiseerd. Het kappen van 29 bomen gaat zijn fractie te ver.

De heer **Stellinga** (CDA) zal zich beperken tot het indienen van twee moties, aangezien zijn fractie geen spreektijd meer heeft.

Motie 189 (Geen parkeerplaats zonder sanitair) wordt mede ingediend namens VVD en Volt. In deze motie wordt het college opgedragen:

1. Zo spoedig mogelijk het beheer van en het toezicht op de sanitaire voorziening te regelen;
2. De vrachtwagenparkeerplaats niet eerder open te stellen dan dat de realisatie en exploitatie van de sanitaire voorziening is geborgd.

In motie 190 (Geen langere afschrijvingstermijn van het Depotgebouw) wordt het college opgedragen:

1. Een aangepast raadsvoorstel uit te werken waarbij voor het project Depot conform de gemeentelijke afschrijvingstabel een afschrijftermijn van 40 jaar wordt gehanteerd;

2. De financiële consequenties van dit aangepaste raadsvoorstel mee te nemen bij de integrale afwegingen in het kader van de Voorjaarnota.

De heer **Van Vliet** (D66) vraagt of het CDA vindt dat de afschrijvingstermijn van 40 jaar alleen in dit specifieke geval moet worden gehanteerd, dan wel dat altijd dit de standaard afschrijvingstermijn moet zijn, waarvan nooit mag worden afgeweken.

De heer **Stellinga** (CDA) antwoordt dat daar in de toekomst wellicht een keer van kan worden afgeweken, maar zijn fractie ziet geen aanleiding om dat in dit geval te doen, aangezien de onderbouwing van het afwijken van de standaardtermijn van 40 jaar flinterdun is. Er wordt van uitgegaan dat er een aannemer gevonden wordt die een gebouw kan realiseren dat in 60 jaar kan worden afgeschreven. Dat is volgens zijn fractie geen haalbare businesscase.

De heer **Van Vliet** (D66) begrijpt dat het CDA ervoor openstaat om in de toekomst een discussie te voeren over de gevallen waarin kan worden afgeweken van de termijn van 40 jaar, ook in het kader van circulair bouwen.

De heer **Stellinga** (CDA) merkt op dat het CDA openstaat voor die discussie. Maar als de afschrijvingstermijn verlengd wordt, moet wel duidelijk en meetbaar aangetoond worden dat die langere termijn gehaald kan worden. Dat ziet hij in dit geval niet gebeuren.

De heer **Zwanenberg** (GroenLinks) merkt op dat GroenLinks voorstander is van het bouwen van het depot. Maar het perceel ligt deels in de hoofdgroenstructuur. Voor het depot moeten veel bomen gekapt worden. Gelukkig ligt er een mooi groen compensatieplan, maar desondanks doet het kappen van de bomen pijn. Daarom pleitte GroenLinks in de commissie voor het aanbrengen van een groene gevel. Dit bleek echter niet mogelijk, vanwege bijzondere voorwaarden waaraan het depot moet voldoen, aangezien daar erfgoed en kunstschaten bewaard moeten worden. Na enig googelen kwam hij er echter achter dat er in 2015 in Friesland voor het Fries Museum een depot met groene gevels is gebouwd, het Collectiecentrum Fryslân.

Na de commissievergadering heeft de raad een aanvullende brief van de wethouder gekregen, waarin wordt ingegaan op het effect van een groene gevel. Gezegd wordt dat nu het depot van het Fries Museum gerealiseerd is, men moet constateren dat het gebouw niet optimaal is. De primaire reden voor het afzien van een groene gevel is dat er gevaar bestaat dat levende organismen, zoals zilversjies, houtworm en schimmels, het gebouw zullen binnendringen.

Hij heeft gebeld met het Fries Museum. De mensen daar waren hogelijk verbaasd over deze informatie, want zij zijn namelijk wél blij met het depot, en ook met de groene gevel. De enige levende organismen die in de afgelopen tien jaar het gebouw binnen zijn gekomen, zijn mensen. Hij dient namens de fracties van GroenLinks, VVD, ChristenUnie en EenUtrecht motie 191 in (Groene gevel depot), waarin het college wordt opgeroepen:

Te onderzoeken hoe en in welke vorm ten minste een deel van het depot een groene gevel kan krijgen binnen het project, dan wel te bezien hoe het gefinancierd kan worden met externe partners zoals bijvoorbeeld Park Management Lage Weide en het Ondernemersfonds.

De heer **Van Vliet** (D66) snapt de wens om een groene gevel te realiseren. Maar deze groene gevel zal maximaal 0,5 miljoen euro kosten. Heeft GroenLinks ook aan Park Management Lage Weide en het Ondernemersfonds gevraagd of zij die kosten willen betalen?

De heer **Zwanenberg** (GroenLinks) vindt dat de heer Van Vliet de brief goed moet lezen. Daarin wordt gezegd dat het geheel met groen bedekken van het 40 meter hoge gebouw € 500.000 kan kosten. In de motie wordt gesproken over het deels realiseren van groene gevels, waarbij gekeken moet worden of dit binnen het budget voor het plan past, dan wel dat er aanvullende financiering gevonden kan worden.

Park Management Lage Weide heeft een mail gestuurd waarin het een goede visie neerlegt voor het hele bedrijventerrein Lage Weide en waarin het ervoor pleit dat het depot een groene gevel krijgt. Daarom zou de mogelijkheid bekeken kunnen worden van een aanvullende financiering door het Park Management Lage Weide of het Ondernemersfonds.

De heer **Van Vliet** (D66) stelt dat hij de brief goed heeft gelezen. Uit het debat bleek echter dat de gemeente geen geld heeft voor het realiseren van een groene gevel. En de volledige jaarrekening van Park Management Lage Weide bedraagt € 0,5 miljoen. De suggestie van GroenLinks zou betekenen dat Park Management Lage Weide een groot deel van zijn budget zou moeten moeten uitgeven aan de groene gevel van het depot.

De heer **Zwanenberg** (GroenLinks) antwoordt dat hij veel mooie groene gevels kent die door bewoners worden onderhouden. Die gevels zijn heel betaalbaar en kosten zeker geen € 0,5 miljoen. De mensen stoppen gewoon een paar plantjes de grond in en zorgen ervoor dat die omhoog kunnen groeien, dan wel vanaf het dak naar beneden kunnen groeien. Hij maakt zich over de kosten dus geen zorgen.

De heer **Te Hoonte** (VVD) merkt op dat zijn fractie zich niet kan vinden in verlenging van de afschrijvingstermijn, zeker niet omdat de wethouder ook het voorstel inzake het Berlijnplein heeft gestuurd, waarin wordt uitgegaan van een langere afschrijvingstermijn. Dat betreft een circulair gewoon dat gemakkelijk weer afgebroken kan worden. In dit geval is het argument dat het gebouw zo lang kan blijven staan omdat het van beton is. Dat botst volgens zijn fractie. In het kader van de nieuwe nota WAAVA moet heel goed worden uitgezocht onder welke voorwaarden verlenging van de afschrijvingstermijn mogelijk is. Zijn fractie zal nu instemmen met het voorstel.

Overigens hoopt hij dat via crowdfunding of via een andere weg een deel van de gevel groen kan worden.

De heer **Stellinga** (CDA) verzoekt om bij de stemmingen eerst motie 190 in stemming te brengen en daarna pas het voorstel.

De **voorzitter** deelt mee dat motie 190 voor het raadsvoorstel in stemming zal worden gebracht.

Mevrouw **Oosters** (wethouder) merkt op dat het nieuwe depotgebouw een robuust gebouw zal worden met een beschermde schil. Zowel de ruimte als de technische kwaliteit van het gebouw zijn volledig afgestemd op het beoogde gebruik: het duurzaam en langdurig plaats bieden aan de kunst- en erfgoedcollectie. Het casco is ontworpen om 100 jaar mee te gaan, zodat een stabiele basis voor de collectie geschapen wordt. Het gebouw zal ook niet vaak aangepast hoeven te worden als gevolg van de ontwikkeling van de functie. Daarom past een langere afschrijvingstermijn daar goed bij. Voor de langere afschrijvingstermijn bij het Berlijnplein geldt een andere argumentatie. Het college ontraadt motie 190.

Het college ziet nog steeds het risico van het binnendringen van levende organismen bij het realiseren van een groene gevel. Er zijn best wel verschillen met het depot in Friesland. Het depot in Utrecht wordt 40 meter hoog, terwijl het in Friesland geen verdiepingen heeft. Ook zal het depot in Utrecht veel kieren en naden krijgen. Een groene gevel zal daarom erg ingewikkeld worden. Om die reden ontraadt zij motie 191. Zij kan wel toezeggen dat er een quickscan zal worden uitgevoerd, om te kijken of er meer groen toegevoegd kan worden in het plan, zodat er toch aan de wens van de raad gehoor gegeven kan worden.

De heer **Eerenberg** (wethouder) kan motie 189 (Geen parkeerplaats zonder sanitair) overnemen. Amendement 45 (Geen bomen plat voor de vrachtwagenparkeerplaats) moet hij ontraden. Allereerst is er de afspraak die met ILW gemaakt is om deze voorziening op Lage Weide te realiseren, omdat er veel overlast is van geparkeerde vrachtwagens. Ten tweede helpt de parkeerplaats de elektrificatie en de duurzaamheid, door de voorzieningen die op die plek kunnen worden gerealiseerd, zoals laadpalen en snelladers. Natuurlijk telt elke boom, maar het gaat hier om jonge bomen die als opschot zijn gegroeid en ook allemaal van dezelfde soort zijn. Bij de compensatie kunnen er meer en ook verschillende soorten bomen worden geplant. De ecologen zeggen dat dit waardevoller is, ook voor flora en fauna.

Hij kan niet toezeggen dat het plan zal worden geannuleerd als er onvoldoende groenvoorziening gerealiseerd zal worden. Er is echter goed gekeken of het groen binnen Lage Weide gecompenseerd kan worden. Dat is het geval. Er zal dus voldoende groen gecompenseerd worden.

De **voorzitter** verklaart de beraadslaging over dit raadsvoorstel voor geëindigd. Over het amendement, het voorstel en de moties zal gestemd worden aan het eind van de vergadering.

(De heer Bosch draagt daarop het voorzitterschap van de vergadering over aan de heer Zwanenberg.)

26. Raadsvoorstel Utrechtse Onderwijsagenda 2024–2027.

Mevrouw **Raaijmakers** (PvdA) merkt op dat er een goede Onderwijsagenda voorligt, met veel mooie ambities. Een van die ambities betreft de basisvaardigheden, wat belangrijk is, want kunnen lezen en rekenen is essentieel om volwaardig mee te kunnen doen in de maatschappij. Het is momenteel slecht gesteld met de beheersing van basisvaardigheden van Nederlandse kinderen. De vorige week gepresenteerde Staat van het onderwijs 2024 laat dat weer indringend zien. Specifiek voor Utrecht is daar nu onvoldoende zicht op. Haar fractie wil dat dit een onderdeel wordt van de Utrechtse Onderwijsagenda, zodat scholen van elkaar kunnen leren en scholen waar het minder goed gaat een voorbeeld kunnen nemen aan scholen waar het wél goed gaat. Dit wordt ook bepleit door de onderwijsinspectie. Daarom dient zij motie 192 in (Werken aan basisvaardigheden door ambitie en zicht op resultaten), waarin het college wordt opgedragen:

1. Het zicht op de beheersing van taal- en rekenvaardigheden te verbeteren door data over referentieniveaus en leergroei mee te nemen in de jaarplannen van de Utrechtse Onderwijsagenda 2024–2027;
2. Hierin ook de ambitie op te nemen schoolverschillen te verkleinen door kennisuitwisseling tussen scholen en de monitoring hiervan onderdeel te laten zijn van de Utrechtse Staat van het Onderwijs.

Deze motie wordt mede ingediend door de fracties van GroenLinks, CDA, EenUtrecht en Volt.

De heer **Van Steeg** (CDA) dient motie 193 in (Verbeter ouderbetrokkenheid met Onderwijsagenda), waarin het college wordt opgedragen:

1. Het belang van ouderbetrokkenheid bij scholen steviger te verankeren bij de uitvoeringsplannen van de Utrechtse Onderwijsagenda 2024–2027: Werkagenda;
2. De UOA te gebruiken om ouderbetrokkenheid te vergroten en daarbij initiatieven te versterken die hieraan een positieve bijdrage leveren;
3. En de ontwikkeling van ouderbetrokkenheid binnen de uitwerking van UOA zichtbaar te maken en te monitoren.

Deze motie wordt mede ingediend door de fracties van UtrechtNu! en VVD.

De heer **Snijder** (Student & Starter) merkt op dat in de motie wordt gesproken over het verankeren van het belang van ouderbetrokkenheid. Is de heer Van Steeg het ermee eens dat de Utrechtse Onderwijsagenda in de kern moet gaan over het richting geven aan het onderwijs?

De heer **Van Steeg** (CDA) vindt dat een redelijk beperkte blik. Ouderbetrokkenheid is cruciaal om scholen goed te laten functioneren. Overigens kunnen ook de basisvaardigheden, met name rekenvaardigheden, nog wat steviger verankerd worden in de Onderwijsagenda.

De heer **Snijder** (Student & Starter) verduidelijkt dat zijn onderliggende gedachte is dat hoe meer aan ouderbetrokkenheid gedaan wordt, hoe meer ongelijkheid gecreëerd word. De kinderen wier ouders niet betrokken kunnen zijn, worden immers op achterstand gezet.

De heer **Van Steeg** (CDA) is het daar niet mee eens. Voor ieder kind geldt dat ouderbetrokkenheid heel belangrijk is. Er moet worden ingezet op het betrekken van alle ouders.

Mevrouw **Vermeulen** (GroenLinks) merkt op dat haar fractie veel verbeteringen ziet ten opzichte van de vorige Onderwijsagenda. Ze is blij met alle inzet die is gepleegd.

GroenLinks is trots op Utrecht Mensenrechtenstad. Op dit moment weten echter veel inwoners, onder wie ook jongeren, niet dat Utrecht een mensenrechtenstad is. In gesprek met scholen en leerlingen werd haar bevestigd dat dit een mooi thema is voor het burgerschapsonderwijs. Het kan bijdragen aan het vertrouwen van leerlingen dat ze wonen in een stad die mensenrechten hoog in het vaandel heeft.

Op 14 december is bij de beantwoording van mondelinge vragen door de wethouder toegezegd dat Utrecht Mensenrechtenstad terug zou komen in de Utrechtse Onderwijsagenda. Helaas is dat niet gebeurd. Om die reden dient GroenLinks, samen met EenUtrecht en Horizon, motie 194 (Geef betekenis aan Utrecht Mensenrechtenstad in het onderwijs) in, waarin het college wordt opgedragen:

1. Utrecht Mensenrechtenstad terug te laten komen in de Utrechtse Onderwijsagenda door het op te nemen in het uitvoeringsprogramma "sociaal-emotionele ontwikkeling";
2. Utrecht Mensenrechtenstad mee te nemen in de uitvoering van educatieve programma's zoals Vreedzaam en met scholen in gesprek te gaan om dit onderwerp aandacht te geven in het kader van burgerschapsonderwijs.
3. De raad jaarlijks te informeren, voorafgaand aan de Dag voor de Rechten van de Mens op 10 december, over de ondernomen acties om Utrecht Mensenrechtenstad een plek in het onderwijs te geven.

Mevrouw **Dada-Anthonij** (D66) heeft de genoemde toezegging tijdens het vragenuur van

14 december niet kunnen terugvinden.

Is GroenLinks het met haar eens dat de raad niet gaat over het curriculum? D66 vindt mensenrechten heel belangrijk, maar vertrouwt erop dat dit onderwerp in het burgerschapsonderwijs automatisch wordt meegenomen.

Mevrouw **Vermeulen** (GroenLinks) merkt op dat op 14 december door wethouder Voortman is toegezegd dat Utrecht Mensenrechtenstad een plek zou krijgen in de Utrechtse Onderwijsagenda. Het is niet de bedoeling dat precies wordt voorgeschreven wat in het burgerschapsonderwijs moet worden gezegd over Utrecht Mensenrechtenstad. Het gaat erom dat Utrecht Mensenrechtenstad nog iets meer wordt uitgedragen.

Mevrouw **Dada-Anthonij** (D66) stelt dat ook D66 trots is op Utrecht Mensenrechtenstad. Zij wil er echter voor waken om te veel inbreuk te maken op de vrijheid van de school bij het vormgeven van de lessen.

Mevrouw **Vermeulen** (GroenLinks) hoort in haar contacten met scholen dat Utrecht Mensenrechtenstad een mooi thema is om aan de orde te stellen en dat men daar graag wat meer over zou willen weten.

"Alle kinderen maximale ontwikkelkansen bieden. Als dat ergens kan, dan is het in Utrecht." Dit is een mooi citaat van Tjeerd de Jong, schoolbestuurder bij de Katholieke Scholienstichting Utrecht, dat ook terugkomt in de Utrechtse Onderwijsagenda. Als men een echte leerlijn voor elk kind wil, waarom dan niet een bredere vo-school en meerdere bredere brugklassen? Dat leidt tot meer kansengelijkheid en zorgt er ook voor dat kinderen makkelijker van onderwijsniveau kunnen wisselen zonder van

school te hoeven wisselen. Zij dient daarom motie 195 in (Brede scholen, brede brugklassen), mede namens PvdA, EenUtrecht, Student & Starter en UtrechtNu!. In deze motie wordt het college verzocht:

1. In de uitwerking van de Utrechtse Onderwijsagenda de wens om te komen tot bredere schoolgemeenschappen mee te nemen;
2. De ambitie om te komen tot meer brede brugklassen op te nemen in het jaarplan voor de doorlopende leerlijn;
3. De raad te informeren over de gemaakte afspraken met schoolbesturen over brede scholen en brede brugklassen in de kwartaalbrief onderwijs.

Mevrouw **Hessel** (Utrecht Solidair) merkt op dat op dit moment een grote scholengemeenschap gaat beginnen. Het bestuur van die scholengemeenschap heeft gezegd het burgerschapsonderwijs onzin te vinden. Daarop werd geen vergunning afgegeven, maar in hoger beroep heeft het bestuur de vergunning toch gekregen. In dat licht vindt zij het idee in motie 195 heel goed, maar vraagt zij zich af wat de gemeente kan doen als een school zegt: wij doen daar niet aan.

Mevrouw **Vermeulen** (GroenLinks) antwoordt dat in het voorbeeld van mevrouw Hessel een vergunning moest worden afgegeven op grond van landelijke regelgeving. Het realiseren van meer brede scholen heeft Utrecht wél zelf in de hand.

De heer **Van der Graaf** (ChristenUnie) merkt op dat in de motie wordt opgeroepen om te komen met meer brede brugklassen. In de Onderwijsagenda wordt echter al gezegd dat de overgang naar andere schoolsystemen wordt vergemakkelijkt en dat wordt gegaan voor een drempelloze

schoolervaring. Het gevraagde in de motie staat dus al in de Onderwijsagenda.

Mevrouw **Vermeulen** (GroenLinks) stelt dat in de motie wordt gezegd dat in de Utrechtse Onderwijsagenda wordt toegewerkt naar een doorlopende ontwikkellijn voor 0–18 jaar. Als je dat wilt, is het ook logisch dat je wat meer bredere scholen krijgt met meer typen onderwijs. Dat mist haar fractie in de Onderwijsagenda.

De heer **Van der Graaf** (ChristenUnie) wijst erop dat in de Onderwijsagenda staat: "Wij versterken daarom de verbinding tussen kinderopvang, po, vo, mbo, hbo en wo." Volgens hem valt daar alles tussen 0 en 18 jaar onder.

Mevrouw **Vermeulen** (GroenLinks) stelt dat kinderen op dit moment na de basisschool moeten kiezen voor vmbo, havo of vwo. Daardoor komen zij op verschillende plekken terecht. Eigenlijk zou je willen dat die kinderen gezamenlijk kunnen doorstromen of makkelijker heen en weer kunnen tussen de diverse onderwijsvormen.

De heer **Van der Graaf** herhaalt dat dit volgens hem al heel duidelijk in de Onderwijsagenda is opgenomen.

Mevrouw **Vermeulen** (GroenLinks) verduidelijkt dat zij het heeft over brede vo–scholen, waar verschillende niveaus naast elkaar worden aangeboden. In de motie gaat het niet over de lijn kinderopvang–basisschool.

De heer **Eerenberg** (wethouder) wil markeren dat vanaf vandaag de Utrechtse Onderwijsagenda zal zijn vastgesteld. Het was even slikken voor partijen toen de vorige Onderwijsagenda door de raad werd teruggestuurd. Daarna heeft het college zich herpakt en wekelijks bij elkaar gezeten om de Onderwijsagenda meer passend bij de stad te krijgen. Er is gesproken met leraren, ouders, leerlingen en de vakbond. De Onderwijsagenda is daar echt beter van geworden. Hij heeft bloemen klaarstaan die hij na het aannemen van de Onderwijsagenda zal overhandigen aan de betrokken medewerkers, want zij hebben hard en goed gewerkt aan de Onderwijsagenda.

Er zijn enkele moties ingediend over zaken die eigenlijk al in de Onderwijsagenda zijn opgenomen. Tegelijkertijd ziet hij dat die moties een nadere invulling geven aan wat al in de Onderwijsagenda staat. Alles wat in de moties wordt gevraagd, zal samen met het onderwijs opgepakt moeten worden. Hij wil het oordeel over de moties aan de raad laten. Daarbij wil hij wel een hartenkreet uiten. Het is druk in de gemeentelijke organisatie, maar ook in het onderwijs. De vraag is wat de raad tegen de scholen wil zeggen. Is de boodschap dat al het gevraagde in de moties wordt uitgevoerd? Is de boodschap dat enkele punten in de komende drie jaren het belangrijkste zullen zijn? Of is de boodschap dat het ene punt meer prioriteit zal krijgen dan het andere? Hij hoopt dat de raad dit in zijn overwegingen meeneemt als er over de moties gestemd wordt.

Er was zo–even onduidelijkheid over of wethouder Voortman wel of niet zou hebben toegezegd dat het logo of de programma's van Utrecht Mensenrechtenstad in de UOA verwerkt zouden worden. Het is even nagezocht. Wethouder Voortman heeft bij de beantwoording van de mondelinge vragen op 14 december toegezegd te bekijken of dat mogelijk was. Het laatste is naar eer en geweten gedaan. Er zit ook veel van Utrecht Mensenrechtenstad in de UOA. In de uitwerking zal daarmee aan de slag worden gegaan.

De **voorzitter** verklaart de beraadslaging over het raadsvoorstel voor geëindigd. Over het raadsvoorstel en de moties zal na de schorsing gestemd worden.

De heer **Van der Graaf** (ChristenUnie) trekt motie 188 (Alternatieve invulling hotel Papendorp) in, wel met een licht chagrijn, omdat zijn fractie graag veel eerder in het proces duidelijker had gehoord wat de impact van een hotel op het plan zou zijn.

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) deelt mee dat motie 173 (Laat geen kans lopen om energiezuinig te nieuwbouwen) wordt aangehouden, dus op dit moment wordt ingetrokken, omdat EenUtrecht samen met de Partij voor de Dieren vraagt om een second opinion via de griffie. Afhankelijk van de uitslag van de second opinion zal de motie opnieuw worden ingediend.

De heer **Stellinga** (CDA) deelt mee dat motie 189 (Geen parkeerplaats zonder sanitair) wordt ingetrokken.

De **voorzitter** heet de heer De Pagter, die zojuist de raadzaal is binnengekomen, welkom. Hij feliciteert hem met zijn huwelijk.

(Applaus.)

Hij deelt mee dat de vergadering een kwartier geschorst zal worden. Daarna zal worden overgegaan tot de stemmingen.

De voorzitter schorst daarop de vergadering.

De **voorzitter** heropent de vergadering en deelt mee dat de heer Bos van de fractie van Stadsbelang Utrecht afwezig is, zodat met 44 raadsleden gestemd zal worden.

Allereerst geeft hij gelegenheid voor het intrekken van moties of amendementen.

Mevrouw **Hornsveld** (GroenLinks) trekt motie 191 (Groene gevel depot) in. Haar fractie is blij met de toezegging van de wethouder over de quickscan, maar wil graag weten wanneer daarover een terugkoppeling volgt.

De **voorzitter** merkt op dat wethouder Oosters daar later op zal terugkomen.

De heer **Te Hoonte** (VVD) is als mede-indiener van de motie enigszins verrast door het intrekken van de motie. Aan hem is niets gevraagd. Hij zou de motie wel graag in stemming gebracht zien.

Mevrouw **Hornsveld** (GroenLinks) biedt de heer Te Hoonte haar excuses aan; hij heeft gelijk. Zij stelt voor de vergadering even kort te schorsen.

De voorzitter schorst daarop de vergadering.

Na hervatting van de vergadering geeft de voorzitter het woord aan de heer Te Hoonte.

De heer **Te Hoonte** merkt op dat hem is ingefluisterd dat het toch verstandig is om de motie in te trekken.

De voorzitter stelt vast dat motie 191 is ingetrokken.

Aan de orde is de stemming over de actuele motie 146 (Samen aan het roer in het sociaal domein).

Over motie 146 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van D66, DENK, VVD, PvdA, CDA, BIJ1, Volt, ChristenUnie, Student & Starter, EenUtrecht, Utrecht Solidair, UtrechtNu! en Horizon ervoor gestemd hebben en de overige leden ertegen, zodat de motie is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over de actuele motie 147 (Overgangsjaar sociale basis).

Over motie 147 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van EenUtrecht, Utrecht Solidair en UtrechtNu! ervoor gestemd hebben en de overige leden ertegen, zodat de motie is verworpen.

Aan de orde is de stemming over de actuele motie 148 (Streef naar 30% zelfsturend bij opdrachten sociale basis).

Over motie 148 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van EenUtrecht, Utrecht Solidair ervoor gestemd hebben en de overige leden ertegen, zodat de motie is verworpen.

Aan de orde is de stemming over de actuele motie 149 (Aflossen van studieschuld via IKB–budget).

Over motie 149 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de VVD–fractie ertegen gestemd hebben en de overige leden ervoor, zodat de motie is aangenomen.

De voorzitter stelt aan de orde de stemming over de motie die is ingediend tijdens de behandeling van agendapunt 13, Spoeddebat Stopzetting samenwerking in Aardgasvrij Overvecht–Noord (deel 2).

Aan de orde is de stemming over motie 154 (Lokale energie–initiatieven nu serieus opnemen in de scenario's energietransitie).

De heer **Bosch** (UtrechtNu!) merkt op dat zijn fractie geen voorstander is van het van het gas af gaan. Zijn fractie wil echter wel vrijheid van initiatieven. Daarom steunt ze deze motie.

Over motie 154 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van DENK, VVD, CDA, PvdD, BIJ1, Volt, EenUtrecht, Utrecht Solidair en UtrechtNu! ervoor gestemd hebben en de overige leden ertegen, zodat de motie is verworpen.

Aan de orde is de stemming over amendement 32 (Verkoop geen levende dieren op de standplaatsen).

Over amendement 32 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van GroenLinks, DENK, PvdD, BIJ1, Volt en EenUtrecht ervoor gestemd hebben en de overige leden ertegen, zodat het amendement is verworpen.

Aan de orde is de stemming over amendement 33 (Langere vergunningsduur standplaatshouders).

Over amendement 33 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van PvdD en DENK ertegen gestemd hebben en de overige leden ervoor, zodat het amendement is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over amendement 34 (Niet-verrijdbare verkoopinrichtingen standplaatshouders).

Over amendement 34 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van BIJ1, EenUtrecht, Utrecht Solidair en UtrechtNu! ervoor gestemd hebben en de overige leden ertegen, zodat het amendement is verworpen.

Aan de orde is de stemming over het raadsvoorstel Wijziging Ontwikkelingskader Detailhandel 2012, APV Utrecht 2010, standplaatsen en legesverordening gemeente Utrecht 2024.

De heer **Bosch** (UtrechtNu!) merkt op dat zijn fractie content is met het aannemen van amendement 33. In het voorstel staan echter nog steeds zaken waar zijn fractie niet of niet volledig achter staat. Het is goed dat die zaken geregeld gaan worden, maar toch stemt zijn fractie tegen het raadsvoorstel.

Mevrouw **Al-Saqaff** (VVD) stelt vast dat men al ver is gekomen. Ze is blij met de manier waarop de suggesties uit de raad zijn meegenomen. Toch had haar fractie liever gehad dat de gemeente helemaal niet in deze situatie had gezeten. Om die reden stemt haar fractie tegen het voorstel.

De heer **Stellinga** (CDA) merkt op dat zijn fractie de verbeteringen in het voorstel ziet ten opzichte van waar men vandaan is gekomen. Maar uiteindelijk vindt zijn fractie dat voor de betrokken ondernemers niet het optimum is bereikt. Daarom stemt zijn fractie tegen het voorstel.

De heer **Sungur** (DENK) stelt dat zijn fractie geen verbetering ziet. Daarom zal hij tegen het voorstel stemmen.

Over het geamendeerde raadsvoorstel wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van GroenLinks, D66, PvdA, PvdD, BIJ1, Volt, ChristenUnie, Student & Starter, EenUtrecht en Horizon ervoor gestemd hebben en de overige leden ertegen, zodat het geamendeerde raadsvoorstel is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over motie 156 (Onder verduurzamen valt ook plantaardig en gezond).

Over motie 156 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van PvdD, BIJ1, Student & Starter, EenUtrecht en GroenLinks ervoor gestemd hebben en de overige leden ertegen, zodat de motie is verworpen.

Aan de orde is de stemming over motie 157 (Betrek de wijk bij binding met de wijk).

Over motie 157 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat het lid van de fractie van DENK ertegen gestemd heeft en de overige leden ervoor, zodat de motie is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over motie 159 (Denk aan niet-verrijdbare verkoopinrichtingen standplaatshouders).

Over motie 159 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van D66, VVD, BIJ1, Volt, ChristenUnie, Student & Starter, EenUtrecht, Utrecht Solidair, UtrechtNu! en Horizon ervoor gestemd hebben en de overige leden ertegen, zodat de motie is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over motie 161 (Voorwaarden standplaatsvergunning broddelwerk).

De heer **Bosch** (UtrechtNu!) merkt op dat de titel van de motie "Hesseliaans" is, maar dat de strekking van de motie door zijn fractie wordt ondersteund. Zijn fractie stemt voor de motie.

Over motie 161 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van Utrecht Solidair, UtrechtNu! en DENK ervoor gestemd hebben en de overige leden ertegen, zodat de motie is verworpen.

Aan de orde is de stemming over amendement 35 (Laat de buurt zelf stemmen over invoeren betaald parkeren).

De heer **Van Steeg** (CDA) vindt dat het amendement een sympathieke titel heeft, die de inhoud echter niet helemaal dekt. Het is een vrij slordig amendement. Zijn fractie zal ertegen stemmen.

Over amendement 35 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van VVD, DENK, BIJ1, EenUtrecht, Utrecht Solidair en UtrechtNu! ervoor gestemd hebben en de overige leden ertegen, zodat het amendement is verworpen.

Aan de orde is de stemming over amendement 36 (Geen betaald parkeren in blokken 2 en 3).

Over amendement 36 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van DENK, VVD, CDA, BIJ1, EenUtrecht, Utrecht Solidair en UtrechtNu! ervoor gestemd hebben en de overige leden ertegen, zodat het amendement is verworpen.

Aan de orde is de stemming over amendement 37 (Geen delen van Leidsche Rijn in blok 1).

Over amendement 37 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van VVD, CDA, DENK, EenUtrecht, Utrecht Solidair en UtrechtNu! ervoor gestemd hebben en de overige leden ertegen, zodat het amendement is verworpen.

Aan de orde is de stemming over amendement 39 (Ook bereikbaarheid in het afwegingskader voor prioritering gebieden binnen een blok).

Over amendement 39 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van Student & Starter en UtrechtNu! ertegen gestemd hebben en de overige leden ervoor,

zodat het amendement is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over amendement 40 (Betaald parkeren alleen voor een stad op mensenmaat).

Over amendement 40 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van CDA, DENK, BIJ1, EenUtrecht, Utrecht Solidair en VVD ervoor gestemd hebben en de overige leden ertegen, zodat het amendement is verworpen.

Aan de orde is de stemming over amendement 41 (Meten is weten).

De heer **Van Steeg** (CDA) deelt mee dat zijn fractie niet voor het raadsvoorstel zal stemmen. Ze heeft ook een aantal voorstellen ingediend die het voorstel verregaand aanpassen. Dit amendement doet dit een klein beetje in de goede richting. Daarom stemt zijn fractie voor het amendement.

Over amendement 41 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van PvdD, BIJ1 en UtrechtNu! ervoor gestemd hebben en de overige leden ertegen, zodat het amendement is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over amendement 42 (Geen streven naar uitbreiden venstertijden).

Over amendement 42 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van PvdD en Student & Starter ertegen gestemd hebben en de overige leden ervoor, zodat het amendement is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over het geamendeerde raadsvoorstel Wijziging van de Verordening Parkeerbelasting 2024 voor het heffen van parkeerbelasting stadsbreed.

De heer **De Pagter** (VVD) merkt op dat de VVD, ondanks dat het VVD-amendement is aangenomen, met volle overtuiging tegen het voorstel zal stemmen. Het gaat om een bespottelijk plan.

De heer **Bosch** (UtrechtNu!) zou de gang van zaken rond het plan niet slordig willen noemen, maar wel schaamteloos. UtrechtNu! stemt tegen.

Mevrouw **Passier** (Volt) stelt dat Volt voor het voorstel zal stemmen, nu het door haar ingediende amendement het heeft gehaald en ook haar motie een meerderheid zal krijgen.

De heer **Sungur** (DENK) kan niet vaak genoeg herhalen dat het voorstel nergens op slaat. Daarom stemt zijn fractie tegen.

De heer **Paalman** (Horizon) merkt op dat nu een aantal amendement het gehaald hebben, hij voor het voorstel zal stemmen. Dit plan is nog steeds de beste manier om niet alleen de parkeerdruk tegen te gaan, maar ook om naar een goede toekomst te gaan.

Over het geamendeerde raadsvoorstel wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van GroenLinks, D66, PvdA, PvdD, Volt, ChristenUnie, Student & Starter en

Horizon ervoor gestemd hebben en de overige leden ertegen, zodat het geamendeerde raadsvoorstel is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over motie 162 (Laag tarief voor woonwijken).

Over motie 162 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van VVD, CDA, BIJ1, DENK, EenUtrecht, Utrecht Solidair en UtrechtNu! ervoor gestemd hebben en de overige leden ertegen, zodat de motie is verworpen.

Aan de orde is de stemming over motie 163 (Gratis parkeervergunning voor inwoners die kwijschelding krijgen voor gemeentebelastingen).

Over motie 163 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van DENK, BIJ1, EenUtrecht, Utrecht Solidair en UtrechtNu! ervoor gestemd hebben en de overige leden ertegen, zodat de motie is verworpen.

Aan de orde is de stemming over motie 164 (Parkeervergunning en parkeerboete naar draagkracht).

Over motie 164 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van DENK, BIJ1, EenUtrecht en Utrecht Solidair ervoor gestemd hebben en de overige leden ertegen, zodat de motie is verworpen.

Aan de orde is de stemming over motie 165 (Meer parkeervergunningen per adres in nieuwe gebieden).

De heer **De Pagter** (VVD) merkt op dat zijn fractie drie vergunningen in het algemeen wat aan de ruime kant vindt. Toch zijn er uitzonderingsgevallen te bedenken waarin dit wel absoluut nodig is. Daarom zal de VVD toch voor de motie stemmen.

Over motie 165 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van DENK, VVD, CDA, BIJ1, EenUtrecht, Utrecht Solidair en UtrechtNu! ervoor gestemd hebben en de overige leden ertegen, zodat de motie is verworpen.

Aan de orde is de stemming over motie 166 (Bereikbaar Utrecht).

Over motie 166 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van DENK, BIJ1 en UtrechtNu! ertegen gestemd hebben en de overige leden ervoor, zodat de motie is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over motie 167 (Kom doelgroepen tegemoet).

De heer **Bosch** (UtrechtNu!) vindt de motie op zich een mooie stap. De motie is alleen wat selectief; die had voor zijn fractie breder gekund. Maar toch stemt zijn fractie voor de motie.

Over motie 167 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van Horizon, UtrechtNu!, Utrecht Solidair, EenUtrecht, CDA, VVD en DENK ervoor gestemd hebben en

de overige leden ertegen, zodat de motie is verworpen.

Aan de orde is de stemming over motie 168 (Bied maatwerk bij sportaccommodaties).

Over motie 168 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van DENK, CDA, VVD, Horizon, UtrechtNu!, Utrecht Solidair en EenUtrecht ervoor gestemd hebben en de overige leden ertegen, zodat de motie is verworpen.

Aan de orde is de stemming over motie 169 (Alternatieven op orde bij betaald parkeren).

Over motie 169 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van CDA, VVD, DENK, Volt, EenUtrecht, Utrecht Solidair, UtrechtNu! en Horizon ervoor gestemd hebben en de overige leden ertegen, zodat de motie is verworpen.

Aan de orde is de stemming over motie 170 (Kom tot een oplossing met de politie).

De heer **Bosch** (UtrechtNu!) vindt dat de motie selectief is, maar dat het gevraagde in de motie wel echt nodig is. Daarom stemt zijn fractie voor de motie.

Over motie 170 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van Student & Starter, BIJ1 en GroenLinks ertegen gestemd hebben en de overige leden ervoor, zodat de motie is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over motie 171 (Weer pickups en SUV's uit Utrechtse straten).

De heer **Bosch** (UtrechtNu!) stelt dat dit een voorbeeld is van een bezopen motie die de mensen nog verder in hun vrijheid beperkt. Het is niet liberaal en gaat veel te ver. Hij stemt fel tegen deze motie.

De heer **Paalman** (Horizon) vindt daarentegen dat er sprake is van een mooie motie van de ChristenUnie. In Parijs wordt hetzelfde al gedaan en daar is het een groot succes. Zijn fractie steunt de motie van harte.

Over motie 171 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van GroenLinks, D66, PvdA, PvdD, BIJ1, Volt, ChristenUnie, Student & Starter, EenUtrecht en Horizon ervoor gestemd hebben en de overige leden ertegen, zodat de motie is aangenomen.

De voorzitter deelt mee dat op verzoek van de CDA-fractie eerst motie 172 in stemming zal worden gebracht en daarna het raadsvoorstel Vaststelling Bestemmingsplan Museumhotel, Binnenstad.

Aan de orde is de stemming over motie 172 (Museumhotel opnieuw de participatie in).

De heer **Te Hoonte** (VVD) merkt op dat ook zijn fractie het schaamteloos vindt dat deze zaak 112 weken duurt. Hij roept op om bij toekomstige procedures meer te letten op de termijnen die niet verplicht, maar wel gewenst zijn. Het aannemen van de motie zal echter leiden tot problemen rond deze ontwikkeling. Om die reden stemt zijn fractie tegen de motie.

Over motie 172 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van CDA, EenUtrecht en Utrecht Solidair ervoor gestemd hebben en de overige leden ertegen, zodat de motie is verworpen.

Aan de orde is de stemming over het raadsvoorstel Vaststelling Bestemmingsplan Museumhotel, Binnenstad.

De heer **Van Heuven** (PvdD) is blij dat het Museumhotel na aandringen van zijn fractie natuurinclusief ontwikkeld wordt. Desalniettemin is zijn fractie geen voorstander van nog een hotel, ook niet in de binnenstad. Om die reden zal zijn fractie tegen het bestemmingsplan stemmen.

De heer **Stellinga** (CDA) merkt op dat zijn fractie, los van het feit dat ze liever woningbouw ziet op deze plek, tegen het voorstel stemt omdat de participatie die over het voorstel heeft plaatsgevonden dateert van twee jaar geleden.

Over het raadsvoorstel wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van D66, GroenLinks, PvdA, VVD, Horizon, UtrechtNu!, Student & Starter en ChristenUnie ervoor gestemd hebben en de overige leden ertegen, zodat het raadsvoorstel is aangenomen.

De voorzitter stelt aan de orde de stemming over de motie die is ingediend tijdens de behandeling van agendapunt 18, Afrondende besluitvorming na debat over Baas in eigen groen.

Aan de orde is de stemming over motie 174 (Biodiversiteit bij zelfbeheer).

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) merkt op dat zijn fractie op zich achter het dictum van de motie kan staan. Maar in de overwegingen wordt expliciet gezegd dat het alleen maar mag gaan om inheemse planten. In dat geval valt bijvoorbeeld de uitheemse tulp af. Dat vindt zijn fractie toch te beperkend. Daarom stemt hij tegen de motie.

Mevrouw **Passier** (Volt) merkt op dat haar fractie de lijn van de wethouder volgt dat balans bij zelfbeheer nodig is om het laagdrempelig te houden. Het dictum van de motie kan echter zo ruim worden opgevat, dat haar fractie toch voor kan stemmen.

Over motie 174 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van GroenLinks, PvdA, CDA, PvdD, BIJ1, Volt, ChristenUnie, Student & Starter en Horizon ervoor gestemd hebben en de overige leden ertegen, zodat de motie is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over motie 176 (Uitbreiden informeel zelfbeheer bestaand openbaar groen).

Mevrouw **Sasbrink** (PvdD) stelt dat haar fractie het belangrijk vindt dat de gemeente grip kan houden en afspraken kan maken met zelfbeheerders. Daarom stemt haar fractie tegen de motie.

Over motie 176 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van EenUtrecht, Utrecht Solidair en UtrechtNu! ervoor gestemd hebben en de overige leden ertegen, zodat de motie is verworpen.

Aan de orde is de stemming over motie 177 (Ruimte voor afwijking bij informeel zelfbeheer openbaar groen).

Over motie 177 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van PvdD, BIJ1, Volt, EenUtrecht, Utrecht Solidair en UtrechtNu! ervoor gestemd hebben en de overige leden ertegen, zodat de motie is verworpen.

Aan de orde is de stemming over motie 178 (Uitwerken kader zelfbeheer openbaar groen).

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) merkt op dat zelfbeheer heel belangrijk is voor het CDA. Het CDA heeft daar al vaker moties over ingediend. Tegelijkertijd ziet ze dat het vooral zit in de uitvoering en dat er op dit moment geen behoefte is aan nieuwe beleidskaders. Daarom zal haar fractie tegen deze motie stemmen.

Mevrouw **Sasbrink** (PvdD) merkt op dat haar fractie uiteraard voor meer vergroening is. Maar ze is ook tegen onbetaalde arbeid. In de motie wordt gepleit voor meer verantwoordelijkheid bij de zelfbeheerders, terwijl haar fractie vindt dat de verantwoordelijkheid primair bij de gemeente moet liggen. Daarom stemt haar fractie tegen de motie.

Over motie 178 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van Volt, EenUtrecht, Utrecht Solidair en UtrechtNu! ervoor gestemd hebben en de overige leden ertegen, zodat de motie is verworpen.

De voorzitter stelt aan de orde de stemming over de moties die zijn ingediend tijdens de behandeling van agendapunt 19, Afrondende besluitvorming na debat over Langetermijnaanpak Leerlingenvervoer.

Aan de orde is de stemming over motie 179 (Ouderparticipatie leerlingenvervoer).

Over motie 179 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van D66 en Student & starter ertegen gestemd hebben en de overige leden ervoor, zodat de motie is aangenomen.

De voorzitter stelt aan de orde de stemming over de moties die zijn ingediend tijdens de behandeling van agendapunt 20, Afrondende besluitvorming na debat over Alternatief tracébesluit Ring Utrecht.

Aan de orde is de stemming over motie 180 (Noordelijke Randweg Utrecht).

De heer **Te Hoonte** (VVD) stelt dat de wethouder bevestigd heeft dat het om een 2 x 2-variant gaat waar minimaal 70 of 80 km/h gereden kan worden. Daarom kan zijn fractie voor deze motie stemmen. Hij hoopt dat er snel aan de slag kan worden gegaan met de Noordelijke Randweg.

De heer **Bosch** (UtrechtNu!) merkt op dat hij de motie op zich sympathiek vindt, maar dat hij niet meedoet met postzegelmoties. Daarom zal hij tegen de motie stemmen.

Mevrouw **Passier** (Volt) merkt op dat haar fractie niet per se achter de plannen voor Noordelijke Randweg Utrecht staat. Tegelijkertijd ziet ze dat het een belangrijke schakel is in het alternatieve plan voor de ring Utrecht. Vandaar dat haar fractie voor de motie stemt.

Over motie 180 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van DENK en UtrechtNu! ertegen gestemd hebben en de overige leden ervoor, zodat de motie is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over motie 181 (Alternatief Ring Utrecht).

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) vindt het spijtig dat niet nadrukkelijker wordt genoemd dat drie keer verdiept op de kruisingen het uitgangspunt zou moeten zijn. Zijn fractie ziet ook wel dat het belangrijk is om op dit punt een signaal richting het Rijk te geven. Daarom stemt zijn fractie toch voor de motie.

Mevrouw **Sasbrink** (PvdD) merkt op dat de plannen voor de verbreding van de NRU zullen leiden tot de kap van ongeveer 1.000 bomen. Dat wordt niet uitgesloten in de motie. De PvdD kan daar niet bij. Daarom kan ze niet instemmen met deze motie.

De heer **Te Hoonte** (VVD) is in verwarring. Er worden nu stemverklaringen afgelegd over de motie Noordelijke randweg Utrecht, terwijl over die motie al gestemd is. Hij vraagt zich dus af of wel over de goede motie is gestemd.

Mevrouw **Sasbrink** (PvdD) merkt op dat de heer Te Hoonte een punt heeft. De Partij voor de Dieren stemt voor de motie Alternatief Ring Utrecht en tegen de motie Noordelijke Randweg Utrecht.

De heer **Dekkers** (GroenLinks) denkt dat er inderdaad een fout is gemaakt. Hij heeft eerst de motie over het alternatief voor de Ring ingediend, dus die motie had het laagste nummer moeten krijgen. Hij stelt voor dat er opnieuw gestemd wordt over de moties 180 en 181.

De **voorzitter** stelt dat er inderdaad iets mis is gegaan. De nummering van de beide moties is omgewisseld.

De voorzitter schorst hierop de vergadering.

De **voorzitter** heropent de vergadering en deelt mee dat er opnieuw gestemd zal worden over de moties 180 en 181. Dit betekent dat hij de zojuist verrichte stemming over motie 180 ongeldig verklaart.

Motie 180 heeft "Alternatief Ring Utrecht" als titel en motie 181 heeft "Noordelijke Randweg Utrecht" als titel, in overeenstemming met de nummers die de moties bij de indiening hebben gekregen. Desgewenst kunnen er opnieuw stemverklaringen worden afgelegd. De eerder afgelegde stemverklaringen blijven uiteraard geldig.

Aan de orde is de stemming over motie 180 (Alternatief Ring Utrecht).

De heer **Te Hoonte** (VVD) stelt vast dat de namen van bijna alle fracties onder deze motie staan. De VVD gelooft niet in alles wat er in het pakket van het alternatief Ring Utrecht zit, omdat het soms lijkt dat dingen magisch verdwijnen. Toch denkt de VVD dat het voor de lobby wel goed is dat duidelijk is waarvoor gelobbyd wordt; dat is in dit geval vanuit de regio het alternatief Ring Utrecht. De VVD zal de motie dus steunen.

De heer **Bosch** (UtrechtNu!) herhaalt nog even zijn stemverklaring dat hij tegen de motie stemt, omdat hij niet wil meedoen aan het steunen van postzegelmoties.

Over motie 180 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat het lid van de fractie van UtrechtNu! ertegen heeft gestemd en de overige leden ervoor, zodat de motie is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over motie 181 (Noordelijke Randweg Utrecht).

De heer **Te Hoonte** (VVD) herhaalt zijn stemverklaring dat de wethouder toegezegd heeft dat het om een 2 x 2-variant gaat waar minimaal 70 of 80 km/h gereden kan worden. Dit betekent dat de VVD de motie kan steunen. Hopelijk wordt er snel werk gemaakt van de verbreding van de Noordelijke Randweg.

Mevrouw **Zwinkels** (CDA) vindt de motie niet zo duidelijk. Het CDA ziet graag dat er ook geld gaat naar de verbindingen richting Rijnenburg. Daarbij komt dat de motie ook een beetje ongedekt is. Het CDA stemt dus tegen de motie.

Mevrouw **Sasbrink** (PvdD) herhaalt haar stemverklaring. De plannen voor de verbreding van de NRU zullen leiden tot de kap van ongeveer 1.000 bomen. Dat wordt niet uitgesloten in de motie. De PvdD kan daar niet bij. Daarom kan ze niet instemmen met deze motie.

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) vindt het spijtig dat in de overwegingen niet is opgenomen dat drie keer verdiept op de kruisingen het uitgangspunt zou moeten zijn. Omwille van de effectiviteit van de lobby stemt hij toch voor de motie.

Over motie 181 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van CDA, PvdD, Utrecht Solidair, UtrechtNu! ertegen gestemd hebben en de overige leden ervoor, zodat de motie is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over het raadsvoorstel Vestigen voorkeursrecht Ravellaan Noord.

De heer **Stellinga** (CDA) merkt op dat zijn fractie het vestigen van het voorkeursrecht niet noodzakelijk vindt en dat dit bij de grondeigenaar, me wie de gemeente toch verder moet, alleen maar wrevel zal oproepen. Daarom stemt zijn fractie tegen het voorstel.

Mevrouw **Hessel** (Utrecht Solidair) merkt op dat ook Utrecht Solidair tegen het voorstel zal stemmen. De betrokken grondeigenaar heeft veel meegewerkt. Er zijn veel afspraken gemaakt die juist door de gemeente niet zijn nagekomen. Om die reden vindt zij het onterecht om dit middel te gebruiken. Het is een zwaar middel. Zij kan wel andere stukken grond opnoemen waarvoor het terechter zou zijn om dit middel toe te passen.

Mevrouw **Bode** (Volt) stelt dat Volt in het algemeen voor een actief grondbeleid is. Maar in deze casus vindt Volt dat niet nodig. Daarom stemt Volt tegen het voorstel.

Over het raadsvoorstel wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van GroenLinks, D66, PvdA, PvdD, BIJ1, ChristenUnie, Student & Starter en Horizon ervoor gestemd hebben en de overige leden ertegen, zodat het raadsvoorstel is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over motie 182 (De Utrechtse aanpak voor Ravellaaan Noord).

De heer **Dijkstra** (EenUtrecht) vindt het jammer dat in het dictum van de motie niet expliciet staat dat niet alleen met de eigenaar, maar ook met de bewoners of bewonersgroepen zou moeten worden gesproken. Hij snapt echter de bedoeling van de motie. Daarom stemt hij toch voor de motie.

De heer **Te Hoonte** (VVD) merkt op dat zijn fractie teleurgesteld is over het feit dat de Wvg gebruikt zal worden. Desondanks denkt zijn fractie dat het verstandig is dat alle middelen uit de kast gehaald worden om tot een goed plan te komen. Hopelijk lukt dat. Zijn fractie zal voor de motie stemmen.

Over motie 182 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van VVD, CDA, Volt, EenUtrecht en UtrechtNu! ervoor gestemd hebben en de overige leden ertegen, zodat de motie is verworpen.

Aan de orde is de stemming over motie 183 (Indien het niet lukt: onteigenen!).

De heer **Van der Graaf** (ChristenUnie) merkt op dat de ChristenUnie niet uitsluit dat dit middel ooit nodig is, ook in dit proces. Voor nu echter is het voor dit middel te vroeg. Daarom zal de ChristenUnie tegen de motie stemmen.

De heer **Stellinga** (CDA) merkt op dat eindelijk de maskers afvallen en dat nu de mogelijkheid van onteigening wordt geopend. Maar men zal begrijpen dat de CDA-fractie daar niet voor is.

Over motie 183 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van BIJ1, Student & Starter, PvdD, PvdA, DENK en GroenLinks ervoor gestemd hebben en de overige leden ertegen, zodat de motie is verworpen.

Aan de orde is de stemming over amendement 43 (Geen lokaal vuurwerkverbod).

De heer **Bosch** (UtrechtNu!) merkt op dat een verbod niet te handhaven is. Ook zal een plaatselijk verbod op verkoop en/of afsteken van vuurwerk verbod niet werken als er nog geen landelijk verbod is. Daarom stemt zijn fractie voor het amendement.

Over amendement 43 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van VVD en UtrechtNu! ervoor gestemd hebben en de overige leden ertegen, zodat het amendement is verworpen.

De heer **Stellinga** (CDA) verzoekt om voorafgaande aan de stemming over het raadsvoorstel Adviezen

Burgerberaad Jaarwisseling eerst motie 184 in stemming te brengen.

De **voorzitter** antwoordt dat dit zal gebeuren.

Aan de orde is de stemming over motie 184 (Organiseer aftelmomenten met siervuurwerk).

De heer **Bosch** (UtrechtNu!) merkt op dat het gevraagde in de motie totaal onzinnig is, zolang er sprake is van een verbod dat niet te handhaven is. Om die reden stemt zijn fractie tegen de motie.

Over motie 184 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van VVD, CDA en Horizon ervoor gestemd hebben en de overige leden ertegen, zodat de motie is verworpen.

Aan de orde is de stemming over het raadsvoorstel Adviezen Burgerberaad Jaarwisseling.

De heer **Van Steeg** (CDA) is teleurgesteld nu motie 184 niet is aangenomen. Toch zal zijn fractie voor het voorstel inzake het Burgerberaad stemmen. Zijn fractie is zeer voor het Burgerberaad, hoewel die niet altijd komt voorstellen die ze zelf zou willen.

De heer **Bosch** (UtrechtNu!) merkt op dat zijn fractie de inspanningen van het Burgerberaad waardeert. Dit was echter geen goed onderwerp, zoals hij al heeft aangegeven. Nu gaat wetgeving symbolisch worden en daar kan zijn fractie niet mee leven. UtrechtNu! stemt daarom tegen het raadsvoorstel.

Over het raadsvoorstel wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van GroenLinks, D66, PvdA, CDA, PvdD, BIJ1, Volt, ChristenUnie, Student & Starter, EenUtrecht, Utrecht Solidair en Horizon ervoor gestemd hebben en de overige leden ertegen, zodat het raadsvoorstel is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over motie 185 (Transparant Burgerberaad).

De heer **Maas** (Volt) zal, ondanks het feit dat Volt wat kritisch was bij de bespreking van deze motie, voor de motie stemmen, aangezien de motie uiteindelijk inhoudelijk een prima motie is.

Over motie 185 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de motie met algemene stemmen is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over motie 186 (Tot hier en niet verder – IBB weer een veilige locatie voor studenten tijdens de jaarwisseling).

De heer **Bosch** (UtrechtNu!) merkt op dat de motie heel erg specifiek gericht is. Wat in de motie benoemd wordt, is al jaren verboden. Ook een Chinese woongemeenschap is elk jaar doelwit van vernielingen en er zijn tal van zulke voorbeelden. Specifieke aandacht voor de in de motie genoemde locatie zou geen eer doen aan andere plekken. Om die reden stemt UtrechtNu! tegen de motie.

Mevrouw **Meerding** (VVD) stelt dat ook de VVD de veiligheid op de IBB belangrijk vindt. De VVD is ook

de partij voor veiligheid en goede handhaving. Deze motie komt echter uit de lucht vallen en is dermate specifiek, dat de VVD ertegen zal stemmen.

Over motie 186 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat het lid van de fractie van Horizon ervoor gestemd heeft en de overige leden ertegen, zodat de motie is verworpen.

Aan de orde is de stemming over amendement 44 (Hotelstop ook in Papendorp).

Over amendement 44 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van PvdD, BIJ1, DENK en Volt ervoor gestemd hebben en de overige leden ertegen, zodat het amendement is verworpen.

Aan de orde is de stemming over het raadsvoorstel Vaststelling Chw bestemmingsplan Papendorp.

Mevrouw **Sasbrink** (PvdD) merkt op dat har fractie blij is met het aangekondigde onderzoek en de ingezette inspanningen voor de hazen. Op dit moment zijn er echter nog zo veel onzekerheden voor de dieren in het gebied, dat haar fractie toch niet kan instemmen met dit raadsvoorstel en het raadsvoorstel inzake Groenewoud.

Over het raadsvoorstel wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van D66, GroenLinks, CDA, PvdA, VVD, Horizon, UtrechtNu!, Student & Starter, ChristenUnie en Volt ervoor gestemd hebben en de overige leden ertegen, zodat het raadsvoorstel is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over motie 187 (Dieren op de tekentafel).

Over motie 187 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van PvdD, BIJ1 en Volt ervoor gestemd hebben en de overige leden ertegen, zodat de motie is verworpen.

Aan de orde is de stemming over het raadsvoorstel Vaststelling Chw bestemmingsplan Groenewoud.

De heer **Bosch** (UtrechtNu!) merkt op dat zijn fractie nog steeds niet blij is met de parkeernormen in dit soort plannen. Maar er komen ook heel veel woningen bij. Waar hij vroeger in een dergelijk geval tegen zou stemmen, stemt hij nu dus voor.

Over het raadsvoorstel wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van DENK, BIJ1 en PvdD ervoor gestemd hebben en de overige leden ertegen, zodat het raadsvoorstel is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over amendement 45 (Geen bomen plat voor vrachtwagenparkeerplaats).

Over amendement 45 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van PvdD, BIJ1, Volt, EenUtrecht en Utrecht Solidair ervoor gestemd hebben en de overige leden ertegen, zodat het amendement is verworpen.

Aan de orde is de stemming over motie 190 (Geen langere afschrijvingstermijn van het Depotgebouw).

Over motie 190 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van VVD, CDA, Utrecht Solidair en UtrechtNu! ervoor gestemd hebben en de overige leden ertegen, zodat de motie is verworpen.

Aan de orde is de stemming over het raadsvoorstel Afschrijvingstermijn Depot en Stedenbouwkundig Programma van Eisen en Grondexploitatie Isotopenweg.

De heer **Stellinga** (CDA) vindt het jammer dat motie 190 het niet gehaald heeft. Zijn fractie zal blijven monitoren of het daadwerkelijk een gebouw wordt dat 60 jaar meegaat – ze vindt dat nog niet heel aannemelijk. Zijn fractie is echter voor de realisatie van het depot en de vrachtwagenparkeerplaats. Ook heeft de wethouder de motie inzake een sanitaire voorziening op de parkeerplaats overgenomen. Alles afwegende, stemt zijn fractie dus voor het raadsvoorstel.

De heer **Te Hoonte** (VVD) is hoopvol dat het depot daadwerkelijk 60 jaar meegaat. Hij gaat ervan uit dat Ruben Snijder over 60 jaar de controle daarop uitvoert. De VVD stemt voor het raadsvoorstel.

Over het raadsvoorstel wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van PvdD, BIJ1 en EenUtrecht ertegen gestemd hebben en de overige leden ervoor, zodat het raadsvoorstel is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over het raadsvoorstel Utrechtse Onderwijsagenda 2024–2027.

De heer **Van der Graaf** (ChristenUnie) merkt op dat er na het doorlopen van een lang proces met veel partners nu een goede en complete Onderwijsagenda ligt. Wat zijn fractie betreft is het dus niet meer nodig om verder invulling te geven aan de agenda, ook in het licht van de drukte in het onderwijs, waarop de wethouder bedoeld heeft. Het is nu tijd om aan de slag te gaan. Daarom zal zijn fractie tegen alle moties stemmen die over de Onderwijsagenda zijn ingediend.

Over het raadsvoorstel wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat het raadsvoorstel met algemene stemmen is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over motie 192 (Werken aan basisvaardigheden door ambitie en zicht op resultaten).

Over motie 192 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van de ChristenUnie–fractie ertegen gestemd hebben en de overige leden ervoor, zodat de motie is aangenomen.

Aan de orde is de stemming over motie 193 (Verbeter ouderbetrokkenheid met Onderwijsagenda).

Over motie 193 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van GroenLinks, D66, PvdD, CDA, VVD, Volt, Student & Starter, EenUtrecht, Utrecht Solidair, UtrechtNu! en Horizon ervoor gestemd hebben en de overige leden ertegen, zodat de motie is

aangenomen.

Aan de orde is de stemming over motie 194 (Geef betekenis aan Utrecht Mensenrechtenstad in het onderwijs).

De heer **Bosch** (UtrechtNu!) memoreert dat zijn collega van D66 al opmerkte dat de politiek niet gaat over de inhoud van het onderwijs. Natuurlijk is UtrechtNu! voor mensenrechten, maar ze is er ook voor dat de politiek zich niet bemoeit met de inhoud van het onderwijs. Hij stemt dus tegen de motie.

Mevrouw **Sasbrink** (PvdD) had niet verwacht dat zij zich nog eens zou aansluiten bij UtrechtNu!, maar ook de Partij voor de Dieren is van mening dat de overheid niet nog meer inhoud moet toevoegen aan het onderwijs. Als leerkrachten zelf besluiten om aandacht te geven aan Utrecht Mensenrechtenstad, dan is dat een goed idee, maar de overheid gaat daar niet over. Daarom stemt de Partij voor de Dieren tegen deze motie.

Mevrouw **Al-Saqa** (VVD) merkt op dat de VVD zich aansluit bij de stemverklaring van UtrechtNu!

De heer **Sungur** (DENK) merkt op dat de raad in voorgaande raadsvergaderingen, en ook vandaag weer, vaak genoeg gestemd heeft over onderwerpen waar de raad niet direct over gaat. In dit geval zal DENK wel voor de motie stemmen.

Mevrouw **Bode** (Volt) stelt dat ook haar fractie zich op dit punt aansluit bij de stemverklaring van UtrechtNu!

De heer **Van Steeg** (CDA) sluit zich eveneens aan bij de stemverklaring van UtrechtNu!

Over motie 194 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van GroenLinks, DENK, PvdA, BIJ1, Student & Starter, EenUtrecht en Horizon ervoor gestemd hebben en de overige leden ertegen, zodat de motie is verworpen.

Aan de orde is de stemming over motie 195 (Brede scholen, brede brugklassen).

Over motie 195 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van GroenLinks, DENK, PvdA, CDA, PvdD, BIJ1, Student & Starter, EenUtrecht en UtrechtNu! ervoor gestemd hebben en de overige leden ertegen, zodat de motie is aangenomen.

De voorzitter merkt op dat ten slotte gestemd zal worden over motie 129, waarover in de vorige vergadering de stemmen staakten.

Aan de orde is de stemming over motie 129 (Pak onderwijssegregatie aan).

Over motie 129 wordt digitaal gestemd, waarna de voorzitter constateert dat de leden van de fracties van GroenLinks, PvdA, PvdD, BIJ1, Volt, Student & Starter, EenUtrecht, Utrecht Solidair, UtrechtNu! en Horizon ervoor gestemd hebben en de overige leden ertegen, zodat de motie is aangenomen.

Raadsvergadering van 25 april 2024

79

De **voorzitter** stelt vast dat alle stemmingen zijn verricht. Hij wenst iedereen nog een fijne avond en een fijn reces.

De voorzitter sluit daarop, te 22.12 uur, de vergadering.

Lijst van toezeggingen, gedaan in de raadsvergadering van 25 april 2024.

Raadsvoorstel Wijziging Ontwikkelingskader Detailhandel 2012, APV Utrecht 2010, standplaatsen en legesverordening gemeente Utrecht 2024.

Wethouder Schilderman

- zal bij wijziging van de uitvoering van de selectiecriteria de raad informeren.

INHOUD

1. Opening	Pag. 1
2. Vaststellen agenda	Pag. 2
3. Ingekomen stukken	Pag. 2
4. Opheffing geheimhouding	Pag. 2
5. Notulen raadsvergadering 28 maart 2024	Pag. 2
6. Notulen vragenuur 7, 14, 21, 28 maart 2024 en 4 en 11 april 2024	Pag. 2
7. Actuele moties	Pag. 2
8. Raadsvoorstel Benoeming Wijkcontactpersoon Oost	Pag. 2
9. Raadsvoorstel Benoeming lid Referendumcommissie	Pag. 3
10. Raadsvoorstel Herbenoeming leden Raad van Toezicht NUOVO en SPO Utrecht	Pag. 3
11. Raadsvoorstel Zienswijze programma- en productbegroting Afvalverwijdering Utrecht (AVU) 2025 en begrotingswijziging 2024	Pag. 3
12. Spoeddebat Stopzetting samenwerking in Aardgasvrij Overvecht-Noord (deel 1)	Pag. 3
13. Spoeddebat Stopzetting samenwerking in Aardgasvrij Overvecht-Noord (deel 2)	Pag. 15
Beëdiging tijdelijk raadslid GroenLinks	Pag. 17
9. Raadsvoorstel Benoeming lid Referendumcommissie Utrecht	Pag. 18
7. Actuele moties	Pag. 19 + 64
14. Raadsvoorstel Wijziging Ontwikkelingskader Detailhandel 2012, APV Utrecht 2010, standplaatsen en legesverordening gemeente Utrecht 2024	Pag. 21 + 65
15. Raadsvoorstel Wijziging van de Verordening Parkeerbelasting 2024 voor het heffen van parkeerbelasting stadsbreed	Pag. 27 + 40 +67
16. Raadsvoorstel vaststelling Bestemmingsplan Museumhotel,	

Binnenstad	Pag. 38 + 70
17. Burgeragendering energiezuiniger nieuwbouw	Pag. 39
18. Afrondende besluitvorming na debat over Baas in eigen groen	Pag. 40 + 70
19. Afrondende besluitvorming na debat over Langetermijnaanpak Leerlingenvervoer	Pag. 43 + 71
20. Afrondende besluitvorming na debat over Alternatief tracébesluit Ring Utrecht	Pag. 44 + 71
21. Raadsvoorstel Vestigen voorkeursrecht Ravellaan Noord	Pag. 46 + 73
22. Raadsvoorstel Adviezen Burgerberaad Jaarwisseling	Pag. 48 + 75
23. Raadsvoorstel Vaststelling Chw bestemmingsplan Papendorp	Pag. 51 + 54 + 76
24. Raadsvoorstel Vaststelling Chw bestemmingsplan Groenewoud	Pag. 51 + 54 + 76
25. Raadsvoorstel Afschrijvingstermijn Depot en Stedenbouwkundig Programma van Eisen en Grondexploitatie Isotopenweg	Pag. 56 + 77
26. Raadsvoorstel Utrechtse Onderwijsagenda 2024–2027	Pag. 59 + 77